RP 178/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kärnenergilagen, 4 och 71 § i lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att kärnenergilagen, lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift ändras.

Det föreslås att bestämmelserna om reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering revideras så att de medel som förvaltas av Statens kärnavfallshanteringsfond ska kunna placeras på ett mer diversifierat och långsiktigt sätt än nuförtiden och att större risktagning möjliggörs. Det föreslås bestämmelser om de kärnavfallshanteringsskyldigas skyldighet att delta i hanteringen av risker i anslutning till placeringsverksamheten. Enligt förslaget begränsas de kärnavfallshanteringsskyldigas rätt att låna ur fonden. Statens kärnavfallshanteringsfonds förvaltningsmodell och ledningsorganisation ändras, och det föreslås mer detaljerade bestämmelser på lagnivå om dem. Direktionens operativa uppgifter överförs till största delen till fondens verkställande direktör.

Enligt förslaget revideras bestämmelserna om de system för understöd till forskningen kring en säker drift av kärnanläggningar och kärnavfallshanteringen som finansieras av Statens kärnavfallshanteringsfond. Understödssystemen och de särskilda förmögenheter som har samband med dem sammanslås. Regleringen kompletteras med bestämmelser om grunderna för de avgifter som åren 2026–2032 ska tas ut av innehavare av kärnanläggningar och de kärnavfallshanteringsskyldiga. Dessutom revideras regleringen tekniskt.

Syftet med propositionen är att se till att värdet av de medel som förvaltas av Statens kärnavfallshanteringsfond bevaras och att tillgångarna är tillräckliga med tanke på reserveringen av medel för kostnader för kärnavfallshantering samt att en bättre avkastning än nuförtiden möjliggörs. Ett ytterligare syfte är att effektivisera allokeringen av de fondmedel som främjar forskningen och att reformera förvaltningen av understödssystemet.

Lagen om Finansinspektionen föreslås bli ändrad så att Finansinspektionen ska utöva tillsyn över Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringsverksamhet, insiderregister och insideranmälningar. Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift ska ändras så att Statens kärnavfallshanteringsfond åläggs skyldighet att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
MOTIVERING 3
1 Bakgrund och beredning 3
1.1 Bakgrund 3
1.2 Beredning 3
2 Nuläge och bedömning av nuläget 4
2.1 Statens kärnavfallshanteringsfond och reserveringsfonden 4
2.2 Särskilda förmögenheter 8
3 Målsättning 10
4 Förslagen och deras konsekvenser 10
4.1 De viktigaste förslagen 10
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna 12
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser 12
4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet 15
4.2.3 Konsekvenser för personalen 16
4.3 Bedömning i förhållande till EU:s dataskyddsförordning 16
5 Alternativa handlingsvägar 17
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser 17
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet 19
6 Remissvar 19
7 Specialmotivering 21
7.1 Kärnenergilagen 21
7.2 Lagen om Finansinspektionen 39
7.3 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift 39
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag 39
9 Ikraftträdande 40
9.1 Lagarnas ikraftträdande 40
9.2 Lag om ändring av kärnenergilagen 40
9.3 Lag om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift 41
10 Samband med andra propositioner 42
11 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning 42
LAGFÖRSLAG 44
1. Lag om ändring av kärnenergilagen 44
2. Lag om ändring av 4 och 71 § i lagen om Finansinspektionen 55
3. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift 55
BILAGA 61
PARALLELLTEXTER 61
1. Lag om ändring av kärnenergilagen 61
2. Lag om ändring av 4 och 71 § i lagen om Finansinspektionen 83
3. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift 84

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Statens kärnavfallshanteringsfond (nedan *även kärnavfallshanteringsfonden eller fonden*), som står utanför statsbudgeten och som har inrättats med stöd av kärnenergilagen (990/1987), har varit verksam redan över 30 år. Produktionen av kärnenergi som bransch och finansieringsmarknaden som helhet samt också kärnavfallshanteringsfondens storlek och den antagna längden på fondens verksamhet har utvecklats och förändrats väsentligt jämfört med som var känt när principerna för fonden utarbetades på 1980-talet. På grund av de förändringar som skett i kärnavfallshanteringsfondens omvärld och de genomförda och förutsedda ändringar som skett kring fonden finns det behov att revidera bestämmelserna om fondens verksamhet och särskilt om dess placering av medel som insamlats med tanke på reserveringen av kostnader för kärnavfallshantering (nedan *reserveringsfonden*). Initiativtagare i frågan har varit de avfallshanteringsskyldiga av vilka det tas ut avgifter som används för att bygga upp reserveringsfonden.

Statens kärnavfallshanteringsfond har utöver reserveringsfonden dessutom sedan 2004 haft två särskilda förmögenheter som är separata från fonden. Den ena av de särskilda förmögenheterna används till finansiering av forsknings- och forskningsinfrastrukturprojekt på kärnsäkerhetsområdet och den andra till finansiering av forsknings-, forskningsinfrastruktur- och fortbildningsprojekt på området kärnavfallshantering. Forskningsprogram som genomförs utgående från två särskilda förmögenheter har visat sig vara onödigt stela i praktiken, då de forskningsbehov som gäller kärnsäkerheten och kärnavfallshanteringen delvis överlappar varandra. Detta medför dessutom onödiga kostnader.

1.2 Beredning

En arbetsgrupp som arbets- och näringsministeriet tillsatt utredde hur kärnavfallshanteringsfondens placeringsverksamhet skulle kunna utvecklas. Arbetsgruppens rapport blev färdig i juli 2019 (nedan *arbetsgruppsrapporten*). I arbetsgruppen ingick utöver företrädarna för arbets- och näringsministeriet dessutom företrädare för finansministeriet, statskontoret och kärnavfallshanteringsfondens direktion samt för nuvarande och potentiella kommande kärnavfallshanteringsskyldiga och företag som står bakom dem. I arbetsgruppsrapporten lämnas en detaljerad beskrivning av kärnavfallshanteringsfondens reserveringsfond, regleringen om placeringsverksamhet, nuläget samt av utvecklingsbehoven och utvecklingsalternativen. Arbetsgruppen var enig om riktlinjerna för utveckling av reserveringsfondens placeringsverksamhet.

En reform av forskningsprogrammen på områdena kärnsäkerhet och kärnavfallshantering har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Under beredningens gång hördes de som är betalningsskyldiga i anslutning till forskningsprogrammen, programmens förvaltningsorgan och de forskningsinstitut och universitet som erhållit understöd.

Vid beredningen av bestämmelserna om kärnavfallshanteringsfondens förvaltning har hänsyn tagits till finansministeriets rekommendation om principerna för val av organisationsform inom statsförvaltningen med avseende på fonder utanför statsbudgeten, självständiga offentligrättsliga inrättningar och stiftelser (”Valtiohallinnon organisaatiomuodon valinta, ulkopuoliset rahastot, itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset ja säätiöt”, VM/2174/00.00.01/2018).

Vid beredningen av propositionen hördes finansministeriet, Finansinspektionen, Statens kärnavfallshaneringsfonds direktion, statskontoret, Strålsäkerhetscentralen, tillståndshavarna vid

kärnanläggningar och de kärnavfallshanteringsskyldiga samt de forskningsinstitut och universitet som deltagit i forskningsprogrammen på områdena kärnsäkerhet och kärnavfallshantering.

Utlåtande har begärts av justitieministeriet, finansministeriet, Finansinspektionen, statskontoret, Strålsäkerhetscentralen, Statens kärnavfallshanteringsfonds direktion, Energiindustri rf, tillståndshavarna vid kärnanläggningar, de kärnavfallshanteringsskyldiga, forskningsinstitut och universitetet.

I enlighet med 7 § i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet (429/2016) ska de ändringar som hänför sig till projekt som finansieras från en särskild förmögenhet delges företagsstödsdelegationen i efterhand. Enligt bedömning är det fråga om sådana ändringar av teknisk natur som avses i nämnda lag.

Beredningsunderlaget till regeringens proposition finns i den offentliga tjänsten på adressen https://tem.fi/hankesivu?tunnus=TEM010:00/2020 med projektkod TEM010:00/2020.

Kärnavfallshanteringsfondens bokslut innehåller detaljerad information om fonden samt uppgifter om dess verksamhet och ekonomi specificerade enligt reserveringsfonden och de särskilda förmögenheterna. Statens kärnavfallshanteringsfonds bokslut återfinns i den offentliga tjänsten på adressen https://tem.fi/seurantatiedot. Kärnavfallshanteringsfondens bokslut har också fogats till beredningsunderlaget till regeringspropositionen på projektsidan.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Statens kärnavfallshanteringsfond och reserveringsfonden

De viktigaste bestämmelserna om Statens kärnavfallshanteringsfond och dess reserveringsfond finns i 7 kap. i kärnenergilagen. Kompletterande bestämmelser finns i 13 och 14 kap. i kärnenergiförordningen (161/1988), statsrådets förordning om Statens kärnavfallshanteringsfond (161/2004), statsrådets förordning om de allmänna villkoren för lån som ges av statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar (83/2010) och i statsrådets förordning om reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering (991/2017).

Statens kärnavfallshanteringsfond lyder under och förvaltas av arbets- och näringsministeriet (38 § 1 mom. i kärnenergilagen). Kärnavfallshanteringsfonden har en direktion som utses för tre kalenderår i taget. Direktionen styr och övervakar fondens verksamhet och fattar också huvudsakligen de operativa besluten. Kärnavfallshanteringsfonden har dessutom en verkställande direktör vars viktigaste uppgift är att bereda de ärenden som behandlas och avgörs av direktionen och se till att besluten verkställs.

En avfallshanteringsskyldig ska sörja för att alla åtgärder som hör till hanteringen av kärnavfall som uppkommit i samband med eller som följd av användningen av kärnenergi vidtas och göra vederbörliga förberedelser för åtgärderna samt svara för kostnaderna för dem (9 § 3 mom. i kärnenergilagen). En avfallshanteringsskyldig ska dessutom bereda sig på kostnaderna för kärnavfallshanteringen (35 § 1 mom. i kärnenergilagen). Kärnavfallshanteringsfondens reserveringsfond byggs upp med de kärnavfallshanteringsavgifter som årligen samlas in hos de avfallshanteringsskyldiga (36 § i kärnenergilagen). De avfallshanteringsskyldiga är också med tanke på sin eventuella betalningsoförmåga skyldiga att till staten överlåta säkerheter (36 § i kärnenergilagen) vars syfte är att trygga existensen av medel till den del dessa inte ännu har fonderats (44 § i kärnenergilagen). Den avfallshanteringsskyldige ska dessutom vart tredje år uppgöra en avfallshanteringsplan. Planen bör i synnerhet omfatta en utredning om hur den avfallshanteringsskyldige ämnar fullgöra de åtgärder som hör till kärnavfallshanteringen och planeringen

av dem (74 § i kärnenergiförordningen). Den avfallshanteringsskyldige ska dessutom varje kalenderår lämna in en utredning om de åtgärder som han vidtagit (77 § i kärnenergiförordningen).

Avfallshanteringsskyldiga är Fortum Power and Heat Oy (nedan *FPH*), Teollisuuden Voima Oyj (nedan *TVO*) och Teknologiska forskningscentralen VTT Ab (nedan *VTT*). I framtiden ska gruppen av avfallshanteringsskyldiga omfatta också Fennovoima Abp (nedan *FV*), när kärnkraftverket Hanhikivi 1 tas i drift, och Posiva Oy, när slutförvaringsanläggningen inleder sin verksamhet.

Reserveringsfondens tillgångar består av de kärnavfallshanteringsavgifter som de avfallshanteringsskyldiga betalar, återbetalningar av lånekapital och räntor, kapital som värderats enligt anskaffningsvärdet för placeringsverksamhet samt av ränteavkastning. Reserveringsfonden ska ha tillräckliga medel för att hanteringen av det kärnavfall som var och en av de avfallshanteringsskyldiga har i sin besittning kan genomföras. Behovet av medel ökar på grund av att mängden avfall ökar, men behovet minskas av de avfallshanteringsåtgärder som redan vidtagits. Vid utgången av 2019 hade reserveringsfonden medel till ett sammanlagt värde av cirka 2 723 miljoner euro och de avfallshanteringsskyldigas fondandelar fördelade sig enligt följande: FPH cirka 1 186 miljoner euro, TVO cirka 1 514 miljoner euro och VTT cirka 24 miljoner euro.

Reserveringsfondens medel placeras i första hand så att de lånas åter ut till de avfallshanteringsskyldiga eller deras aktieägare samt placeras i finska statens skuldförbindelser. Det belopp som är utlånat till en avfallshanteringsskyldig får inte överstiga 75 procent av hans senast fastställda fondandel (52 § 1 mom. i kärnenergilagen) och en förutsättning för att lån beviljas är att betryggande säkerheter överlämnas. Vid utlåningen har låneavtalen ingåtts för ett år i sänder. Det belopp av reserveringsfondens medel som inte lånats ut står till statens förfogande så att beloppet i statsbudgeten överförs från fonden till statsverket på viss tid eller lånas ut till staten på samma villkor som tillämpas på utlåningen till de avfallshanteringsskyldiga (52 § 2–4 mom. i kärnenergilagen).

Till den del reserveringsfondens medel inte används på det sätt som anges i 52 § 1–3 mom. i kärnenergilagen, ska de placeras mot betryggande säkerheter på något annat sätt som ger bästa möjliga avkastning (52 § 5 mom. i kärnenergilagen). Kravet angående betryggande säkerheter begränsar i väsentlig grad alternativen vid placeringsverksamhet. Alternativen begränsas dessutom väsentligt av det faktum att man i placeringsverksamheten bör beakta möjligheten att placeringar vid behov ska kunna realiseras snabbt om de avfallshanteringsskyldiga eller deras aktieägare eller staten beslutar att ta ut en större del av dem i form av lån jämfört med året innan.

Vid reserveringsfondens placeringsverksamhet anlitas statskontorets tjänster. Vid placeringen av medel följer statskontoret sansad placeringspolitik enligt de riktlinjer som kärnavfallshanteringsfondens direktion fastställt. Statskontoret placerar medlen så riskfritt som möjligt och med beaktande av att medlen vid behov ska kunna vara tillgängliga så snabbt som möjligt. Placeringsobjektet är finska statens masskuldebrevslån. Placeringarna är långsiktiga, men de kan likvideras vid behov.

Under de senaste tio åren fram till utgången av 2016 har de avfallshanteringsskyldiga eller deras aktieägareutnyttjat sin rätt att låna fullt ut (75 procent). Staten å sin sida har utnyttjat endast en del av sin rätt att låna medel (cirka 15 procent), och efter 2013 har staten inte längre tagit något lån ur reserveringsfonden. De viktigaste orsakerna till detta är den marginal på 0,5 procent som år 2014 lades till låneräntan och den minimiränta på noll procent som infördes 2017 i kombination med den exceptionella utvecklingen på den finansiella marknaden (negativa räntor). Det har varit möjligt för staten att från kapitalmarknaden få lån med lägre räntenivå.

År 2019 lånade Fortum Abp tillbaka cirka 885 miljoner euro (75 procent av FPH:s fondandel) och TVO cirka 591 miljoner euro (mindre än 40 procent av TVO:s fondandel). Resten av medlen i reserveringsfonden, dvs. cirka 1 230 miljoner euro, var placerade i finska statens långfristiga serieobligationer (löptid över fem år) med fast ränta. År 2019 uppgick ränteavkastningen på utlåning till cirka 7,7 miljoner euro och ränteavkastningen på placeringsverksamheten till cirka 18,7 miljoner euro. Den realiserade vinsten räknas de avfallshanteringsskyldiga tillgodo och fördelas i det förhållande som motsvarar deras fondandelar (51 § i kärnenergilagen).

När reserveringsfonden inrättades fanns det behov att bereda sig på kostnaderna för genomförande av hanteringen av kärnavfallet från FPH:s kraftverksenheter Lovisa 1 och 2 och från TVO:s kraftverksenheter Olkiluoto 1 och 2. Reserveringsfondens fonderingsmål och ansvarsbeloppen kommer enligt aktuella uppskattningar att växa betydligt större än vad som ursprungligen uppskattades på 1980-talet. En av orsakerna därtill är den väsentligt förlängda driftstiden för de kraftverksanläggningar som är i drift. Den viktigaste förändring som kommer att ske inom den närmaste tiden är att kraftverksenheten Olkiluoto 3 tas i drift, vilket ökar TVO:s reserveringsskyldighet betydligt. Senare kommer antalet avfallshanteringsskyldiga att öka när FV:s kärnkraftverk Hanhikivi 1 blir färdigt. Också Posiva Oy kommer att bli avfallshanteringsskyldig inom de närmaste åren. Däremot håller VTT på att försvinna från skaran av avfallshanteringsskyldiga, eftersom driften av forskningsreaktorn FiR1 har upphört. Enligt den aktuella uppskattningen kommer fonderingsmålet att vara som högst i början av 2020-talet samt vid övergången mellan 2080- och 2090-talet, till och med över 3 000 miljoner euro. Med beaktande av att driften av kraftverksenheten Olkiluoto 3 inleds bör man reservera sig för kostnader för kärnavfallshanteringen ända fram till 2120-talet.

Den finansiella marknaden i Finland var relativt strängt reglerad i början av 1980-talet, och bankerna hade en ganska central ställning i finansieringssystemet. Vid sidan av den direkta regleringen påverkades finansieringssystemet också av beskattningen. En gradvis avreglering skedde efter medlet av 1980-talet. I och med liberaliseringen av den finansiella marknaden började aktiefinansieringens betydelse öka. Efter lågkonjunkturen och bankkrisen i början av 1990-talet fortsatte den starka utvecklingen av aktiemarknaden och bankernas ställning började försvagas. Samtidigt ökade statens behov av upplåning till följd av lågkonjunkturen, vilket påverkade utvecklingen av marknaden för benchmarklån (referenslån) eller serieobligationslån. I och med att euron infördes integrerades den finländska finansiella marknaden i ännu högre grad med den internationella marknaden. Detta gav också staten förbättrade och diversifierade möjligheter till upplåning. Nuförtiden baserar sig statens upplåning på en strategi med benchmarklån där kärnan består av regelbundna emissioner av stora engångsposter med olika maturitet, en bred investerarbas och ett primary dealer-system som stöder utbytbarheten, dvs. likviditeten. På motsvarande sätt utökades företagens och särskilt storföretagens möjligheter till upplåning också på den internationella obligationsmarknaden vid sidan av bankerna. Inhemska och internationella institutionella investerare investerar i statens benchmarklån.

Som en följd av utvecklingen på den finansiella marknaden och införandet av euron har både statens och de avfallshanteringsskyldigas möjligheter att få finansiering blivit klart mångsidigare jämfört med läget när kärnavfallshanteringsfonden inrättades år 1988. Nuförtiden har de avfallshanteringsskyldiga och staten flera olika, i fråga om volymen betydande finansieringskällor. Rätten att låna medel ur reserveringsfonden bedöms dock ha större betydelse i situationer med marknadsstörningar eller i andra kris- eller undantagsförhållanden. Det är i dagens läge inte möjligt att förutspå utvecklingen i finansbranschen eller eventuella störningssituationer på marknaden eller kris- eller undantagsförhållanden ända fram till 2120-talet då det enligt uppskattning ännu finns medel i reserveringsfonden. Av ovannämnda orsaker är det fortsättningsvis motiverat att bibehålla både de avfallshanteringsskyldigas och statens rätt till upplåning.

Också de avfallshanteringsskyldigas upplåningsrätt kan fortfarande motiveras på samma sätt som i förarbetena till kärnenergilagen. Den avfallshanteringsskyldige ansvarar för att fondandelen är tillräcklig och således också för att medlen skyddas mot inflationen (RP 16/1985 rd). Statens upplåningsrätt kan dessutom också fortsättningsvis motiveras med de samhälleligt acceptabla ramarna för kärnenergiproduktionen. Trygghetskravet och andra viktiga allmänna förmåner ska vara i focus när bestämmelser utfärdas om de socialt acceptabla randvillkoren för produktionen av kärnenergi. Genom att tillåta produktionen av kärnenergi åtar sig samhället samtidigt vissa risker. Dessa handlar framför allt om statens ansvar för kärnskada som orsakats tredje person samt statens ansvar för sådan kärnolycka för vars del kärnkraftsbolagets ansvar och reserveringssystemets täckning inte är tillräckliga. På grund av den indirekta risk som staten bär är den eventuella fördel som staten får av sin option på lån motiverad, liksom också betoningen av kravet att placeringarna ska vara trygga och att fondens likviditet ska bevaras i placeringsverksamheten.

Rätt likadan som statens upplåningsrätt är möjligheten att överföra medel från reserveringsfonden till statsverket (52 § 2 mom. i kärnenergilagen). Denna möjlighet har inte utnyttjats under de senaste drygt 20 åren, och avsikten var att den skulle slopas redan år 1996. Möjligheten att överföra medel till statsverket bör dock hållas kvar, eftersom det inte är möjligt att långt in i framtiden förutspå utvecklingen i finansbranschen eller eventuella störningssituationer på marknaden eller kris- eller undantagsförhållanden.

Enligt de gällande bestämmelserna finns det inte någon möjlighet att i större utsträckning utveckla reserveringsfondens verksamhet för placering av medel. De avfallshanteringsskyldigas och statens rätt att få låna medel samt kravet att placeringar ska göras mot betryggande säkerheter möjliggör inte någon mer mångsidig och riskfylld placeringsverksamhet än den nuvarande. Också det faktum att beslutet om den andel som åter kan lånas ut till de avfallshanteringsskyldiga fattas för ett år i taget sätter begränsningar för placeringsverksamheten.

En större placeringsrisk än den nuvarande skulle möjliggöra bättre avkastning på lång sikt. Ur de avfallshanteringsskyldigas synvinkel skulle den högre avkastningen på reserveringsfondens medel på lång sikt minska behovet att öka fondandelen. En mer omfattande risktagning än numera skulle å andra sidan förutsätta att man under hela reserveringsfondens verksamhetstid på behörigt sätt bereder sig på att trygga den avfallshanteringsskyldiges reserveringar för kostnaderna för kärnavfallshantering, också mot sänkningen av investeringstillgångarnas värde. Med beaktande av reserveringsfondens syfte skulle det inte vara möjligt att öka risktagningen utan att man samtidigt inför mekanismer för riskhantering. Detta för sin del skulle medföra kostnader för de avfallshanteringsskyldiga.

Enligt rådets direktiv 2011/70/Euratom om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall (nedan *kärnavfallsdirektivet*) ska medlemsstaterna sörja för regleringen och lämpliga nationella arrangemang för en hög säkerhetsnivå vid hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, för att skydda arbetstagarna och allmänheten mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning. Medlemsstaterna ska också säkerställa att tillståndshavaren har det primära ansvaret för säkerheten vid anläggningar och/eller verksamhet för hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall och att tillräckliga ekonomiska resurser för hantering av kärnavfall finns tillgängliga när de behövs. Kostnaderna för hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall ska bäras av dem som genererat avfallet. Direktivet innehåller inte några bestämmelser som skulle direkt påverka den nationella regleringen om reserveringsfonden, utan i detta avseende är det nationella handlingsutrymmet ganska stort.

I artikel 63 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (2010/C83/01) finns bestämmelser om den fria rörligheten för kapital. Reserveringsfonden är en fond utanför statsbudgeten vars tydliga och klart avgränsade syfte är reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering och säkerställande av att staten vid behov har tillräckliga fondmedel till förfogande för att kunna täcka eventuella kostnader. Staten får på det sätt som den anser nödvändigt besluta om placeringen av reserveringsfondens medel och om de begränsningar som behövs med tanke på tryggandet av medlen eller av någon annan orsak, och inga begränsningar i detta avseende följer av den ovannämnda artikeln.

2.2 Särskilda förmögenheter

De viktigaste bestämmelserna om kärnavfallshanteringsfondens särskilda förmögenheter finns i 7 a kap. i kärnenergilagen, och de kompletterande bestämmelserna i statsrådets förordning om Statens kärnavfallshanteringsfond. Bestämmelserna om särskilda förmögenheter trädde i kraft vid ingången av 2004. Den avgift som tas ut av innehavarna av kärnanläggningar och de kärnavfallshanteringsskyldiga höjdes betydligt för åren 2016–2025 genom en ändring av kärnenergilagen (676/2015) vars syfte har varit att utveckla forskningsinfrastrukturen för kärnsäkerhet och kärnavfallshantering.

I syfte att finansiera forsknings- och forskningsinfrastrukturprojekt på området kärnsäkerhet insamlas det hos innehavarna av kärnanläggningar en årlig avgift vars belopp åren 2021–2025 var 390 euro för varje megawatt av nominell termisk effekt (53 a § i kärnenergilagen). År 2019 uppgick de insamlade avgifterna till sammanlagt 8,8 miljoner euro (FPH:s andel var 1,7 miljoner euro, TVO:s andel 5,3 miljoner euro och FV:s andel 1,8 miljoner euro). Syftet är att säkerställa att de finländska myndigheterna till sitt förfogande har högklassig och snabbt tillgänglig sakkunskap samt kunnande på området kärnsäkerhet.

För finansiering av forsknings-, forskningsinfrastruktur- och fortbildningsprojekt på området kärnavfallshantering insamlas det av de avfallshanteringsskyldiga årligen en avgift som åren 2021–2025 var 0,10 procent av det ansvarsbelopp som arbets- och näringsministeriet har fastställt (53 b § i kärnenergilagen). År 2019 uppgick de insamlade avgifterna till sammanlagt cirka 3,5 miljoner euro (FPH:s andel var cirka 1,5 miljoner euro, TVO:s andel cirka 2,06 miljoner euro och FV:s andel cirka 30 600 euro). Syftet är att säkerställa att myndigheterna till sitt förfogande har högklassig sakkunskap och högklassigt kunnande som behövs vid bedömningen av olika sätt och metoder för genomförande av kärnavfallshanteringen.

De avgifter som samlas in hos innehavarna av kärnanläggningar och de avfallshanteringsskyldiga bildar två olika särskilda förmögenheter (53 c § i kärnenergilagen). Kärnavfallshanteringsfondens direktion beslutar årligen hur de insamlade särskilda förmögenheterna används till finansiering av forsknings-, forskningsinfrastruktur- och fortbildningsprojekt. Arbets- och näringsministeriet bereder och föredrar understödsbesluten för direktionen. De projekt som ska finansieras ska på ett ändamålsenligt sätt stöda det syfte som anges i 53 a eller 53 b § i kärnenergilagen och dessutom vara vetenskapligt högtstående och resultaten av dem ska kunna publiceras (53 d §).

Åren 2016–2019 har mottagaren av det största understödet varit VTT vars understöd på årsnivån har uppgått till cirka 9–10 miljoner euro. I beloppet ingår det understöd som beviljats för VTT:s kärnsäkerhetshus. Villmanstrands tekniska universitet har fått betydande understöd, som på årsnivån uppgått till cirka 560 000–700 000 euro. De övriga understödsmottagarna har varit i regel universitet och forskningsinstitut, och de understöd som dessa fått har på årsnivån varit cirka 20 000–325 000 euro. Dessutom har också några företag och andra sammanslutningar fått understöd. Beloppet av understöd har på årsnivån varit cirka 12 000–38 000 euro.

Ett system som baserar sig på två särskilda förmögenheter och två olika forskningsprogram kan inte på ett tillräckligt övergripande sätt tjäna utvecklingen av sakkunskap och kunnande på områdena kärnsäkerhet och kärnavfallshantering med tanke på hela livscykeln för användningen av kärnkraft. Detta kommer att framhävas när Posiva Oy inleder verksamheten för slutförvaring av det använda kärnbränslet, och då blir slutförvaringsanläggningen en sådan kärnanläggning som avses i kärnenergilagen. Den nuvarande modellen orsakar också administrativ ineffektivitet. Det finns dessutom skäl att bedöma grunderna för hur avgifterna bestäms och avgifternas belopp med tanke på tiden efter år 2025.

Enligt kommissionens meddelande ”Rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation” (2014/C 198/01) (nedan *FoUI-meddelandet*) omfattas den offentliga finansiering som beviljas en organisation för forskning och kunskapsspridning med tanke på verksamhet av icke-ekonomiska art inte av artikel 107.1, om den eventuella ekonomiska verksamheten och den icke-ekonomiska verksamheten, och kostnader, finansiering och intäkter från dessa klart kan skiljas från varandra så att korssubventionering av den ekonomiska verksamheten faktiskt kan undvikas. Bevis på korrekt kostnadsfördelning, finansiering och intäkter kan läggas fram i den berörda enhetens årsredovisning.

Enligt FoUI-meddelandet avses med organisationer för forskning och kunskapsspridning sådana sammanslutningar, oberoende av deras rättsliga ställning (offentliga eller privaträttsliga) eller finansieringssätt, som har som sitt huvudsakliga mål att bedriva oberoende grundforskning, industriell forskning eller experimentell utveckling eller sprida resultaten av sådan forskning genom utbildning, publikationer eller dataöverföring. Om sådana sammanslutningar också bedriver ekonomisk verksamhet ska finansieringen, kostnaderna och intäkterna av denna ekonomiska verksamhet redovisas separat.

Understöd för forskning i kärnsäkerhet eller kärnavfallshantering har beviljats huvudsakligen de forskningsinstitut och universitet som kan betraktas som sådana organisationer för forskning och kunskapsspridning eller forskningsorganisationer som avses i meddelandet. Det statliga stöd som dessa fått omfattas inte av tillämpningsområdet för artikel 107.1 i grundfördraget, men kriteriet för redovisning ska uppfyllas.

I kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (2016/C 262/01) behandlas blandad användning av infrastrukturen, dvs. användning av den till både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet. Kommissionen anser att finansieringen vid blandad användning helt och hållet kan falla utanför tillämpningsområdet för reglerna om statligt stöd, under förutsättning att den används för en rent underordnad ekonomisk verksamhet, om denna har begränsad omfattning med avseende på infrastrukturens kapacitet. Enligt kommissionen kan den ekonomiska användningen av infrastrukturen i detta sammanhang betraktas som anknytande verksamhet om den kapacitet som årligen tilldelas sådan verksamhet inte överstiger 20 procent av den totala årliga infrastrukturkapaciteten. När stöd för forskning i kärnsäkerhet eller kärnavfallshantering beviljas för sådan apparatur eller annan infrastruktur som är i blandad användning ska denna användning årligen begränsas till 20 procent under hela avskrivningstiden för infrastruktur. I sådana fall omfattas det beviljade understödet inte av tillämpningsområdet för EU s regler om statligt stöd.

En mycket liten del av stödet för forskning i kärnsäkerhet och kärnavfallshantering har beviljats företag som inte kan betraktas som organisationer för forskning och kunskapsspridning eller forskningsorganisationer. På årsnivån har beloppet av understöd som beviljats sådana företag uppgått till högst 30 000 euro. I sådana fall skulle på stödet kunna tillämpas kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Euro-

peiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, om beloppet av stöd av mindre betydelse per medlemsstat till ett enda företag inte överstiger 200 000 euro under en period av tre beskattningsår, när dessutom förfaranden enligt förordningen följs. Alternativt går det att tillämpa kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget. I förordningens kapitel III avsnitt 4 finns bestämmelser om stöd till forskning, utveckling och innovation och i kapitel III avsnitt 5 bestämmelser om stöd till utbildning.

I avsnitt 2.2 i FoUI-meddelandet behandlas indirekt statligt stöd som kan kanaliseras till företag genom offentligt finansierade forskningsinstitut, organisationer för kunskapsspridning och forskningsinfrastrukturer. Fallen indelas enligt det om det är fråga om forskning på uppdrag av företag (avsnitt 2.2.1) eller om samarbete med företag (avsnitt 2.2.2).

3 Målsättning

Målet för propositionen är att säkerställa att kärnavfallshanteringsfondens reserveringsfond också fortsättningsvis har tillräckligt med medel som vid behov står till förfogande för täckande av kostnader för kärnavfallshanteringen, och att de mål som uppställs för placeringsverksamheten är förenliga med reserveringsfondens ändamål. Ett ytterligare mål är att också vid verksamheten för placering av reserveringsfondens medel möjliggöra klart större användning av olika investeringsinstrument samt ökad risktagning och möjlighet till bättre avkastning. Målet är samtidigt att säkerställa att det till förfogande står ett tillräckligt utbud av metoder för riskhantering.

Målet är att skapa klarhet i arbets- och näringsministeriets styrning av kärnavfallshanteringsfonden och i fondens strukturer för beslutsfattande samt i åtskillnaden av ministeriets och kärnavfallshanteringsfondens ansvar och skyldigheter. Målet är vidare att reformera kärnavfallshanteringsfondens förvaltningsmodell, ledningsorganisation och dess behörighet, så att tyngdpunkten i direktionens verksamhet flyttas från operativ verksamhet till utarbetandet av strategiska riktlinjer för reserveringsfondens placeringsverksamhet och annan verksamhet hos kärnavfallshanteringsfonden. Målsättningen är att säkerställa att det vid skötseln av nya uppgifter i samband med reserveringsfondens placeringsverksamhet finns tillgång till behövlig sakkunskap och att intressekonflikter inte ska påverka det beslutsfattande som gäller placeringsverksamheten. Målet är att utveckla arbets- och näringsministeriets administrativa beslutsfattande angående kärnavfallshanteringsfonden och det beslutsfattande som sker vid fonden med beaktande av operativa och ekonomiska behov, så att principerna om god förvaltning och rättsskydd samtidigt tillgodoses.

Målet är dessutom att sammanslå de skilda understödssystem och de särskilda förmögenheter som hänför sig till kärnsäkerheten och kärnavfallshanteringen. Målet är samtidigt att säkerställa att forskningsfinansiering står till förfogande för forskningens behov och att sakkunskap och annat kunnande finns tillgänglig på ett täckande sätt för de olika skedena av kärnenergiproduktionens livscykel. Sammanslagningen syftar också till att effektivisera förfarandena för ansökan om, beviljande och utbetalning av understöd och övervakningen av beviljade understöd samt att öka konkurrensen mellan forskningsprojekt.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Den andel av medlen i kärnavfallshanteringsfondens reserveringsfond som kan lånas ut igen ska minskas och lånens löptid ska förlängas. Den avfallshanteringsskyldiges och dennes aktieägares

rätt att låna ur fonden ska begränsas till högst 60 procent. I bestämmelserna om beräkning av andelen ska beaktas att arbets- och näringsministeriet i fortsättningen ska fatta besluten om de avfallshanteringsskyldigas fonderingsmål och ansvarsbelopp i regel med tre års mellanrum. Direktionen ska besluta om beviljande av lån med tre års mellanrum, och lånets löptid ska vara tre år.

Statens upplåningsrätt ska ersättas med en skyldighet att placera minst 20 procent av tillgångarna i reserveringsfonden i finska statens skuldförbindelser. Vid behov kan ett motsvarande belopp i statsbudgeten överföras från reserveringsfonden till statsverket för en bestämd tid.

Av tillgångarna i reserveringsfonden ska minst 20 procent placeras på annat sätt än i utlåningen till de avfallshanteringsskyldiga eller statens skuldförbindelser, men samtidigt dock så att placeringarna är trygga, ger avkastning och kan omvandlas i pengar samt att de är ändamålsenligt spridda.

Reserveringsfondens placeringsverksamhet ska ledas av kärnavfallshaneringsfondens direktion, och direktionen ska fatta de beslut som hänför sig till placeringsverksamheten och de beslut som gäller riskhanteringen i samband med den. Direktionen kan med medelsförvaltare och aktörer som producerar sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten ingå avtal om överföring av behörighet att fatta beslut om enskilda placeringar i enlighet med direktionens riktlinjer och de begränsningar som direktionen uppställt. Arbets- och näringsministeriet kan meddela föreskrifter om placeringen av reserveringsfondens medel vilka direktionen ska iaktta. Till stöd för placeringsverksamheten ska det i anslutning till kärnavfallshanteringsfonden inrättas en placeringsdelegation där också de avfallshanteringsskyldiga har företrädare.

Det används många olika sätt för hantering av sådana risker som är förenade med placeringsverksamheten. Andelen av statens skuldförbindelser av placeringarna ska vara minst 20 procent, och högst 60 procent får mot betryggande säkerheter lånas ut till de avfallshanteringsskyldiga. Arbets- och näringsministeriet kan meddela föreskrifter om exempelvis allokeringen av placeringar geografiskt eller i olika investeringsinstrument, vilket för sin del förbättrar riskhanteringen. I den placeringsplan som godkänns av kärnavfallshaneringsfondens direktion ska också riskhanteringen beaktas. För att placeringarna ska kunna skyddas mot värdeminskning ska det till den avfallshanteringsskyldiges fondandel läggas en buffert på tre procent och i exceptionella marknadssituationer dessutom en tilläggsbuffert på två procent. Utvecklingen av värdet på reserveringsfondens tillgångar ska följas noga, och värderingen av dem ska, beroende på tillgångsslag, basera sig på antingen marknadsvärdet, det nominella värdet eller bokföringsvärdet. Om den avfallshanteringsskyldiges fondandel jämfört med fonderingsmålet för kalenderåret skulle minska mer än vad som är tillåtet vid någon tidpunkt eller vid slutet av kvartalet, ska den avfallshanteringsskyldige överlämna säkerheter till kärnavfallshanteringsfonden för att trygga tillräckligheten av fondmedel i reserveringsfonden.

Finansinspektionen ska utöva tillsyn över kärnavfallshaneringsfondens utlåningsverksamhet och annan placeringsverksamhet, riskhanteringen i samband med placeringsverksamheten och iakttagandet av insiderbestämmelser. Finansinspektionen har rätt och skyldighet att underrätta arbets- och näringsministeriet om brister som den upptäckt.

Kärnavfallshanteringsfonds direktions sammansättning ska vara bredare, och av direktionen förutsätts att den kollektivt äger tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet och riskhantering. Direktionens operativa uppgifter ska till största delen överföras till verkställande direktören, men direktionens beslutanderätt ska kvarstå i ärenden som gäller de avfallshanteringsskyldigas rätt att låna medel ur fonden samt i andra betydande och vittsyftande frågor.

Som verkställande direktör för kärnavfallshanteringsfonden, dennes ställföreträdare och som föredragande ska i fortsättningen fungera de tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet som ministeriet förordnar till uppgifterna. Det är möjligt att också tjänstemän som är anställda vid något annat ämbetsverk förordnas att sköta uppgifter vid kärnavfallshanteringsfonden. Verkställande direktören ska fatta besluten på föredragning. Medlemmarna i direktionen och verkställande direktören, revisorn och vissa andra personer ska omfattas av insiderbestämmelserna.

Avgiftsgrunderna för de understödssystem som gäller kärnsäkerheten och de som gäller kärnavfallshanteringen ska förbli separerade från varandra. Åren 2023–2025 ska avgifterna bestämmas på nuvarande grunder. Grunderna för bestämmande av avgifter som tas ut av tillståndshavarna för kärnanläggning från och med 2026 ska revideras genom att en grundavgift införs. Dessutom ska den koefficient för den termiska effekten som används som grund för den avgift som tas ut av innehavare av kärnanläggningar och den procentbaserade koefficienten för den avgift som tas ut av de avfallshanteringsskyldiga sänkas åren 2026–2032. De tillgångar som på detta sätt samlas ska bilda en enhetlig särskild förmögenhet. På motsvarande sätt ska understödssystemen sammanslås, och forskningsprojekten på områdena kärnsäkerhet och kärnavfallshantering ska åtminstone delvis konkurrera med varandra. I övrigt ska de ändringar som hänför sig till understödssystemet inte vara av principiell natur. Besluten om beviljande av understöd ska i fortsättningen fattas av verkställande direktören i stället för fondens direktion om beloppet av stöd som beviljas är högst 200 000 euro.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Revideringen av bestämmelserna om reserveringsfondens placeringsverksamhet i 7 kap. i kärnenergilagen möjliggör större risktagning än vad som är möjlig nuförtiden. Eftersom det är fråga om en stor egendomsmassa vars värde enligt uppskattning överstiger 3 000 miljoner euro som högst, kan redan en måttlig ökning av risktagningen i syfte att få bättre avkastning på lång sikt leda till en kumulativt betydligt bättre avkastning jämfört med nuläget där medlen placeras i utlåning som är bunden vid administrativ ränta och i finska statens skuldebrev. Historiskt sett har aktiemarknaden på lång sikt gett bättre avkastning än de övriga tillgångsslagen, men den avkastningen kan variera kraftigt och kan under vissa perioder vara negativ.

År 2019 uppgick avkastningen från reserveringsfondens placeringsverksamhet (ränteavkastningen på investeringar och utlåning) till sammanlagt 26,4 miljoner euro. Åren 2000–2019 har ränteavkastningen på placeringsverksamhet uppgått till sammanlagt 149,4 miljoner euro (för närmare information se tabell 1) och ränteavkastningen på utlåning till sammanlagt 580 miljoner euro (för närmare information se tabell 2). Under de senaste tio åren har den årliga avkastningen på statens benchmarklånsportfölj varit cirka -0,7–7 procent. Räntemarginalen i fråga om utlåning till de avfallshanteringsskyldiga har varierat mellan negativ och nuvarande 0,5 procentenheter.[1] Avkastningen på reserveringsfondens placeringsverksamhet har varit klart lägre än i statens pensionsfond.[2]

[1] Närmare information om utvecklingen av marknadsvärdet på statens benchmarklånsportfölj finns i rapportens tabell 2 s. 26 och om utvecklingen av räntemarginalen i fråga om utlåning till de avfallshanteringsskyldiga finns på s. 22 i rapporten.
[2] Se https://www.ver.fi.

Tabell 1. Ränteavkastning på kärnavfallshanteringsfondens placeringsverksamhet (miljoner euro) 2000–2019

2000	**2001**	**2002**	**2003**	**2 004**	**2 005**	**2 006**	**2007**	**2008**	**2 009**
0,2	2,0	2,1	3,8	4,6	4,8	5,8	6,3	7,6	9,1
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
7,4	8,0	8,0	6,7	7,5	7,1	6,6	17,9	15,2	18,7

Tabell 2. Kärnavfallshanteringsfondens ränteavkastning på utlåning (miljoner euro) 2000–2019

2000	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**
32,2	40,1	45,8	44,9	32	24,2	27,7	38,3	52,4	68
2 010	**2 011**	**2 012**	**2 013**	**2 014**	**2 015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
34,9	22,9	29,4	15,0	17,3	14,5	14,5	10,2	8,0	7,7

Avkastningen på reserveringsfondens placeringsverksamhet har i tabell 3[3] simulerats så att placeringsportföljerna skulle ha fördelats på följande sätt 2001–2019:

1) Finska statens skuldförbindelser 25 procent och utlåning 75 procent (nedan *25–75 %*),
2) Finska statens skuldförbindelser 20 procent och utlåning 60 procent samt 20 procent till andra placeringar på ett sätt som motsvarar allokeringen i statens pensionsfonds investeringsportfölj (nedan *20–60–20%*),
3) Finska statens skuldförbindelser 20 procent och utlåning 50 procent samt 30 procent till andra placeringar på ett sätt som motsvarar allokeringen i statens pensionsfonds investeringsportfölj (nedan *20–50–30%*),
4) Finska statens skuldförbindelser 20 procent och utlåning 0 procent samt 80 procent till andra placeringar på ett sätt som motsvarar allokeringen i statens pensionsfonds investeringsportfölj (nedan *20–80%*).

Tabell 3. Avkastning på och volatilitet för simulerade portföljer (beräknade på basis av årsavkastningen) 2001–2019[4]

[3] Vid simuleringen har för enkelhets skull använts följande avkastningar på aktieportföljer och volatilitet som räknats fram på basis av årsavkastningen:

	Finska statens skuldförbindelser	Utlåning	Statens pensionsfonds investeringsportfölj	12 mån. Euribor
Årlig avkastning	4,3 %	2,4 %	5,5 %	
Maximiavkastning	+10,2 %	+5,2 %	+16,4 %	
Minimiavkastning	-1,9 %	+0,5%	-15,8 %	
Volatilitet	3,5 %	1,6 %	7,6 %	
Genomsnittlig nivå 1.1.2001–31.12.2019				1,8 %

[4] Källa: Danskebank. Danskebanks *Back testing-analys 2001–2019* i dess helhet återfinns på regeringspropositionens projektsida.

	Allokeringsfördelning i placeringsportföljen			
	25–75%	**20–60–20%**	**20–50–30%**	**20–80%**
Årlig avkastning	2,9 %	3,5 %	3,8 %	5,4 %
Maximiavkastning	+6,3 %	+6,4 %	+7,7 %	+14,1 %
Minimiavkastning	+0,2 %	-0,1 %	-0,5 %	-10,8 %
Volatilitet	1,8 %	1,7 %	2,2 %	5,9 %

Reformen av placeringsverksamheten medför tilläggskostnader för de avfallshaneringsskyldiga. En buffert på tre procent ska läggas till de avfallshanteringsskyldigas fonderingsmål med tanke på skyddet mot risker som är förenade med placeringsverksamheten. Detta bedöms till att börja med medföra en tilläggskostnad på 0,2–0,8 miljoner euro för de avfallshanteringsskyldiga, men om värdet på reserveringsfondens placeringsportfölj utvecklas positivt kan det överskott som uppstår användas för täckande av den avfallshanteringsskyldiges buffert. I exceptionella marknadssituationer ska det vara möjligt att vid behov av de avfallshanteringsskyldiga kräva en tilläggsbuffert som motsvarar två procentenheter av fonderingsmålet för kalenderåret. Detta kommer att medföra en tilläggskostnad på 0,1–0,5 miljoner euro för de avfallshanteringsskyldiga, men det är fråga om en skyddsåtgärd som är exceptionell och av engångskaraktär. De avfallshanteringsskyldiga ska dessutom överlämna säkerheter till kärnavfallshanteringsfonden, om fondandelens värde sjunker under de tillåtna nedre gränserna. Också detta medför tilläggskostnader för de avfallshanteringsskyldiga, men historiskt sett och med beaktande av de riskhanteringsåtgärder som föreslås, är sådan minskning av portföljens värde exceptionell och inträffar sannolikt högst några gånger under ett årtionde.

Om placeringsverksamheten reformeras, leder detta också till att det uppstår nya kostnadsposter i form av kostnader för tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten. Kostnaderna uppskattas uppgå till sammanlagt 1–2 miljoner euro. För närvarande betalas det 60 000 euro till statskontoret för tjänster i anslutning till medelsförvaltningen. Nya kostnadsposter kommer att orsakas också av den nya placeringsdelegationen, uppskattningsvis cirka 10 000 euro per år, och av Finansinspektionens tillsynsavgifter, uppskattningsvis cirka 45 000 euro per år. Dessa tilläggskostnader tas i beaktande i den kärnavfallshanteringsavgift för de avfallshanteringsskyldiga som fastställs årligen.

De kostnader som reformen av placeringsverksamheten föranleder är inte betydande jämfört med den eventuella avkastning som på lång sikt kan fås av placeringsverksamheten när fler placeringar än nuförtiden görs i mer riskfyllda investeringsobjekt. De som i första hand kommer att dra nytta av den bättre avkastningen på medlen är de avfallshanteringsskyldiga och deras ägare, när kärnavfallshanteringsavgifterna sjunker eller överskottsåterbäringarna blir större.

Den reform av placeringsverksamheten som föreslås i propositionen har inte några konsekvenser för samhällsekonomin eller de offentliga finanserna. Enligt förslaget ska det på flera olika sätt säkerställas att det i reserveringsfonden finns tillräckligt med medel med tanke på reserveringen för kostnader för kärnavfallshantering. Eftersom det är fråga om en fond utanför statsbudgeten har reformen inte heller några konsekvenser för statsbudgeten. Andelen av statens skuldförbindelser i placeringsportföljen minskar, men det ska också fortsättningsvis vid behov vara möjligt att i specialfall från reserveringsfonden till statsverket överföra en andel som minskar från 25 procent till 20 procent.

Det att beslut om fonderingsmål och ansvarsbelopp i samband med kärnavfallshanteringen i fortsättningen ska fattas med tre års mellanrum minskar också i någon mån behovet av resurser i anslutning till besluten och medför således besparingar för de avfallshanteringsskyldiga.

I enlighet med de ändringar som föreslås i bestämmelserna om främjande av forskningen inom kärnenergi och om finansieringen av den i 7 a kap. i kärnenergilagen, kommer det totala beloppet av avgifter som tas ut av innehavare av kärnanläggningar och avfallshanteringsskyldiga att minska på årsnivån åren 2026–2032. Dessutom ska strukturen hos den avgift som tas ut av innehavare av kärnanläggningar ändras från och med år 2026 så att en grundavgift införs. Vid fastställandet av avgifter har indexhöjningen och behovet av fortbildning och annan utbildning beaktats. Avsikten är att något stöd inte längre efter 2025 ska ges för täckande av lokalkostnader för laboratoriedelen av VTT:s kärnsäkerhetshus, vilket gör att behovet att samla in medel minskar allt som allt. Eftersom TVO varit den största betalaren, kommer det bolaget att dra den största nyttan av de ändringar som föreslås i grunderna för bestämmande av avgifter och av minskningen av det totala beloppet medel som ska samlas in. I tabell 4 presenteras ändringar i avgifterna år 2026 jämfört med år 2025. På motsvarande sätt ska ett lägre belopp av medel än nuförtiden stå till förfogande för forskningsprogrammet åren 2026–2032. Sammanslagningen av de två särskilda förmögenheterna för kärnsäkerhetsforskningen och kärnavfallshanteringsforskningen och av själva forskningsprogrammen kommer att minska den överlappande förvaltningen och effektivisera ansökningsförfarandet, beviljandet av understöd och den övriga förvaltningen. Enligt uppskattning kommer detta att ge kostnadsbesparingar på cirka 200 000 euro per år. Inga tilläggskostnader jämfört med nuläget kommer att medföras för dem som ansöker om understöd och beviljas understöd.

Tabell 4. Ändringar i FPH:s, TVO:s och FV:s avgifter när man jämför situationen ur de avgiftsskyldigas synvinkel åren 2025 och 2026. Tabellen innehåller inte VTT:s avgiftsandel som både 2025 oh 2026 kommer att vara klart under 20 000 euro.

	Avgiftsgrund 2025 390 €/MW + 0,1%	Avgiftsgrund 2026 285 €/MW + 0,32 miljoner € + 0,09%	Förändring (%)
FPH	2,289 miljoner €	2,206 miljoner €	-4 %
TVO	5,462 miljoner €	4,619 miljoner €	-15 %
FV	1,404 miljoner €	1,346 miljoner €	-4 %
Totalt	9,172 miljoner €	8,187 miljoner €	-11 %

Propositionens konsekvenser för konkurrenskraften hos den el som produceras med kärnkraft bedöms vara mycket små på den nordiska elmarknaden.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Sammansättningen av kärnavfallshanteringsfondens direktion ska bli bredare och direktionen förutsätts äga tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet och riskhantering. Direktionen ska få nya uppgifter i anslutning till placeringsverksamheten, bl.a. godkännande av planen för placering av reserveringsfondens medel, och uppgifter i samband med riskhantering och riskgardering. Direktionens operativa uppgifter kommer att minska, t.ex. ska beviljandet av understöd enligt forskningsprogrammet för kärnsäkerhet och kärnavfallshantering delvis överföras till kärnavfallshanteringsfondens verkställande direktör. Enligt bedömning kommer dock den tid som krävs för direktionens arbete att öka i någon mån.

Många operativa ärenden som nuförtiden avgörs av direktionen ska överföras till verkställande direktören för avgörande. Verkställande direktören ska dessutom få nya uppgifter i form av

övervakning av placeringsportföljen och verkställighetsuppgifter i anslutning till riskgarderingen. Också de uppgifter som verkställande direktören ska sköta kommer enligt bedömning att ta något längre tid än tidigare.

Den administrativa arbetsbördan på arbets- och näringsministeriet kommer att minska då besluten om de avfallshanteringsskyldigas ansvarsbelopp och fonderingsmål ska fattas med tre års mellanrum och inte längre varje år. Ministeriets administrativa arbetsbörda kommer likväl att minska något i och med att forskningsprogrammen på områdena kärnsäkerhet och kärnavfallshantering ska sammanslås. Å andra sidan skulle delar av ministeriets resurser i fortsättningen vara mer bundna vid skötseln av uppgifter hos kärnavfallshanteringsfonden, eftersom mängden administrativt arbete hos fonden bedöms öka i någon mån.

Finansinspektionens uppgift ska vara att utöva tillsyn över reserveringsfondens placeringsverksamhet och efterlevnaden av insiderbestämmelserna samt att meddela behövliga föreskrifter. Arbetsmängden bedöms öka med några personmånader per år. Propositionen innehåller ett förslag till ändring av lagen om Finansinspektionen (878/2008) samt ett förslag till ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) så att Statens kärnavfallshaneringsfond ska vara skyldig att betala en årlig tillsynsavgift.

4.2.3 Konsekvenser för personalen

Kärnavfallshanteringsfonden har numera en verkställande direktör och en assistent som är tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet och som verkar hos fonden vid sidan av sin egen tjänst. Vid kärnavfallshanteringsfonden har det dessutom anställts ytterligare en medhjälpare som tidigare var tjänsteman vid ministeriet och nuförtiden är anställd hos Statistikcentralen och som vid sidan av sin egen tjänst sköter uppgifter i anslutning till kärnavfallshanteringsfondens bokföring. Enligt propositionen ska kärnavfallshanteringsfondens nuvarande personal fortsätta i sina uppgifter vid sidan av sin egen tjänst tills verkställande direktören och den övriga personalen i enlighet med det förslag som ingår i propositionen har förordnats till sina uppgifter. Uppgifter i anslutning till de understödsbeslut som anges i 7 a kap. i kärnenergilagen ska också fortsättningsvis skötas av tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet, men dessa ska, när det lagförslag som ingår i propositionen trätt i kraft, särskilt förordnas till sina uppgifter.

Kärnavfallshanteringsfondens uppgifter kommer att öka särskilt till följd av att fonden ska inleda en aktiv placeringsverksamhet. Av denna anledning bör de personalresurser som står till kärnavfallshanteringsfondens förfogande utökas, och i fortsättningen ska det exempelvis utfärdas ett förordnande till uppgiften som verkställande direktörens ställföreträdare.

4.3 Bedömning i förhållande till EU:s dataskyddsförordning

Våren 2016 antog Europaparlamentet och rådet förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (nedan *allmän dataskyddsförordning*). I den allmänna dataskyddsförordningen fastställs regler om skyddet för fysiska personer med avseende på behandlingen av personuppgifter och regler om det fria flödet av personuppgifter. Den allmänna dataskyddsförordningen har tillämpats från och med den 25 maj 2018.

I 38 d § i propositionens första lagförslag föreslås bestämmelser om kärnavfallshanteringsfondens insiderregister över insideranmälningar. Kärnenergilagen innehåller nuförtiden inte några bestämmelser om insideranmälan eller insiderregister. Enligt lagförslaget ska Statens kärnavfallshanteringsfond vara personuppgiftsansvarig för insiderregistret. Enligt propositionens första lagförslag är behandlingen av uppgifter som samlas in i registret motiverad i enlighet med

artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. I enlighet med artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen har grunden för behandlingen fastställts i en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. Ändamålet med behandlingen av personuppgifter har i lag uttryckligen fastställts vara förhindrande av marknadsmissbruk. Den rättsliga grund för behandlingen som anges i 38 c och 38 d § i det första lagförslaget inbegriper särskilda bestämmelser om de uppgifter som ska behandlas, de aktörer som ska föras in i registret, bevaringstiderna för uppgifterna och om utlämnande av uppgifter. Enligt 38 d § i propositionens första lagförslag har andra än de registrerade rätt att mot ersättning av kostnaderna få utdrag och kopior ur registret. Fysiska personers personbeteckning och adress och andra fysiska personers än insiders namn är dock inte offentliga.

Statens kärnavfallshanteringsfonds skyldighet att föra ett offentligt insiderregister utgör nationell reglering. Finland har dock en lång tradition med offentlighet och öppenhet i fråga om ägandet på värdepappersmarknaden, och senast har betydelsen och ställningen av ett offentligt insiderregister på ett täckande sätt behandlats i en regeringsproposition med förslag till lagar om ändring av lagen om investeringstjänster och lagen om handel med finansiella instrument samt till vissa lagar som har samband med dem (RP 151/2017 rd). Offentliga insiderregister och den övervakning som den stora allmänheten riktar mot dem är ägnade att förhindra marknadsmissbruk. Främjande av insynen i insiders och deras närmaste krets ägande och handel förbättrar investerarnas tillgång till information och ökar den stora allmänhetens förtroende till marknaden. Lagstiftningen bedöms till denna del uppnå målen av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

Enligt 52 d § i propositionens första lagförslag får Finansinspektionen meddela närmare föreskrifter om det detaljerade innehållet i insiderregistret och om hur uppgifterna ska registreras. Den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter inom insiderregistret omfattas således också av en dylik föreskrift av Finansinspektionen. Enligt 38 d § i propositionens första lagförslag ska de uppgifter som registreras i insiderregistret för varje insider innefatta aktier och finansieringsinstrument som ägs av insidern, omyndiga som avses i 38 c § 2 mom. 1 punkten och av sammanslutningar eller stiftelser som avses i 2 punkten och som är av det slag som nämns i momentet samt förvärv och avyttringar specificerade. Om insideranmälningarna dessutom görs i enlighet med 38 c § 6 mom. kan Statens kärnavfallshanteringsfonds insiderregister till denna del bildas av de uppgifter som fås från värdeandelssystemet (38 d § 1 mom.).

De uppgifter som samlas i insiderregistret omfattar inte i artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen avsedda särskilda kategorier av personuppgifter.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Alternativa sätt att utveckla reserveringsfondens placeringsverksamhet behandlas i detalj i avsnitt 3 i arbetsgruppsrapporten. De mål som uppställts för placeringsverksamheten – särskilt tryggandet av placeringarna och ökningen av avkastningen genom höjd risknivå – är i nuläget svåra att sammanjämkas på samma gång. Detta beror på både marknadsförhållanden och lagstiftning. I de rådande marknadsförhållandena är förväntningarna i fråga om avkastningen på placeringsobjekt enligt kärnenergilagen mycket låga. Detta innebär särskilda utmaningar när man ska sörja för att medlen ger avkastning.

De mål som satts upp för reserveringsfondens placering av medel och principerna för verksamheten inskränker möjligheterna att utveckla utlåningsverksamheten. Ett alternativ till begränsning av rätten till utlåning enligt propositionen skulle i princip vara att höja den marginal som tillämpas på utlåningen i syfte att förbättra avkastningen. En följd av detta skulle kunna vara en eventuellt ännu sämre avkastning än nuförtiden, om staten får förmånliga lån på marknadsvillkor. Begränsning av rätten att låna ut medel däremot skulle skapa klarhet i förutsättningarna för placeringsverksamheten och skulle på lång sikt säkerställa att en viss minimiandel av medlen placeras på marknadsvillkor.

Ur statens synvinkel skulle det att rätten att låna ersätts med arrangemang där en viss minimiandel av reserveringsfondens medel placeras i statens skuldebrev skulle i praktiken inte innebära någon ändring jämfört med nuläget. En fördel med detta alternativ är att förutsättningarna för placeringsverksamheten blir klarare. Avgörandet av huruvida placeringarna görs i kort- eller långsiktiga statliga skuldebrev ska träffas i placeringsstrategin.

Löptiden för de lån som beviljas de avfallshanteringsskyldiga är numera ett år. Förlängning av löptiden för lån enligt förslaget till tre år förbättrar i någon mån förutsättningarna för planering av placeringsverksamheten. Med beaktande av målet och syftet med reserveringsfonden kan löptiden för lånen dock inte vara längre än den föreslagna.

Höjningen av risknivån för kärnavfallshanteringsfondens placeringsverksamhet i syfte att förbättra den förväntade avkastningen förutsätter att verksamheten och bestämmelserna om verksamheten utvecklas med tanke på riskhanteringen. I arbetsgruppsrapportens avsnitt 3.2.3 beskrivs alternativen för utveckling av riskhanteringen i samband med placeringsverksamheten. Flera olika åtgärder kan komma i fråga och dessa har inkluderats i propositionen så att de i sin helhet bildar ett optimalt skydd med tanke på reserveringsfondens mål och syfte.

När det gäller kärnavfallshanteringsfondens organisation och förvaltningsmodell har i arbetsgruppsrapporten inga ändringar föreslagits i fördelningen av direktionens och verkställande direktörens uppgifter och befogenheter. Nuläget avviker klart från förvaltningsmodellen hos motsvarande organisationer, och den nuvarande förvaltningsmodellen kan inte längre betraktas som ändamålsenlig särskilt med tanke på direktionens nya uppgifter i anslutning till placeringsverksamhet och riskhantering. Vid den fortsätta beredningen har tyngdpunkten i direktionens uppgifter flyttats åt ett mer strategiskt håll och operativa uppgifter har överförts från direktionen till verkställande direktören. Förvaltningsmodellen behöver kompletteras så att de avfallshanteringsskyldiga ska beredas möjlighet att bli hörda och påverka planeringen av placeringsplanen. Att avfallshanteringsskyldiga utses till medlemmar i direktionen skulle dock stå i strid med reserveringsfondens mål och syfte och vara problematiskt också för att direktionen också i framtiden ska fatta enskilda beslut som direkt berör de avfallshanteringsskyldiga.

Det att besluten om fonderingsmål och ansvarsbelopp i anslutning till kärnavfallshanteringen också fortsättningsvis skulle fattas varje år bedöms inte medföra något mervärde jämfört med det att besluten i fortsättningen ska fattas med tre års mellanrum. Det är möjligt att göra prognostiseringen med behövlig noggrannhet med tre års mellanrum, vilket minskar arbetsbördan för såväl arbets- och näringsministeriet som de avfallshanteringsskyldiga.

Syftet med den forskningsverksamhet som delvis finansieras genom kärnavfallshanteringsfonden är att se till att det i Finland finns tillgång till behövlig sakkunskap och annat kunnande. Det understödssystem som föreslås i propositionen bedöms vara tillräckligt för att säkerställa att sakkunskapen och det övriga kunnandet kvarstår på den behövliga nivån i Finland. Den avgift som samlas in hos innehavare av kärnanläggningar för finansiering av understödssystemet skulle också fortsättningsvis under åren 2026–2032 kunna vara densamma som nuförtiden, som

i sin helhet baserar sig på megawatt av den tekniska effekten. Då skulle avgiftsskyldigheten dock inte i tillräcklig utsträckning återspegla det att en del av forskningsbehoven uppstår oberoende av hur omfattande den betalningsskyldiges verksamhet är.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

De flesta länder som producerar kärnenergi har i sin lagstiftning en princip enligt vilken ansvaret för kostnaderna för kärnavfallshanteringen bärs av den som producerar kärnavfallet. Också kärnavfallsdirektivets bestämmelser förutsätter detta. Det finns skillnader i bestämmelserna om finansieringen av kärnavfallshantering i olika länder, men den regerande principen är att insamlade medel planeras så att de bringar inkomst. Generellt sett verkar utgångspunkten för placeringen av medel son är avsedda för kärnavfallshantering vara att placeringarna är trygga och att risktagningen är måttlig. Det finns skillnader mellan nationella system i det huruvida placering i objekt som är förenade med större risker överhuvudtaget är tillåten. Utlåning av de fonderade medlen till de avfallshanteringsskyldiga är tydligen en ganska sällsynt placeringsform, och en sådan modell är känd endast i Belgien.

Det finns betydande skillnader i de nationella systemen vad gäller intervallerna för bedömning av huruvida medlen räcker till och hur medlen förvaltas. Förvaltningen av medel har exempelvis kunnat ordnas så att de förvaltas av den som producerar kärnkraft, av en statlig aktör eller av någon annan privat, från kärnkraftsproducenten fristående aktör. Det finns skillnader i de nationella systemen också i fråga om det huruvida kostnaderna för kärnavfallshantering och kostnaderna för nedläggning täcks från samma källa (t.ex. en fond) eller om det finns olika finansieringskanaler för dessa. I många länder har ett organ av typ en placeringsdelegation kopplats till beslutsfattandet kring placeringen av medel som är reserverade för kärnavfallshantering och övervakningen av placeringarna. I arbetsgruppsrapporten beskrivs de principer som i Sverige och i vissa andra länder tillämpas vid förvaltningen av de medel som är reserverade för kärnavfallshantering.

I flera EU-länder får den nationella forskningen i kärnsäkerhet stöd, men praxisen varierar. Också Euratom-forskningen i EU-länderna har en central ställning. Den forskningen är indelad i tre delområden: kärnsäkerhet, kärnavfallshantering och strålsäkerhet.

I flera länder innehar nationella kärnsäkerhetsmyndigheter den centrala rollen i den nationella forskningen. I Sverige finansieras kärnsäkerhetsforskningen direkt av Strålsäkerhetsmyndigheten SSM liksom också de professurer som bedriver den vid olika svenska universitet. I Frankrike ansvarar statens kärnenergiförvaltning CEA för omfattande forskningsprogram. I flera länder, såsom Belgien, Tyskland och Tjeckien, finns det betydande forskningsinstitut som bedriver nationell och internationell forskning på området.

6 Remissvar

Sammanlagt elva utlåtanden erhölls, medan 20 hade begärts. Remissinstanserna ställde sig huvudsakligen positiva till propositionen och tog i huvudsak endast ställning till detaljer. Flera utlåtanden innehöll förslag till ändringar eller preciseringar i fråga om detaljerna och önskemål om frågor som ska beaktas i den fortsatta beredningen. De lagstiftningstekniska observationerna gällde främst behovet att skapa klarhet i tillämpningen av de allmänna lagarna, regleringens förhållande till statsunderstödslagen (688/2001) och allmänna dataskyddsförordningen, användningen av hänvisningsteknik i insiderbestämmelserna samt preciseringen av övergångsbestämmelserna.

Justitieministeriet föreslog tydligare bestämmelser om att ansvaret för den allmänna styrningen av och tillsynen över Statens kärnavfallshanteringsfond hör till arbets- och näringsministeriet. Kärnavfallshanteringsfondens direktion ställde sig kritisk till ministeriets behörighet att meddela föreskrifter om placeringsverksamheten.

Bestämmelserna om kärnavfallshanteringsfondens organisation, direktion, placeringsdelegation, verkställande direktör och personal betraktades delvis som oklara och tvetydiga bl.a. när det gäller fattande av beslut om placeringsverksamheten och beviljande av understöd samt i fråga om ansvaren och verkställande direktörens och personalens tjänstemannastatus. I fråga om kärnavfallshanteringsfondens organisation ansågs det dessutom finnas behov av förtydligande i förhållande till arbets- och näringsministeriets ansvar och uppgifter. Justitieministeriet betraktade målet att revidera bestämmelserna så att de uppfyller kraven i 119 § i grundlagen som behövligt.

Bestämmelserna om Finansinspektionen understöddes allmänt. Finansinspektionen ansåg det dock inte behövligt att en särskild rapport lämnas årligen.

Insiderbestämmelserna understöddes allmänt, kärnavfallshanteringsfondens direktion ställde sig mer kritisk till dem. Finansinspektionen ansåg att insiderbestämmelserna ska preciseras så att de är förenliga med motsvarande bestämmelser annanstans i lagstiftningen.

Bestämmelserna om placeringsverksamheten och riskhanteringen understöddes allmänt. Enligt kärnavfallshanteringsfondens direktion ska också marknadsvärdet definieras i lag.

Förslaget om revidering av bestämmelserna om de två skilda understödsprogrammen, specialfinansieringen i samband med dem och om understödssystemet understöddes allmänt. Några preciseringar föreslogs i bestämmelserna om målen med understödssystemet och beviljandet av understöd. TVO och Posiva Oy understödde revideringen av bestämmelserna om avgifter som samlas in för finansiering av understödssystemet, men FPH ansåg att avgiftsnivån för 2026 är omotiverat hög och konstaterade också att det nya räknesättet jämte den föreslagna grunddelen resulterar i att den sänkning som sker i avgifterna inte berör alla tillståndshavare i lika stor utsträckning.

Bestämmelserna om kärnavfallshanteringsfondens förvaltningsmodell, organisation, direktion, placeringsdelegation, verkställande direktör och personal kompletterades och preciserades i enlighet med de behov av förtydligande som framfördes i utlåtandena. Större klarhet skapades också i kärnavfallshanteringsfondens uppgifter och ansvar i förhållande till arbets- och näringsministeriet, och Finansinspektionens uppgifter preciserades. Också målen med understödssystemet och grunderna för beviljande av understöd preciserades.

På basis av utlåtandena preciserades också bestämmelserna om kärnavfallshaneringsfondens placeringsverksamhet. Kärnavfallshanteringsfondens direktion gavs omfattande befogenheter att fatta beslut om placeringsverksamheten och riskhanteringen med beaktande av arbets- och näringsministeriets allmänna föreskrifter om placering av fondens tillgångar. I anslutning till detta ansågs det behövligt att i kärnenergilagen ta in bestämmelser om insideranmälan och insiderregister samt om värdering av fondens tillgångar. Insiderbestämmelserna kompletterades utgående från de synpunkter som framfördes i utlåtandena.

Dessutom justerades grunderna för insamling av avgifter för finansiering av understödssystemet utgående från remissyttrandena, så att grunddelen sänktes och koefficienten för den rörliga delen höjdes, och som följd av detta kommer avgiftssänkningarna från och med år 2026 att fördelas jämnare mellan tillståndshavarna.

De lagtekniska korrigeringarna är gjorda utgående från de synpunkter som framfördes i remissyttrandena.

7 Specialmotivering

7.1 Kärnenergilagen

7 kap. **Reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering**

37 §. *Definitioner.* Den gemensamma definitionen på kärnavfallshanteringsfondens vinst och förlust i 7 punkten delas upp och placeras i 7 respektive 8 punkten. I definitionerna på vinst och förlust beaktas samtidigt det faktum att placeringsverksamheten utvidgas. Därför ska också vinsten från placeringsverksamheten beaktas i kärnavfallsfondens vinst och förlusten från placeringsverksamhet beaktas i kärnavfallshanteringsfondens förlust. Till paragrafen fogas nya 9 och 10 punkter som innehåller definitioner på buffert respektive tilläggsbuffert. Begreppen har ett nära samband med 52 c § som innehåller bestämmelser om skyddet mot risker i anslutning till placeringsverksamheten. Också 6 punkten bör ändras av författningstekniska skäl.

38 §. *Statens kärnavfallshanteringsfond*. Bestämmelsen i 1 mom. där det föreskrivs att för reserveringen för kärnavfallshanteringen finns det utanför statsbudgeten Statens kärnavfallshanteringsfond som lyder under handels- och industriministeriet och förvaltas av ministeriet är till sitt innehåll densamma utom att handels- och industriministeriet har bytts ut mot arbets- och näringsministeriet. Paragrafens 1 mom. innehåller också en grundläggande bestämmelse om kärnavfallshanteringsfondens uppgifter enligt 7 och 7 a kap. Statens kärnavfallshanteringsfonds uppgift är liksom i nuläget att sörja för att de avgifter som fastställts med tanke på reserveringen av medel för kostnader för kärnavfallshanteringen och för säkerställande av sakkunskapen tas ut och att förvalta de medel som på detta sätt samlats in samt att sköta övriga uppgifter som i 7 och 7 a kap. förskrivs för Statens kärnavfallshanteringsfond. I 1 mom. föreslås dessutom en informativ bestämmelse om att de principer om god förvaltning som anges i de allmänna förvaltningslagarna tillämpas på Statens kärnavfallshanteringsfonds verksamhet.

Enligt 2 mom. hör den allmänna styrningen av och tillsynen över Statens kärnavfallshanteringsfond till arbets- och näringsministeriet. I ministeriets arbetsordning ska det på tillbörligt sätt preciseras att ansvaren och skyldigheterna är åtskilda, eftersom ministeriet utöver den allmänna styrningen av kärnavfallshanteringsfonden också sköter bl.a. många uppgifter som hänför sig till kärnavfallshanteringen.

Enligt 2 mom. ska arbets- och näringsministeriet också ha behörighet att meddela allmänna föreskrifter om organiseringen av kärnavfallshanteringsfondens förvaltning, skötseln av fondens ekonomi och placeringen av tillgångarna i reserveringsfonden. I propositionen föreslås det att bestämmelserna om reserveringsfondens placeringsverksamhet ska revideras. I detta sammanhang bedöms det att det finns behov att ministeriet i högre grad än hittills ska styra Statens kärnavfallshanteringsfond. Ministeriet ska exempelvis kunna uppställa ett mål för avkastningen på reserveringsfondens placeringsverksamhet och meddela föreskrifter om allokeringen av placeringar. Förfarandet motsvarar finansministeriets styrning av statens pensionsfond. Avsikten är inte att ministeriet deltar i kärnavfallshanteringsfondens operativa ledning och åtar sig till denna del sådant ansvar som i 38 a och 52 § föreskrivs för fondens direktion. Föreskrifter ska meddelas vid behov i sådana situationer där ministeriet anser det vara nödvändigt ur ägarstyrningssynvinkel. Föreskrifterna kan gälla de principer som följs i placeringsverksamheten och särskilt vid riskhanteringen. Föreskrifter kan meddelas t.ex. om hur placeringarna fördelas mel-

lan olika tillgångsslag. Genom föreskrifterna kan ministeriet säkerställa att Statens kärnavfallshaneringsfond och dess direktion enligt en helhetsbedömning handlar på ett godtagbart och resultatgivande sätt med tanke på reserveringen av medel för kostnader för kärnavfallshantering.

I 3 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning.

38 a §. *Direktionen vid Statens kärnavfallshanteringsfond.* I paragrafen finns mer omfattande bestämmelser än nuförtiden om Statens kärnavfallshanteringsfonds direktion. I nuvarande 38 § 3 mom. finns kortfattade bestämmelser om hur direktionen utnämns och om direktionens mandatperiod. De huvudsakliga bestämmelserna om direktionen finns i statsrådets förordning om Statens kärnavfallshanteringsfond, i synnerhet i förordningens 3–5 och 8 §.

Enligt 1 mom. ska direktionens verksamhet i större utsträckning än i nuläget koncentrera sig på det strategiska beslutsfattandet. De operativa uppgifterna ska i huvudsak överföras till verkställande direktören. Enligt 2 punkten ska direktionen dock också fortsättningsvis ha rätt att besluta om ärenden som är betydande och vittsyftande med tanke på kärnavfallshaneringsfondens ekonomi och verksamhet. I anslutning till de ändringar som i 52 a–52 c § föreslås i reserveringsfondens placeringsverksamhet nämns det i 3 punkten särskilt som en ny uppgift för direktionen att leda och övervaka fondens placeringsverksamhet och fatta de beslut som hänför sig till den och om vilka det närmare föreskrivs i 52 §. I fortsättningen ska direktionen endast besluta om beviljande av understöd till forsknings- och infrastrukturprojekt om beloppet av stöd överstiger 200 000 euro. Bestämmelser om detta föreslås i 5 punkten, där det också föreskrivs att direktionen fortsättningsvis även beslutar om återkrav av beviljat understöd oberoende av det belopp som återkrävs. I fråga om de understödsbeslut som fattats åren 2015–2018 har en tredjedel av fallen varit sådana där understödsbeloppet överstigit den nämnda summan.

Enligt 2 mom. ska direktionens mandatperiod vara tre år och inte tre kalenderår som nuförtiden. Det att bytet av direktion sammanfaller med årsskiftet har visat sig vara problematiskt med tanke på direktionens uppgifter. Direktionens sammansättning ska ses över och den ska vara bredare än nuförtiden. I direktionen ska ingå utöver ordföranden dessutom en vice ordförande och högst fem andra medlemmar, medan direktionen nuförtiden utöver ordföranden har företrädare för arbets- och näringsministeriet, finansministeriet och statskontoret. I fortsättningen ska till direktionen utses en medlem bland de personer som föreslås av arbets- och näringsministeriet och en bland de personer som föreslås av finansministeriet.

Direktionen ska ha tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet och riskhantering och annan sakkunskap som direktionen behöver för att fullgöra sina övriga uppdrag. Till de övriga uppdragen hör exempelvis beslut om beviljande av stöd till forsknings- och infrastrukturprojekt när det är fråga om projekt som ur understödbeloppets synvinkel betraktat är betydande projekt, avgörande av begäranden om omprövning av kärnavfallshanteringsfondens beslut och avgivande av bemötanden i besvärsärenden som gäller kärnavfallshanteringsfondens beslut. Graden av sakkunskap ska bedömas kollektivt, och det finns inte något behov att kräva att varje direktionsmedlem ska ha särskild sakkunskap i fråga om alla uppdrag.

Med anledning av de nya bestämmelserna om reserveringsfondens placeringsverksamhet ska det i direktionen finnas också tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet och riskhantering. De uppgifter som har samband med placeringsverksamheten och direktionsmedlemmarnas ansvar i anslutning till dem förutsätter att direktionen som helhet bedömd har tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet och riskhantering. Det är viktigt att säkerställa tillräcklig sakkunskap redan när direktionsmedlemmar utses inte enbart med tanke på styrningen av placeringsverksamheten utan också med tanke på direktionsmedlemmarnas rättsskydd. Enligt bestämmelsen förutsätts det dock inte att samtliga medlemmar i direktionen har sådan sakkunskap

utan graden av sakkunskap ska bedömas kollektivt. Kravet motsvarar det krav som i 3 § 1 mom. i lagen om statens pensionsfond (1297/2006) ställs på styrelsen för statens pensionsfond. Sakkunskapen bedöms på basis av utbildning och erfarenhet. Finansinspektionen är enligt förslaget skyldig att på begäran av arbets- och näringsministeriet avge utlåtande över tillräckligheten av sakkunskap om placeringsverksamheten och riskhanteringen hos personer som föreslås som medlemmar i direktionen.

I paragrafens 2 mom. kompletteras den nuvarande regleringen så att arbets- och näringsministeriets uppgift är att vid behov entlediga en direktionsmedlem från sitt uppdrag och på framställning av direktionen fastställa kärnavfallshanteringsfondens arbetsordning. Bestämmelsen motsvarar det som föreskrivs i 3 § 1 mom. i lagen om statens pensionsfond.

I 3 mom. föreslås bestämmelsen om direktionens beslutförhet bli ändrad med beaktande av att antalet direktionsmedlemmar ska öka.

I 4 mom. föreslås en hänvisningsbestämmelse om straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsansvar. Enligt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar eller bestämmelserna i skadeståndslagen kan medlemmarna i direktionen inte anses vara ansvariga för minskningen av portföljens värde till följd av marknadsutvecklingen, om direktionen omsorgsfullt bevakat kärnavfallshanteringsfondens intresse och iakttagit vad som i denna lag och annanstans föreskrivs om bl.a. placeringsplan, uppföljning av förändringarna i placeringsportföljens värde, konkurrensutsättning av tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten samt om tillsynen över kärnavfallshanteringsfondens verksamhet. Risktagning hör till placeringsverksamheten, och genom den kan den förväntade och genomsnittliga faktiska avkastningen på placeringarna överstiga den riskfria räntan. På grund av risktagningen är det dock alltid också möjligt att riskerna realiseras och placeringarnas värde sjunker - åtminstone på kort sikt.

I 5 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning.

38 b §. *Verkställande direktör och annan personal vid Statens kärnavfallshanteringsfond.* I paragrafens 1 mom. finns bestämmelser om kärnavfallshanteringsfondens verkställande direktör, dennes ställföreträdare, föredraganden och annan personal. Verkställande direktören, dennes ställföreträdare och föredragandena ska vara arbets- och näringsministeriet tjänstemän som ministeriet förordnar att helt eller delvis sköta uppgifter vid kärnavfallshanteringsfonden. Dessutom ska en tjänsteman som är anställd vid ett annat statligt ämbetsverk kunna utföra uppdrag hos kärnavfallshanteringsfonden, men då ska det närmast handla om biträdande uppgifter. Statens kärnavfallshanteringsfond ska ersätta ministeriet för verkställande direktörens och den övriga personalens lönekostnader. I arbets- och näringsministeriets arbetsordning ska det på tillbörligt sätt preciseras på vilket sätt ansvaren och skyldigheterna är åtskilda när en tjänsteman som förordnats att sköta uppdrag hos kärnavfallhanteringsfonden dessutom också delvis utför uppgifter åt ministeriet. I arbetsordningen ska det likaså på tillbörligt sätt preciseras detaljerna kring förordnandet till en uppgift, t.ex. uppgiftens tidsbundenhet.

Uppgiften som Statens kärnavfallshanteringsfonds verkställande direktör har skötts på deltid och vid sidan av egen tjänst av en tjänsteman vid arbets- och näringsministeriet. Också fondens övriga personal har vid sidan av sin egen tjänst skött också uppdrag hos kärnavfallshanteringsfonden. Nuförtiden finns bestämmelserna om verkställande direktör och annan personal i 3 § 1, 3 och 4 mom. i statsrådets förordning om Statens kärnavfallshanteringsfond samt i 7 § och 8 § 1 mom. i den förordningen. Enligt 53 e § i kärnenergilagen gör arbets- och näringsministeriet dessutom en framställning till fonden om utdelning av de i 53 d § 1 mom. avsedda medlen för finansiering av projekt, vilket har betytt att tjänstemän vid ministeriet bereder de beslut som

hänför sig till Statens kärnavfallshanteringsfonds understöd. I 9 § 2 mom. i statsrådets förordning om Statens kärnavfallshanteringsfond föreskrivs att till de budgetdelar som ingår i Statens kärnavfallshanteringsfonds budget ska fogas en utredning om i vilken mån avsikten är att fondens uppgifter ska utföras som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om verkställande direktörens uppgifter och i 3 mom. bestämmelser om beslutanderätt. Bestämmelserna ska nu utfärdas på lagnivå, medan de motsvarande bestämmelserna nuförtiden finns i 3 § 1 mom., 7 § 1 och 2 mom. och 8 § 1 mom. i statsrådets förordning om Statens kärnavfallshanteringsfond. Enligt 1 mom. ska på verkställande direktörens ställföreträdare tillämpas vad som i lagen föreskrivs om verkställande direktören.

I och med att tyngdpunkten i direktionens verksamhet läggs på strategiskt ledarskap och beslutsfattande och att reserveringsfondens placeringsverksamhet diversifieras fårverkställande direktören nya uppgifter. Från direktionen överförs bland annat uppgifter som nuförtiden anges i 4 § 1 och 5 punkten i förordningen och av de uppgifter som har samband med 7 a kap. i kärnenergilagen uppgifter som anges i 4 § 10 punkten och delvis i 11 punkten i förordningen. Verkställande direktören ska dessutom enligt 2 mom. i enlighet med de instruktioner som direktionen ger följa avkastningen på placeringsportföljen och utvecklingen av den i förhållande till avkastningsmålen och jämförelseindexet, övervaka att allokeringsgränserna inte överskrids samt rapportera om dem till direktionen. I samband med nämnda uppdrag skulle det vara möjligt att till stöd för verkställande direktörens arbete av medelsförvaltare och aktörer som producerar sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten köpa sakkunnigtjänster som gäller uppföljning och rapportering, och direktionen ska ha rätt att besluta om saken i enlighet med 52 §. Verkställande direktörens nya uppgift är att besluta om beloppet av avgifter som ska samlas in med tanke på de avfallshanteringsskyldigas buffert och att övervaka att de avfallshanteringsskyldiga överlämnar säkerheter i de situationer som nämns i 52 c §. Verkställande direktören ska också fortsättningsvis bereda direktionens beslut, bland annat besluten om de lån som de avfallshanteringsskyldiga får ur fonden.

Enligt 3 mom. ska verkställande direktören avgöra ärenden som ska avgöras av kärnavfallshangeringsfonden, om inte beslutanderätten utövas av direktionen. Verkställande direktören ska således besluta bl.a. om beviljande av i 7 a kap. avsedda understöd om stödbeloppet är högst 200 000 euro och besluta om utbetalning av beviljat understöd också till den del besluten om beviljande av understöd har fattats av direktionen. Verkställande direktörens beslutanderätt ska dessutom begränsas på motsvarande sätt som i 6 kap. 17 § i aktiebolagslagen (624/2006) föreskrivs i fråga om aktiebolagets verkställande direktör. Verkställande direktören ska fatta besluten på föredragning och föredragande ska vara de tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet som ministeriet enligt 1 mom. har förordnat att sköta den avsedda uppgiften hos fonden.

I 4 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning.

38 c §. *Insideranmälan.* I anslutning till de ändringar som föreslås i reserveringsfondens placeringsverksamhet föreslås det att det till lagen fogas en ny paragraf med bestämmelser om en skyldighet för en insider i Statens kärnavfallshanteringsfond att till fondens insiderregister göra en insideranmälan om innehav av aktier och finansiella instrument. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna i 3 kap. 6 och 7 § i lagen om placeringsfonder (213/2019) och 4 d och 4 e § i lagen om statens pensionsfond. I paragrafens 1 mom. finns bestämmelser om skyldigheten för en insider i Statens kärnavfallshanteringsfond att meddela de i 2 mom. avsedda uppgifterna till fondens insiderregister som avses i 38 d § (*insideranmälan*).

Dessutom innehåller paragrafens 1 mom. bestämmelser om vem som betraktas som en insider. Efter det att den föreslagna ändringen av placeringsverksamheten trätt i kraft ska direktionen

sannolikt inte besluta om direkta placeringar i bolags aktier, utan placeringarna ska åtminstone initialt vara huvudsakligen fondplaceringar. Direktionen ska dock vid behov kunna fatta beslut om enskilda placeringar, och placeringsverksamheten kan i framtiden också i större utsträckning utvecklas i den riktningen. Direktionen liksom också verkställande direktören har dessutom alltid insiderinformation om de avfallshanteringsskyldiga på grund av deras rätt att låna ur fonden. Utöver verkställande direktören har Statens kärnavfallshanteringsfond för närvarande annan personal i mycket liten omfattning, och personalen anses inte ha en sådan ställning eller sådana uppgifter att den skulle ha möjlighet att påverka besluten om placering av reserveringsfondens medel eller annars ha tillgång till insiderinformation. I 1 mom. 2 punkten bereder man sig emellertid på att Statens kärnavfallshanteringsfonds organisation utvecklas.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i en insideranmälan och i 4 mom. om begränsningar i fråga om de uppgifter som avses i 2 mom. 2 och 3 punkten. I 3 mom. preciseras kravet angående de uppgifter som ska ingå i en insideranmälan.

I 5 mom. föreskrivs det om tidpunkten för anmälningsskyldigheten. Insideranmälan ska göras inom fjorton dagar från det att insidern har utnämnts eller förordnats till ett uppdrag som avses i 1 mom. Anmälan ska göras oberoende av om personen innehar sådana aktier eller finansiella instrument som avses i paragrafen eller inte. Dessutom är insidern också medan uppdraget pågår skyldig att göra en insideranmälan.

Enligt 6 mom. behöver någon separat insideranmälan dock inte göras om anmälningsskyldigheten omfattar sådana i 2 mom. 3 punkten avsedda aktier eller finansiella instrument som har överförts till värdeandelssystemet och kärnavfallshanteringsfonden har organiserat ett förfarande som gör det möjligt att hämta uppgifterna ur värdeandelssystemet.

I 7 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning.

38 d §. *Insiderregister.* Paragrafen hänför sig till den insideranmälan om vilken det föreskrivs i 38 c §. I paragrafen har beaktats att den allmänna dataskyddsförordningen redan innehåller täckande bestämmelser om den personuppgiftsansvariges skyldigheter, och också den registrerades rätt att få en kopia av uppgifterna i insiderregistret baserar sig på dataskyddsregleringen. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 3 kap. 9 § i lagen om placeringsfonder, som har reviderats efter ikraftträdandet av den allmänna dataskyddsförordningen, och delvis också 4 f i lagen om statens pensionsfond.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om Statens kärnavfallshanteringsfonds skyldighet att föra ett register över insideranmälningar (*insiderregister*). Syftet med behandlingen av personuppgifter preciseras på det sätt som dataskyddsregleringen förutsätter. Syftet är att förhindra marknadsmissbruk. Av insiderregistret ska det bl.a. framgå i 38 c 2 mom. avsedda aktier och finansiella instrument som innehas av insidern i kärnavfallshanteringsfonden samt dennes förvärv och avyttringar specificerade.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om bevaringstiden för uppgifter och om utlämnande av uppgifter. Enligt huvudregeln ska registeruppgifterna vara offentliga. Fysiska personers personbeteckning och adress och andra fysiska personers än insiders namn är dock inte offentliga.

I 3 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning.

41 §. *Den avfallshanteringsskyldiges fondandel*. På grund av de ändringar som föreslås i reserveringsfondens placeringsverksamhet kommer värdet på fondens placeringar att variera mer än

nuförtiden, och värdet på den avfallshanteringsskyldiges fondandel kan sjunka under kalenderåret jämfört med fonderingsmålet för kalenderåret. Paragrafen kompletteras med bestämmelser om värderingen av tillgångarna i kärnavfallshanteringsfonden. De föreslagna ändringarna är väsentliga särskilt med tanke på tillämpningen av 42, 51 och 52 c §.

Paragrafens 1 mom. kompletteras genom en hänvisning till det nya 4 mom. som innehåller bestämmelser om värderingen av tillgångar.

I 4 mom. föreskrivs det om värderingen av kärnavfallshanteringsfondens tillgångar. Bestämmelserna ska samordnas med lagen om statsbudgeten (423/1988). I 21 a § i den lagen föreskrivs att på betalningsrörelse och bokföring och annan uppföljning i anknytning till dessa samt på bokslut, verksamhetsberättelser, redovisning, löneräkning och granskning av ersättningar för resekostnader hos statliga fonder utanför budgeten tillämpas vad som bestäms i denna lag och bestäms eller föreskrivs med stöd av den, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Enligt det föreslagna 4 mom. ska lagen om statsbudgeten tillämpas på kärnavfallshaneringsfonden, men tillgångarna i fonden ska värderas i bokföringen och i annan uppföljning i anknytning till den, i bokslutet och redovisningen i enlighet med 1–4 punkten i paragrafen. Lånen till de avfallshanteringsskyldiga eller deras ägare värderas till nominellt värde, men dock högst till det sannolika värdet. Tillgångar i euro värderas också till nominellt värde och andra tillgångar än tillgångar i euro till den valutakurs som publiceras av Europeiska centralbanken. De aktier och andra finansiella instrument som är föremål för offentlig handel på en myndighetsövervakad marknad i Finland eller utomlands samt finska statens skuldförbindelser och andra masskuldebrevslån och värdepapper som baserar sig på förbindelse som gäldenären ingått samt andelarna i placeringsfonder värderas till marknadsvärdet. Värderingen av aktier och andra finansiella instrument samt av finska statens skuldförbindelser och andra masskuldebrev och av andra gäldenärers förbindelser ska i praktiken ske till en notering som motsvarar det senaste tillgängliga värdet vid dagens slut. Det senaste fondandelsvärde som ett fondbolag räknat fram och publicerat står till förfogande för värdering av andelarna i placeringsfonder. Övriga tillgångar än de som avses i 2 eller 3 punkten värderas till nominellt värde, dock högst till det sannolika värdet.

I paragrafens 5 mom. ingår ett bemyndigande att utfärda förordning.

42 §. *Avgifterna för kärnavfallshantering samt överskottet*. Ändringen av 2 mom. har samband med den buffert om vilken det föreskrivs närmare i 52 c § 1 mom. och vars syfte är att skydda mot risker som är förenade med placeringsverksamheten. Enligt förslaget ska överskottet i första hand överföras i syfte att utöka bufferten. Överskottet ska återbäras till den avfallshanteringsskyldige endast till den del det överstiger det belopp som behövs som buffert.

43 §. *Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål.* Det föreslås att 2 mom. ändras så att besluten om ansvarsbelopp och fonderingsmål enligt 1 punkten i princip ska fattas med tre års mellanrum medan besluten nuförtiden fattas varje år. Med tanke på reserveringen av medel för kostnader för kärnavfallshanteringen kan en något glesare frekvens i fråga om besluten anses vara tillräcklig. Det är i huvudsak möjligt att med tre års mellanrum med tillräcklig noggrannhet med avseende på regleringens ändamål bedöma den avfallshanteringsskyldiges åtgärder som påverkar ansvarsbeloppet och fonderingsmålet.[5]

[5] Se arbetsgruppsrapportens avsnitt 3.3, särskilt tabell 9.

Bestämmelserna i 2 mom. 1 punkten ska samordnas med de tidsfrister som gäller kompletteringen av avfallshanteringsschemat. Enligt 88 § 2 mom. i kärnenergiförordningen ska den avfallshanteringsskyldige vart tredje år före utgången av juni månad komplettera det godkända avfallshanteringsschemat och de beräkningar som anknyter till det för fastställande av de ansvarsbelopp och fonderingsmål som avses i 43 § 2 mom. 1 punkten i kärnenergilagen. Enligt 88 § 2 mom. i kärnenergiförordningen ska avfallshanteringsschemat kompletteras nästa gång år 2022 och därefter år 2025. På motsvarande sätt ska de beslut som fattas med stöd av 43 § 2 mom. 1 punkten meddelas med tre års mellanrum och första gången år 2022.

I 2 mom. 2 punkten beaktas det att det kan finnas behov att också fortsättningsvis närmare på årsnivån följa den avfallshanteringsskyldiges verksamhet i initialskedet eller slutskedet av verksamheten. I sådana situationer eller av annan grundad anledning ska arbets- och näringsministeriet också fortsättningsvis kunna fatta besluten varje år på motsvarande sätt som nuförtiden med stöd av 43 § 2 mom.

45 §. *Säkerheter.* I det inledande stycket i 1 mom. byts handels- och industriministeriet ut mot arbets- och näringsministeriet. I 1 mom. 1 punkten ändras hänvisningen så att den avser den gällande lagen om försäkringsbolag (521/2008).

51 §. *Statens kärnavfallshanteringsfonds vinst och förlust*. Ändringen av paragrafen har ett samband med den buffert om vilken det närmare föreskrivs i 52 c § 1 mom. och vars syfte är att skydda mot risker som är förenade med placeringsverksamheten. Enligt förslaget ska med kalenderårets vinst krediteras fondandelarna endast till den del vinsten överstiger det belopp som behövs som buffert. Vinsten ska i första hand överföras för att utöka bufferten. Till paragrafen fogas dessutom en möjlighet för kärnavfallshanteringsfonden att kvittera det eventuella krediteringsbeloppet så att det ska dras av från den avfallshanteringsskyldiges avgift för kärnavfallshantering son denne ska betala enligt 42 § 1 mom.

52–52 d §. Bestämmelserna om Statens kärnavfallshanteringsfonds utlåningsverksamhet och övriga placeringsverksamhet ska reformeras så att placeringar mer aktivt än nuförtiden ska göras i aktie- och ränteriskobjekt. Bestämmelser om ledningen av placeringsverksamheten finns i 52 §, om utlåning i 52 a §, om annan placeringsverksamhet i 52 b §, om riskhantering i samband med placeringsverksamheten i 52 c § och om tillsynen över placeringsverksamheten i 52 d §.

52 §. *Ledning av Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringsverksamhet.* I 1 mom. föreslås bestämmelser om kärnavfallshanteringsfondens direktions uppgifter i anslutning till ledningen och organiseringen av verksamheten för placering av reserveringsfondens medel. Uppgifterna är nya med undantag för beslut som gäller de lån som beviljas de avfallshanteringsskyldiga eller deras delägare. I 2 mom. föreskrivs om principerna för ägarstyrning i samband med placeringsverksamheten och i 3 mom. om en placeringsdelegation som ska stöda direktionen vid placeringsverksamheten.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska direktionen också fortsättningsvis besluta om beviljande av lån för de avfallshanteringsskyldiga och deras delägare och om uppsägning av lån, om realisering av säkerheter vid behov och om de detaljerade villkoren för lånen. Direktionen ska beakta sådana mer detaljerade villkor för lån som eventuellt meddelas genom förordning av statsrådet.

De övriga punkterna i 1 mom. har samband med placeringen av reserveringsfondens tillgångar enligt 52 b §, och andelen kan vara 20–80 procent av fondmedlen.

Enligt 1 mom. 2–4 punkten har direktionen till uppgift att bl.a. besluta om spridning av placeringarna till olika objekt och om riktlinjer för valet av objekt, tillåtna placeringsinstrument och

de gränser som tillämpas på dem, fördelning av placeringarna mellan olika placeringsslag samt om avkastningsmålen för placeringar och grunderna för bestämmande av avkastningsmålen samt om principer som följs vid riskhanteringen. Direktionen ska bl.a. bestämma vilka instrument (t.ex. räntor, aktier, derivatinstrument, optioner, fastigheter) som tillåts i reserveringsfondens placeringsportfölj och vilka som inte tillåts, hur man ställer sig till valutarisker, vilken är portföljens placeringsplan på lång sikt och hur ofta planen ska ses över. Direktionen ska också årligen besluta om eller granska allokeringar (variationsintervallen) i fråga om huvudinstrument (t.ex. räntor, aktier, kontanter) och geografiska områden (Finland, övriga Europa, Amerika, utvecklande marknader) samt referensindexen och indikatorerna (i fråga om avkastning och risker).

Enligt 1 mom. 5 punkten ska direktionen årligen besluta om en placeringsplan. Direktionen behöver inte själv göra upp placeringsplanen i detalj utan planen kan t.ex. basera sig på ett förslag som bygger på beslut som direktionen fattat med stöd av 2–4 punkten och som erhållits från medelsförvaltare genom ett anbudsförfarande. I placeringsplanen ska beaktas särskilt det faktum att det är fråga om en reserveringsfond som inrättats med tanke på reserveringen för kostnader för kärnavfallshanteringen samt bestämmelserna i 52 a–52 c § och de föreskrifter som arbets- och näringsministeriet med stöd av 38 § 2 mom. meddelat om exempelvis gränserna för allokering till olika placeringsobjekt och om avkastningsmålet.

Enligt 1 mom. 6 punkten beslutar direktionen om de principer som ska följas vid valet av tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten. De tjänster som behövs ska anskaffas på basis av ett anbudsförfarande. Det ska förutsättas att medelsförvaltare och producenter av sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten utöver den behövliga yrkeskunskapen, verksamhetsförutsättningarna och soliditeten dessutom har tillräcklig intern kontroll och tillräckliga riskhanteringssystem.

Enligt 1 mom. 7 punkten ska direktionen besluta om medelsförvaltare, vars uppgift är att sköta placeringen av reserveringsfondens tillgångar, och fatta beslut om enskilda placeringar av medlen i enlighet med vad som direktionen närmare avtalat med medelsförvaltaren med stöd av punkten i fråga och med beaktande av sina riktlinjer i placeringsplanen. Direktionen ska dessutom besluta om anskaffning av sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten och de avtal som ska ingås med de parter som producerar tjänsterna. Dylika sakkunnigtjänster kan behövas bl.a. för sammanställning av de portföljrapporter som olika medelsförvaltare producerar och för uppföljning av förändringarna i fondandelars värde särskilt i samband med åtgärdsgränser enligt 52 c § 2 och 3 mom.

Enligt 1 mom. 8 punkten ska direktionen vid behov besluta om ibruktagande av tilläggsbufferten och om återlämnande av de säkerheter som överlämnats med tanke på den, när de inte längre behövs. När direktionen beslutar om ibruktagande ska direktionen också fastställa beloppet av tilläggsbuffert i fråga om var och en av de avfallshanteringsskyldiga. Uppgiften har ett samband med 52 c § som innehåller bestämmelser om skyddet mot risker i anslutning till placeringsverksamheten. Direktionen ska regelbundet följa hur placeringsportföljens värde utvecklas och hur allokeringsgränserna iakttas samt läget på den finansiella marknaden och se till att verkställande direktören och medelsförvaltarna följer förändringarna noggrannare och tillställer direktionen de rapporter som anges i placeringsplanen och närmare i avtalet om medelsförvaltning. Avsikten är inte att Statens kärnavfallshanteringsfond grundar en egen placeringsorganisation, men ett sådant alternativ är också möjligt vid behov. Åtminstone i initialskedet av placeringsverksamheten har de externa medelsförvaltarna en central ställning.

Enligt 1 mom. 9 punkten ska direktionen godkänna skriftliga verksamhetsprinciper för de förfaranden som ska iakttas vid identifiering och förebyggande av intressekonflikter. Bestämmelsen motsvarar 4 b § i lagen om statens pensionsfond. I de skriftliga verksamhetsprinciperna ska direktionen dokumentera och planera de skäliga åtgärder som ska vidtas av kärnavfallshanteringsfonden för att identifiera och förebygga eventuella intressekonflikter mellan fonden och t.ex. en direktionsmedlem, en medlem i placeringsdelegationen eller verkställande direktören. Direktionen ska fastställa exempelvis förfaranden för hindrande av sådana individuella affärstransaktioner som kan inbegripa en eventuell intressekonflikt eller möjlighet till missbruk av insiderinformation. Den skyldighet som åläggs för att situationer med intressekonflikter ska kunna hanteras är förenlig med syftet med förvaltningslagens (434/2003) bestämmelser om jäv och avsikten med den är också att bidra till att identifiera situationer med jäv och att komma till rätta med dem.

I 2 mom. föreskrivs att direktionen ska godkänna principer för hur reserveringsfondens rättigheter som grundar sig på innehav i andra sammanslutningar ska utövas i fråga om de målsammanslutningar, vars aktier är föremål för handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, (principer för ägarstyrningen). En motsvarande bestämmelse ingår exempelvis i 3 a § i lagen om statens pensionsfond.

Enligt 3 mom. ska det i anslutning till Statens kärnavfallshanteringsfond finnas ett rådgivande sakkunnigorgan, dvs. en placeringsdelegation. Placeringsdelegationen ska inte ha någon beslutanderätt och den ska inte sköta några offentliga förvaltningsuppgifter. Delegationens uppgift är att i rådgivande syfte för direktionen utarbeta principer att följas vid placeringsverksamheten och riskhanteringen för placeringarna samt lämna rekommendationer om utveckling av placeringsverksamheten, fördelning av placeringarna mellan olika placeringsformer, om tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten. Placeringsdelegationen kan bl.a. utarbeta rekommendationer om medelsförvaltarnas riskhantering, t.ex. om hur riskhanteringen ska ordnas på behörigt sätt, samt om uppföljnings- och övervakningssystemen i samband med dem. Placeringsdelegationen ska också utarbeta rekommendationer om allokeringsgränser för placeringarna och om gränser vid riskhanteringen.

Enligt förslaget ska placeringsdelegationens mandatperiod vara tre år och avsikten är att delegationen tillsätts för motsvarande period som kärnavfallshanteringsfondens direktion. Arbets- och näringsministeriet ska utse placeringsdelegationens ordförande, vice ordförande och högst sex andra medlemmar. Av medlemmarna i delegationen ska en företräda arbets- och näringsministeriet, en finansministeriet och högst tre de avfallshanteringsskyldiga. Avsikten är att i delegationen till att börja med ska ingå företrädare för FPH och TVO. Senare skulle också FV vara representerat i delegationen när bolaget genom sina avgifter bidragit till insamlingen av medel till reserveringsfonden. Till medlemmar i delegationen ska utses endast sådana personer som har god sakkunskap om placeringsverksamhet eller riskhantering. Graden av sakkunskap ska bedömas utifrån utbildning och erfarenhet, och Finansinspektionen ska på begäran av arbets- och näringsministeriet avge utlåtande om sakkunskapen om placeringsverksamhet och riskhantering hos personer som föreslås som medlemmar i delegationen. Arbets- och näringsministeriet fastställer medlemmarnas arvoden.

52 a §. *Utlåning av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar.* Paragrafen motsvarar nuvarande 52 § 1–4 och 6 mom. men de avfallshanteringsskyldigas och statens rätt att låna ska begränsas, och i fråga om statliga lån ska man övergå till att göra placeringar i finska statens skuldförbindelser.

Enligt 1 mom. har en avfallshanteringsskyldig, vars fonderingsmål arbets- och näringsministeriet enligt 43 § 2 mom. 1 punkten fastställt för tre år i sänder, rätt att mot betryggande säkerheter

erhålla lån ur Statens kärnavfallshanteringsfond. Lånets löptid ska vara tre år, medan lånen nuförtiden beviljas för ett år. Statens kärnavfallshanteringsfond ska med tre års mellanrum fatta beslut om beviljande av lån, vilket för sin del förbättrar förutsättningarna för en mer långsiktig planering av placeringsverksamheten. Enligt bedömning ska den föreslagna nya anmälningsskyldigheten ha samma verkan. Enligt den ska den avfallshanteringsskyldige meddela om sin avsikt att utnyttja rätten att låna ur fonden också på sina aktieägares vägnar senast den dag som fonden uppgett.

Den avfallshanteringsskyldiges rätt att låna ur fonden ska begränsas. Det belopp som från reserveringsfonden får vara utlånat till en avfallshanteringsskyldig får vara högst 60 procent av det belopp som fås genom att från den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål som fastställts enligt 43 § 2 mom. 1 punkten dras av dennes andel av de kostnader som enligt uppskattning under kalenderåret uppstår för förvaltningen av fonden och skötseln av fondens kapital. De fonderingsmål som fastställs för de följande tre åren avviker i vanliga fall från varandra när det gäller beloppet och därför ska vid beräkningen användas det fonderingsmål som till sitt belopp är det lägsta. Nuförtiden får den maximala andel som lånas ut till den avfallshanteringsskyldige vara högst 75 procent av den avfallshanteringsskyldiges senast fastställda fondandel. Genom att den andel som får lånas ut minskas säkerställs att det i reserveringsfonden finns tillräckligt med medel som kan användas till placeringsverksamhet enligt 52 b §. Bestämmelserna har dessutom samordnats med 43 § 2 mom.

I 48 § 2 mom. i kärnenergilagen föreskrivs det om en situation där sådana säkerheter som den avfallshaneringsskyldige med stöd av 44 § överlåtit till staten förvandlas till pengar, och om rätten för den bank eller försäkringsbolag som ställt säkerheten att erhålla lån. Det finns inte några uppgifter om att bestämmelsen skulle ha tillämpats. I 1 mom. beaktas dock möjligheten att det uppstår en sådan situation. Om medel ur reserveringsfonden har lånats med stöd av 48 § 2 mom., minskar den avfallshanteringsskyldiges rätt att få lån med motsvarande belopp och är således mindre än 60 procent.

I 2 mom. finns bestämmelser om rätten för den avfallshanteringsskyldiges aktieägare att utnyttja rätten till lån enligt 1 mom. i stället för den avfallshanteringsskyldige. Förfarandet motsvarar bestämmelserna i nuvarande 52 § 1 mom.

I 3 mom. föreskrivs om statens rätt att låna ur reserveringsfonden eller att överföra medel till statsverket. Till denna del är situationen i princip densamma som nuförtiden anges i 52 § 2 och 3 mom., men den andel som staten har rätt att låna ska minskas på motsvarande sätt som den avfallshanteringsskyldiges option på lån. Minst 20 procent av tillgångarna i reserveringsfonden ska placeras i finska statens skuldförbindelser. Värdet av tillgångar i den nämnda fonden fås genom att de avfallshanteringsskyldigas fonderingsmål som används i kalkylen enligt 1 mom. räknas ihop liksom, också fonderingsmålet för sådana avfallshanteringsskyldiga för vilka fonderingsmålet fastställts enligt 43 § 2 mom. 2 punkten endast för det följande året, och att från detta belopp avdras kostnader som uppskattas uppstå för förvaltningen av fonden och skötseln av fondens kapital under kalenderåret. Kostnaderna har varit mindre än 200 000 euro per år, men de förväntas öka i fortsättningen särskilt på grund av de kostnader som hänför sig till medelsförvaltningen. Att kravet angående minimiandel uppfylls ska säkerställas kalenderårsvis enligt den situation som råder den 1 april. Som utgångspunkt i utlåningsverksamheten används enligt 52 § 4 mom. nuförtiden principen att samma villkor tillämpas på den avfallshanteringsskyldiges lån och på statens lån. Det är dock möjligt för staten att på kapitalmarknaden få lån på bättre villkor än de som enligt 4 mom. tillämpas på de lån som de avfallshanteringsskyldiga kan få ur fonden. Därför ska den nuvarande regleringen ersättas med de föreslagna nya arrangemangen. Möjligheten att i statsbudgeten överföra motsvarande belopp av reserveringsfondens medel till statsverket ska dock bibehållas också i fortsättningen.

I 4 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som nuförtiden om räntan på och räntemarginalen för de lån som beviljas de avfallshanteringsskyldiga eller deras aktieägare. Närmare bestämmelser om låneräntan och räntemarginalen finns i statsrådets förordning om de allmänna villkoren för lån som ges av statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar. Lånets löptid ska enligt 1 mom. förlängas från nuvarande ett år till tre år. I princip ökar den längre löptiden för lånen kreditrisken och detta ska beaktas i den ränta eller den räntemarginal om vilken det i mera detalj föreskrivs i nämnda förordning.

I 5 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning, som nuförtiden ingår i 52 § 6 mom. och 82 § 5 mom.

52 b §. *Annan placering av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar.* Paragrafen är ny och i den finns bestämmelser om kärnavfallshanteringsfondens övriga placeringsverksamhet än den som aves i 52 a §.

Enligt 1 mom. ska Statens kärnavfallshanteringsfond placera minst 20 procent av tillgångarna i reserveringsfonden på annat sätt än det som anges i 52 a §. Om de avfallshaneringsskyldiga eller deras aktieägare inte till fullo utnyttjar sin rätt till lån enligt 52 a §, är det möjligt att allokera den del som är oanvänd till placeringar med ränterisk och aktiekursrisk, om exempelvis den osäkerhet som är förenad med marknadsläget inte förutsätter betryggande placering i finska statens skuldförbindelser På beräkningen av fondens tillgångar tillämpas vad som föreskrivs om den i 52 a § 3 mom. På motsvarande sätt som i 52 a § 3 mom. föreskrivs det också i 52 b § 1 mom. att det ska säkerställas att kravet angående minimiandel uppfylls kalenderårsvis enligt den situation som råder den 1 april.

När det gäller placeringsverksamheten ska kärnavfallshanteringsfonden enligt 1 mom. sörja för att placeringarna är trygga, ger avkastning och kan omvandlas i pengar samt att de är ändamålsenligt spridda. När det gäller tryggandet av placeringarna ska särskild uppmärksamhet fästas vid att reserveringsfondens likviditet är tryggad på ett med hänsyn till fondens verksamhet tillräckligt sätt. När det gäller likviditet bör man varje kalenderår närmast notera huruvida den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för kalenderåret är mindre än fondandelen den sista december året innan. I ett sådant fall ska överskottet enligt det föreslagna 42 § 2 mom. återbäras till den avfallshanteringsskyldige till den del det inte överförs till bufferten enligt 52 c § 1 mom.

Medlen i reserveringsfonden är i regel inte förenade med ett direkt likviditetsbehov, eftersom en betydande del av den avfallshanteringsskyldiges fondandel kan frigöras först efter det att slutförvaringsanläggningen har stängts. De fonderingsmål som hänför sig till de kraftverksenheter i Lovisa och Olkiluoto som är i drift och den kraftverksenhet i Olkiluoto (Olkiluoto 3) som förväntas bli tagen i drift kommer enligt uppskattningen för tillfället att börja minska betydligt efter medlet av 2070-talet och det fonderingsmål som hänför sig till den planerade kraftverksenheten Hanhikivi 1 på motsvarande sätt på 2090-talet. VTT:s forskningsreaktor befinner sig redan i nedläggningsskedet, och därför börjar fonderingsmålet i samband med den minska, men som helhet betraktat är de ansvarsbelopp som hänför sig till denna reaktor marginella med beaktande av medlen i reserveringsfonden.

I en situation där produktionen av kärnenergi plötsligt skulle ta slut före den planerade tidpunkten för nedläggning av anläggningarna i Lovisa oh Olkiluoto, skulle avfallshanteringsåtgärderna vara genomförda och de avfallshanteringsskyldigas (FPH och TVO) ansvarsbelopp i reserveringsfonden enligt uppskattning i deras helhet ha frigjorts efter 2060-talet, när Posiva Oy:s under

byggnad varande slutförvaringsanläggning skulle ha stängts. Det använda kärnbränslet skulle då först vara i ett mellanlager, och slutförvaringen av det skulle börja på 2030-talet.[6]

Enligt 2 mom. får reserveringsfondens tillgångar inte placeras i sådana företags masskuldebrevslån, aktier, andelar, skuldförbindelser eller motsvarande instrument vars verksamhetsområde omfattar användningen av kärnenergi. Detta hindrar inte att reserveringsfondens tillgångar placeras i sådana placeringsfonder som avses i 13 kap. i lagen om placeringsfonder eller i motsvarande instrument för kollektiva investeringar där andelen placeringar i ovan nämnda företags instrument är liten. Eftersom syftet med reserveringsfonden är reservering av medel för kostnaderna för kärnavfallshantering, bör i dess placeringsverksamhet inte tas några överlappande risker genom att medel placeras i sådana företag vars verksamhetsområde omfattar kärnenergiproduktion eller annan användning av kärnenergi.

52 c §. *Skydd mot risker i anslutning till placeringsverksamheten.* Paragrafen är ny och har ett nära samband med den föreslagna 52 b §. En förutsättning för att verksamheten för placering av reserveringsfondens medel kan utvidgas till placeringar i mer riskfyllda aktie- och ränteobjekt är att nya mekanismer införs i syfte att skydda placeringarna mot risker som är förenade med placeringsverksamheten. Avsikten är att sörja för att reserveringen av medel för kostnader för kärnavfallshantering är på en tillräcklig nivå också i sådana situationer där riskerna i placeringsverksamheten förverkligas.[7]

Den buffert som anges i 1 mom. är avsedd att utgöra ett förebyggande skydd med tanke på eventuella förlustrisker i samband med placeringsverksamheten och variationer i nivån på marknadspriset samt ändringar. Det föreslås att det till den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för kalenderåret läggs en buffert på tre procent vars belopp direktionen ska fastställa med stöd av 38 b § 3 mom. Bufferten ska i första hand täckas med det överskott som avses i 42 § och den vinst som avses i 51 §. Den avfallshanteringsskyldige ska dessutom till kärnavfallshanteringsfonden överlämna tillräckliga säkerheter före utgången av mars. Den sista mars ska det sammanlagda beloppet av den avfallshanteringsskyldiges säkerheter motsvara den fastställda bufferten till den del den det överförda överskottet och den överförda vinsten inte täcker den. Om reserveringsfonden under de kommande åren generar vinst så att den räcker till för att täcka bufferten, behöver den avfallshanteringsskyldige inte längre skilt överlämna några säkerheter. Det är dessutom möjligt att bufferten för något kalenderår är mindre än bufferten för det föregående året. De säkerheter som överlämnats för bufferten ska återlämnas till den del de inte längre behövs. Säkerheterna ska återlämnas senast den första vardagen i april samma kalenderår.

Enligt 2 mom. i paragrafen ska kärnavfallshanteringsfonden på ett tillräckligt effektivt sätt följa utvecklingen av fondtillgångarnas värde för att kärnavfallshanteringsfonden vid behov kan vidta åtgärder för att säkerställa att det finns tillräckligt med medel i reserveringsfonden. Den avfallshanteringsskyldiges fondandel som beräknats i enlighet med 41 § ska få sjunka med högst fem procent under kalenderåret jämfört med fonderingsmålet för kalenderåret. Om värdet vid något tillfälle under kalenderåret minskat mer, ska den avfallshanteringsskyldige inom en månad till kärnavfallshanteringsfonden överlämna säkerheter, så att det sammanlagda beloppet av säkerheter och de säkerheter som lämnats för täckande av bufferten och det överskott och den vinst som överförts till den tillsammans med det återstående värdet av fondandelen motsvarar fonde-

[6] Se arbetsgruppsrapporten, avsnitt 2.3.1, särskilt figur 7, där saken beskrivs med avseende på kraftverksenheterna Olkiluoto 1 och 2.
[7] Se arbetsgruppsrapportens avsnitt 3.2.3, särskilt figurerna 14 och 17 samt tabellerna 7 och 8.

ringsmålet för kalenderåret. Det finns inte ofta tillgång till uppdaterad information om placeringarnas marknadsvärde när marknaden är stängd, dvs. under veckoslut, kyrkliga helgdagar eller dagar som i Finland allmänt är lediga dagar med lön. På vardagar från måndag till fredag publiceras övergripande information om exempelvis valutakurser och dagens avslutningsnoteringar vid börsen. Vid kärnavfallshanteringsfonden borde det ordnas med uppföljning av utvecklingen av fondmedlens värde också med beaktande av exempelvis placeringsportföljens sammansättning.

Paragrafens 3 mom. kompletterar 2 mom. Kärnavfallshaneringsfonden ska följa hur värdet av fondens tillgångar utvecklas och hur värdet av de avfallshanteringsskyldigas fondandelar förändras också kvartalsvis och vid behov vidta åtgärder för att säkerställa att det finns tillräckligt med medel i reserveringsfonden. Den avfallshanteringsskyldiges fondandel beräknad i enlighet med 41 § får vid utgången av mars, juni, september och december vara högst tre procent lägre än fonderingsmålet för kalenderåret. Om värdet har minskat mer, ska den avfallshanteringsskyldige inom en månad till kärnavfallshanteringsfonden överlämna säkerheter, så att det sammanlagda beloppet av säkerheter och de säkerheter som lämnats för täckande av bufferten och det överskott och den vinst som överförts till den tillsammans med det återstående värdet av fondandelen motsvarar fonderingsmålet för kalenderåret utökat med bufferten. Med avvikelse från 2 mom. ska då också säkerheter samlas in i en mängd som täcker bufferten. Detta ger större rörelseutrymme med tanke på eventuella risker som är förenade med placeringsverksamheten.

Det bedöms att åtgärdsgränserna enligt 2 och 3 mom. är tillräckliga med beaktande av den historiska utvecklingen av investeringsmarknaden, den buffert enligt 1 mom. som samlas in hos de avfallshanteringsskyldiga och tilläggsbufferten enligt 4 mom. samt möjligheten enligt 38 § 2 mom. att genom arbets- och näringsministeriets föreskrift om placeringsverksamheten på förhand begränsa riskerna i samband med den bl.a. genom att det fastställs allokeringsgränser för placering i aktie- och ränteriskobjekt. Av betydelse med avseende på bedömningen av saken är också att 20–80 procent av placeringarna ska vara i stabila investeringsobjekt (lån till de avfallshanteringsskyldiga och statens skuldförbindelser). Därför bedöms det att den eventuella minskningen av värdet på den avfallshanteringsskyldiges fondandel stannar under åtgärdsgränserna om två procent (minskning högst fem procent) respektive tre procent (minskning högst tre procent).[8]

I 4 mom. finns bestämmelser om beredskap inför exceptionella marknadssituationer. Kärnavfallshanteringsfondens direktion ska följa utvecklingen av risker i anslutning till placeringsverksamheten. Läget på marknaden kan förändras plötsligt. Oförutsedda risker kan också samlas i reserveringsfondens placeringsportfölj. Enligt momentet kan kärnavfallshaneringsfonden kräva tilläggsbuffert av de avfallshanteringsskyldiga, om det i anslutning till placeringsverksamheten konstateras plötsliga och oförutsedda förlustrisker eller sådan exceptionell variation eller osäkerhet hos marknadspriset som har ökat eller kan öka prisvariationerna. Med tanke på tilläggsbufferten ska de avfallshanteringsskyldiga överlämna säkerheter till kärnavfallshanteringsfonden inom en månad från det att kravet framställdes. Det sammanlagda beloppet av säkerheter ska motsvara två procent av kalenderårets fondandel. Kärnavfallshanteringsfonden ska återlämna de säkerheter som överlämnats för tilläggsbufferten till den avfallshanteringsskyldige när de inte längre behövs. Direktionen ska i enlighet med 52 § 1 mom. 8 punkten fatta beslut om ibruktagande av bufferten och återlämnande av de säkerheter som överlämnats med tanke på den.

[8] Se arbetsgruppsrapportens avsnitt 3.2.3, särskilt figurerna 15 och 16.

På de säkerheter som avses i 1–4 mom. tillämpas på motsvarande sätt vad som i 45 § föreskrivs om villkoren för säkerheter.

Enligt 5 mom. ska kärnavfallshanteringsfonden fastställa den buffert och den tilläggsbuffert som den avfallshaneringsskyldige har i reserveringsfonden vid respektive tidpunkt. På beräkningen av bufferten och tilläggsbufferten tillämpas bestämmelserna om beräkning av fondandelen i 41 §.

I 6 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning.

52 d §. *Tillsyn över placeringsverksamheten.* Den allmänna tillsynen över Statens kärnavfallshanteringsfond hör till arbets- och näringsministeriets uppgifter. Enligt 1 mom. ska dessutom Finansinspektionen vara tillsynsmyndighet till den del som gäller tillsynen över efterlevnaden av 52 och 52 a–52 c § som har samband med placeringsverksamheten. Insiderbestämmelserna anknyter i sak till placeringsverksamheten. Därför är det motiverat att Finansinspektionens tillsyn också inbegriper övervakningen av att bestämmelserna om insideranmälan i 38 c § och insiderregistret i 38 d § iakttas. Finansinspektionen ska underrätta arbets- och näringsministeriet om brister som den upptäckt och ministeriet ska beakta iakttagelserna i sin styrning. Avsikten är inte att genom propositionen ändra uppgiftsfördelningen mellan Finansinspektionen och arbets- och näringsministeriet, men arrangemanget förutsätter att Finansinspektionen och arbets- och näringsministeriet håller kontakt med varandra för att säkerställa att inga luckor uppstår i tillsynen och att båda har en tillräcklig helhetsbild av situationen.

I 1 mom. ingår också en informativ hänvisning till lagen om Finansinspektionen. I den lagen föreskrivs det bl.a. om Finansinspektionens rätt att få information och om dess granskningsrätt. Propositionen innehåller ett förslag till ändring av lagen om Finansinspektionen.

I 2 mom. föreskrivs om finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter.

I 3 mom. ingår en informativ hänvisning till lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift. I propositionen ingår ett förslag till ändring av den lagen så att där också föreskrivs om den tillsynsavgift som Statens kärnavfallshanteringsfond ska betala.

7 a kap. **Säkerställande av sakkunskap**

Bestämmelserna om säkerställande av sakkunskapen på områdena kärnsäkerhet och kärnavfallshantering enligt 7 a kap. i kärnenergilagen ska reformeras, så att två olika understödssystem och forskningsprogram sammanslås. Som följd av detta är det också skäl att av författningstekniska orsaker revidera 53 a–53 e § i kärnenergilagen.

53 a §. *Finansiering av forsknings- och forskningsinfrastrukturprojekt.* I paragrafen föreslås bestämmelser om sådana omständigheter som nuförtiden delvis regleras i 53 a § 1 mom., 53 b § 1 mom., 53 d § 2 mom. och 53 e § 2 mom. Samtidigt ändras rubriken för paragrafen. Säkerheten vid användningen av kärnenergi och kärnavfallshanteringen har ett nära samband med varandra, och det är inte längre ändamålsenligt att ha skilda understödssystem för dem. Sammanslagningen av understödssystemen framhäver beaktandet av ett mer helhetsbetonat säkerhetstänkande (*övergripande säkerhetstänkande*) jämfört med nuläget vid beviljandet av understöd. Den övergripande säkerheten hos kärnanläggningar och avfallshanteringen i anslutning till dem omfattar kärnenergiproduktionens hela livscykel från framställningen av kärnbränsle och användningen av bränslet i kärnreaktorn till de olika skedena i avfallshanteringen och slutförvaringens säkerhet på lång sikt. Det finns behov att i understödssystemet i enlighet med det

övergripande säkerhetstänkandet identifiera behov att utveckla den övervakning som hänför sig till kärnsäkerheten, skyddsarrangemangen samt kärnbränslet och andra kärnämnen i samband med kärnanläggningar och avfallshantering.

Enligt paragrafen ska Statens kärnavfallshanteringsfond kunna bevilja understöd för sådan forskning vars syfte är att främja en säker drift av kärnanläggningar och kärnavfallshanteringslösningar samt att säkerställa att myndigheter, innehavare av kärnanläggningar och de avfallshanteringsskyldiga till sitt förfogande har tillräcklig och heltäckande sakkunskap och annat kunnande på områdena i fråga. Fonden kan dessutom bevilja understöd för forskningsinfrastruktur som främjar sådan forskning och för utbildning som främjar de nämnda målen. I motsats till vad som är fallet i nuläget identifieras i bestämmelsen också anläggningsinnehavarnas och de avfallshanteringsskyldigas behov att få tillgång till forskningsdata om kärnsäkerhet och kärnavfallshantering.

Understöd ska också fortsättningsvis beviljas för tillämpad forskning inom kärnsäkerhet och kärnavfallshantering och för forskningsinfrastruktur som stöder den samt för doktorandutbildning och fortbildning och annan utbildningsverksamhet inom den högre utbildningen som i fortsättningen inte är begränsad enbart till utbildning som hänför sig till kärnavfallshantering. Utbildning på högre nivå ges vid yrkeshögskolor, som tillhandahåller praktiknära utbildning som motsvarar arbetslivets behov, och vid universitet, där den vetenskapliga forskningen och den utbildning som baserar sig på den framhävs.

53 b §. *Avgifter som ska samlas in hos innehavaren av en kärnanläggning och den avfallshanteringsskyldige.* I paragrafen föreslås bestämmelser om grunderna för både de avgifter som ska samlas in hos innehavaren av en kärnanläggning och de avgifter som ska samlas in hos den avfallshanteringsskyldige. Nuförtiden finns bestämmelserna om grunderna för de avgifter som samlas in hos innehavaren av en kärnanläggning i 53 a § och bestämmelserna om grunderna för de avgifter som samlas in hos den avfallshanteringsskyldige i 53 b § i kärnenergilagen. Paragrafens rubrik ändras på motsvarande sätt.

Enligt 1 mom. ska de betalningsskyldiga innehavarna av kärnanläggningar vara desamma som nuförtiden enligt 53 a § 1 mom., och bestämmelser om hur skyldigheten att betala avgift bestäms ska utfärdas på motsvarande sätt som nuförtiden enligt 53 a § 4 mom. Vid bestämmandet av avgiftsskyldighet ska tillstånd till nedläggning av en kärnanläggning beaktas. Bestämmelserna om nedläggningstillstånd trädde i kraft i början av 2018.

Enligt 2 mom. 1 punkten ska avgiftsbeloppet åren 2023–2025 (avgiftsperiod 1) vara densamma som nuförtiden enligt 53 a § 2 mom. I 2 mom. 2 punkten föreslås bestämmelser om avgiftsbeloppet åren 2026–2032 (avgiftsperiod 2) då grunderna för bestämmande av avgift ska revideras med beaktande också av de ändringar som föreslås i riktandet av understöd.

Under avgiftsperiod 2 ska avgiftsbeloppet också fortsättningsvis delvis beräknas per megawatt av den termiska effekten på motsvarande sätt som nuförtiden enligt 53 a § 2 mom., och koefficienten för termiska megawatt ska vara 285 euro. Grunderna för fastställande av avgift ska samtidigt ses över så att avgiften i fortsättningen ska bestämmas också så att i den ingår en grunddel på 320 000 euro som är lika stor för alla betalningsskyldiga verksamhetsidkare. En verksamhetsidkare som har tillstånd till nedläggning av en kärnanläggning ska betala endast grunddelen under avgiftsperiod 2. Forskningsprogrammets behov och den nytta som fås av det är inte direkt jämförbara med antalet megawatt av den termiska effekten hos anläggningsinnehavarens kraftverksenheter, utan de fördelar sig delvis mer jämt. Av denna anledning ska avgiften för avgiftsperiod 2 bestå av en fast grunddel och en rörlig del som beräknas på basis av antalet megawatt

av den termiska effekten. Det totala beloppet av avgifter som ska samlas in med tanke på forskningsprogrammet minskar från och med 2026, när några omedelbara behov av understöd inte längre uppstår för investeringen i VTT:s kärnsäkerhetshus som togs i bruk 2018, och avsikten är att något understöd för motsvarande investeringar i fortsättningen inte längre ska beviljas. När avgifterna för avtalsperiod 2 fastställdes var utgångspunkten 2015 års avgiftsgrund, så att indexförhöjningen och behovet av finansiering under den kommande forskningsprogramperioden beaktades. När avgifternas storlek bestämdes togs hänsyn till att grunderna för bestämmande av avgifter ska förbli oförändrade till 2032.

Enligt 3 mom. ska de avfallshaneringsskyldiga som ska betala avgift vara desamma som nuförtiden enligt 53 b § 1 mom. Avgiften bestäms på motsvarande sätt som nuförtiden enligt 53 b § 2 mom. på basis av det fastställda ansvarsbeloppet för föregående år, t.ex. ska avgiften för 2023 bestämmas på basis av ansvarsbeloppet för 2022. Den procentbaserade koefficienten för avgiftsperiod 1 (åren 2023–2025) ska inte ändras och ska också fortsättningsvis vara 0,10 procent. Under avgiftsperiod 2 (åren 2026–2032) ska koefficienten sjunka till 0,09 procent. Koefficienten ska sänkas eftersom finansieringen av lokalkostnaderna för laboratoriet i VTT:s kärnsäkerhetshus ska upphöra år 2025.

Enligt 4 mom. ska de medel som blivit oanvända återbetalas till de avgiftsskyldiga i förhållande till de avgifter som dessa betalat när avgiftsperioden i fråga har löpt ut, dvs. för avgiftsperiod 1 år 2026 och för avgiftsperiod 2 år 2033. Medel kan bli oanvända för att understöd inte beviljas till hela det belopp som står till förfogande. En delvis motsvarande bestämmelse finns för närvarande i 53 e § 4 mom. Medel kan bli oanvända också för att understöd som beviljats inte helt eller delvis betalas ut eller för att man varit tvungen att återkräva stödet och dessa medel har inte återanvänts under avgiftsperioden. Det ska vara möjligt att rikta medel som står till förfogande under programperioden litet mer flexibelt än nuförtiden till olika år.

53 c §. *Särskild förmögenhet.* I paragrafen ska på samma sätt som för närvarande föreskrivas om poster som utökar och poster som minskar den särskilda förmögenheten. Eftersom avsikten är att enligt 53 a § sammanslå understödssystemen för kärnsäkerhet och kärnavfallshantering, ska de nuvarande två särskilda förmögenheterna slås ihop till en särskild förmögenhet. Rubriken för paragrafen ändras på motsvarande sätt så att den är i singularis.

Enligt 1 mom. ska de avgifter som samlats in i enlighet med 53 b § bilda en särskild förmögenhet som ska hållas åtskild från Statens kärnavfallshanteringsfonds övriga tillgångar. För närvarande finns en motsvarande bestämmelse om särskild förmögenhet i 53 a § 3 mom. och 53 b § 3 mom.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om poster som minskar den särskilda förmögenheten. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar den nuvarande bestämmelsen i 53 c § 1 mom., men ordalydelsen har ändrats litet.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om poster som utökar förmögenheten. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar den nuvarande bestämmelsen i 53 c § 2 mom. och delvis 3 mom., men ordalydelsen har ändrats litet.

53 d §. *Beviljande och utbetalning av understöd.* I paragrafen föreslås bestämmelser om beviljande av understöd för forskningsprojekt, forskningsinfrastruktur och utbildning samt om utbetalning av beviljat understöd. På grund av de ändringar som föreslås i 53 a–53 c § ska rubriken för paragrafen och innehållet i paragrafen omformuleras.

Enligt 1 mom. kan Statens kärnavfallshanteringsfond årligen bevilja understöd högst till ett belopp som motsvarar den tillgängliga särskilda förmögenheten, till den del den inte har bundits

genom redan fattade understödsbeslut och när i den inte ingår några fordringar som uppstått för fonden. En motsvararande bestämmelse finns nuförtiden i 53 c § 3 mom. och i det inledande stycket i 53 d § 1 mom.

Enligt 2 mom. ska fonden på basis av inkomna ansökningar besluta om beviljande av understöd så att de projekt som beviljas understöd är vetenskapligt högtstående och att de som helhet betraktat på ett ändamålsenligt sätt främjar de mål som anges i 53 a §. Företräde ska ges sådana projekt som bedöms generera forskningsdata som kan utnyttjas på bred front. Resultaten av sådana projekt kan i praktiken också i huvudsak publiceras, vilket för sin del främjar det att kunnandet på områdena kärnsäkerhet och kärnavfallshantering stannar på en internationellt sett hög nivå.

Avsikten är att understöd riktas till kärnsäkerhet och kärnavfallshantering med beaktande av förhållandet mellan de avgifter som samlas in i enlighet med 52 b § 2 och 3 mom. Målet är dessutom att försöka rikta understöd också till sådan forskning, forskningsinfrastruktur och utbildningsverksamhet som hänför sig till både kärnsäkerheten och kärnavfallshanteringen. Det är fråga om ett understöd enligt prövning och kärnavfallshanteringsfonden ska ha tillräckligt omfattande prövningsrätt när det gäller att rikta understöd till sådana högklassiga projekt som på ett ändamålsenligt sätt främjar målen enligt 53 a §. Prioriteringarna kan variera från år till år.

Till stöd för den beredning som gäller beviljandet av understöd ska arbets- och näringsministeriet i samarbete med intressentgrupperna utarbeta ett flerårigt forskningsprogram med beaktande av de mål som anges i 53 a §. Ett motsvarande förfarande tillämpas redan nuförtiden. Forskningsprogrammet kan vid behov revideras eftersom det t.ex. vad gäller den säkra driften av kärnanläggningar kan uppdagas nya omständigheter som man inte på förhand har kunnat ta i beaktande och för vilkas skull tyngdpunkten i forskningsprogrammet eventuellt behöver ändras.

Ansökan om understöd ska på samma sätt som för närvarande lämnas till arbets- och näringsministeriet. Enligt 38 a § 1 mom. 5 punkten ska kärnavfallshanteringsfondens direktion ha beslutanderätt när det gäller beviljande av understöd om det stödbelopp som beviljas ett projekt överstiger 200 000 euro. I annat fall har verkställande direktören beslutanderätt enligt 38 b § 3 mom. Besluten om understöd ska beredas och föredras av de tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet som enligt 38 b § förordnats till uppdrag hos kärnavfallshanteringsfonden. Nuförtiden föredras besluten administrativt från arbets- och näringsministeriet med stöd av 53 e §.

Ett beslut om beviljande av understöd ska ha behövliga tilläggsvillkor, t.ex. skyldighet att publicera undersökningen, om det inte till någon del föreligger ett hinder för detta på grund av den sekretessplikt som föreskrivs i lag, om myndighetens, anläggningsinnehavarnas och den avfallshanteringsskyldiges rätt att utnyttja forskningsresultaten med beaktande av EU:s regler om statligt stöd och särskilt FoUI-meddelandet. Forskningsorganisationerna kan dessutom vid behov träffa preciserande avtal med innehavarna av kärnanläggningar och de avfallshanteringsskyldiga om bl.a. rätten att utnyttja sådana immateriella rättigheter som uppstår som resultat av forskningsprojekt. I praktiken ska besluten om understöd fattas en gång per år och högst till det belopp som står till förfogande i fråga om den särskilda förmögenheten. Det som är väsentligt är att man under programperiodens gång säkerställer att forskningsprogrammets mål uppnås, men tyngdpunkterna kan variera från år till år.

I slutet av 2 mom. ingår dessutom en motsvarande begränsning som nuförtiden finns i slutet av 2 mom. Understöd kan dock inte i fortsättningen heller beviljas sådana projekt som har en direkt anknytning till i denna lag avsedd tillsyn över användningen av kärnenergi, behandling av tillstånd eller beredning av material för ansökan om tillstånd.

I 3 mom. ingår bestämmelser om utbetalning av understöd. Understödet ska betalas ut på ansökan i efterskott i den takt som projektet framskrider och enligt uppkomna, betalda kostnader. Ansökan om utbetalning ska på samma sätt som för närvarande lämnas till arbets- och näringsministeriet. Besluten om utbetalning ska beredas och föredras av de tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet som enligt 38 b § förordnats till uppdrag hos kärnavfallshanteringsfonden. Enligt 38 b § 3 nom. hade verkställande direktören beslutanderätt i ärendet.

53 e §. *Kompletterande bestämmelser om understöd.* I paragrafen klarläggs förhållandet mellan kärnenergilagens bestämmelser och statsunderstödslagen. Paragrafens rubrik ändras så att den har en mer allmän ordalydelse än den nuvarande.

Paragrafens 1 mom. har en informativ hänvisning till statsunderstödslagen. Enligt statsunderstödslagen avses med statsunderstöd finansiering av stödnatur för att stödja en viss verksamhet eller ett visst projekt. Statsunderstödslagen tillämpas på statsunderstöd som beviljas av ett anslag som tagits in i statsbudgeten eller av medel i en statlig fond utanför statsbudgeten. Om det i någon annan lag finns bestämmelser som avviker från statsunderstödslagen, ska de iakttas i stället för statsunderstödslagen. I 7 a kap. i kärnenergilagen finns det kompletterande reglering i mycket liten omfattning i förhållande till statsunderstödslagen. Bestämmelser om beviljande av understöd föreslås ingå i 53 a och 53 d §. På understöd enligt 7 a kap. i kärnenergilagen ska således dessutom tillämpas vad som i statsunderstödslagen föreskrivs om bl.a. ansökan om, beviljande, användning och övervakning av understöd samt om återbetalning och återkrav av understöd.

I paragrafens 2 mom. preciseras behörighetsfördelningen mellan Statens kärnavfallshanteringsfond och arbets- och näringsministeriet i fråga om statsbidragsmyndighetens uppgifter som anges i statsunderstödslagen. Enligt 4 § 1 punkten i statsunderstödslagen avses med statsbidragsmyndighet den myndighet till vars uppgifter ärenden som gäller statsunderstödet i fråga hör enligt lagstiftningen. Statens kärnavfallshanteringsfond fattar i statsunderstödslagen avsedda beslut som gäller beviljande, utbetalning och återkrav av statsunderstöd och har hand om de ärenden som gäller ändringssökande i samband med statsbidragsmyndighetens beslut. I övrigt ska arbets- och näringsministeriet sköta de uppgifter som i statsunderstödslagen föreskrivs för statsbidragsmyndigheten. Bestämmelser om fördelningen av behörighet mellan kärnavfallshanteringsfondens direktion och verkställande direktör i fråga om de uppdrag som fonden ansvarar för och som omfattas av tillämpningsområdet för statsunderstödslagen finns i de föreslagna 38 a § 1 mom. och 38 b § 3 mom.

75 §. *Ändringssökande.* Paragrafens 1–4 och 6 mom. har samma lydelse som i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kärnenergilagen, av 21 § i säkerhetsutredningslagen och av gruvlagen (RP 8/2020 rd). Förslagen till ändring av paragrafens 5 och 7 mom. har utarbetats med utgångspunkt i propositionens 75 § 5 och 7 mom.

Paragrafens 5 mom. kompletteras. Enligt momentet får omprövning av kärnavfallshanteringsfondens beslut om uttag av avgift enligt 53 b § hos innehavaren av kärnanläggningstillstånd eller den avfallshanteringsskyldige begäras. I momentet finns dessutom också fortsättningsvis bestämmelser om tillämpning av statsunderstödslagen på beslut som kärnavfallshanteringsfonden fattat med stöd av 53 d §.

Paragrafens 7 mom. ska ändras med beaktande av de ändringar som föreslås i bestämmelserna i 7 och 7 a kap.

82 §. *Bemyndigande att utfärda förordning.* Paragrafens 5 punkt ska upphävas eftersom bestämmelserna om bemyndigande att utfärda förordning ska finnas samlade i 52 a § 5 punkten.

7.2 Lagen om Finansinspektionen

Det föreslås att 4 § 6 mom. i lagen om Finansinspektionen kompletteras. Finansinspektionen ska också utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om kärnavfallshanteringsfondens placeringsverksamhet samt om insiderregister och insideranmälningar. Till 71 § 1 mom. ska dessutom fogas en ny 11 f punkt där det föreskrivs att Finansinspektionen trots bestämmelserna om sekretess har rätt att lämna ut uppgifter till arbets- och näringsministeriet för att ministeriet ska kunna sköta de uppgifter som i 7 kap. i kärnenergilagen föreskrivs för ministeriet.

7.3 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

Det föreslås att 1 § 1 mom. 1 punkten i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift ändras så att den ska vara förenlig med den ändring som föreslås i 4 § 6 punkten i lagen om Finansinspektionen och att kärnavfallshanteringsfonden ska vara skyldig att betala tillsynsavgift. Det föreslås att 4 § 1 mom. ändras så att på kärnavfallshanteringsfondens proportionella tillsynsavgift tillämpas samma grunder som på den proportionella tillsynsavgift som betalas av statens pensionsfond, pensionsanstalten Keva och kyrkans pensionsfond. På motsvarande sätt ska kärnavfallshaneringsfondens grundavgift enligt 5 § 1 mom. vara av samma storlek som den avgift som betalas av statens pensionsfond, pensionsanstalten Keva och kyrkans pensionsfond.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Det är nödvändigt att göra några, närmast författningstekniska, ändringar i kärnenergiförordningen. På grund av de ändringar som föreslås i kärnenergilagen bör 101 § 1 mom. i kärnenergiförordningen upphävas och förordningens 88 § 3 mom., 102 § 1 mom. och 104 § ändras.

Det finns också behov att i statsrådets förordning om Statens kärnavfallshanteringsfond göra några närmast författningstekniska ändringar. I propositionen föreslås att närmare bestämmelser om direktionen ska utfärdas i kärnenergilagen, varvid 3–5 och 7 § i förordningen ska upphävas. På grund av den ändring som föreslås i 41 § i kärnenergilagen ska 10 § 1 mom. i förordningen upphävas. Om det behövs ska 8 § i förordningen vid behov kompletteras bl.a. med behörighetsvillkor för verkställande direktören. Kärnenergilagen föreslås bli ändrad så att de särskilda förmögenheterna enligt 7 a kap. sammanslås, varvid förordningens 1 § 2 mom., 9 § 1 mom. och 10 § 2 mom. ska ändras på motsvarande sätt. Revideringen av bestämmelserna om kärnavfallshaneringsfondens personal i enlighet med 38 b § 1 mom. förutsätter att det görs en författningsteknisk korrigering i 9 § 2 mom. i förordningen. På samma gång skulle det gå att göra de korrigeringar i 11 § 1 mom. som behöver göras på grund av att lagstiftningen ändras.

I propositionen ingår dessutom flera bemyndiganden att utfärda förordning, t.ex. i 38 § 3 mom. om fonden uppgifter, i 38 a § 5 mom. om direktionens uppgifter, i 38 b § 4 mom. om ersättande av arbets- och näringsministeriets kostnader, i 38 c § 7 mom. om insideranmälan, i 38 d § 3 mom. om insiderregistret samt i 52 c § 6 mom. om förfarandet för täckande av bufferten och tilläggsbufferten. När det gäller de sistnämnda har det ännu inte identifierats något behov av kompletterande reglering. Närmare bestämmelser om värderingen av tillgångarna i Statens kärnavfallshanteringsfond får med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning i 41 § 5 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet, om det exempelvis finns behov att precisera den källa som gör värderingen eller noteringen av tillgångar eller tidpunkten för dessa.

Bestämmelserna i 1 § 2 mom. i statsrådets förordning om de allmänna villkoren för lån som ges av statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar ska upphävas, eftersom kärnavfallshanteringsfonden enligt förslaget inte längre ska bevilja lån för staten utan ska i stället placera minst 20 procent av medlen i reserveringsfonden i statens skuldförbindelser. Av samma orsak är den

hänvisning till staten som ingår i 2 § 1 mom. onödig. Eftersom avsikten är att lånen till de avfallshanteringsskyldiga i fortsättningen beviljas på tre år, ska detta beaktas i den räntebestämmelse som ingår i 2 § 1 mom.

En klargörande teknisk korrigering behöver göras i 11 § i statsrådets förordning om reservering av medel för kostnader för kärnavfallshanteringen.

Arbets- och näringsministeriet ska vid behov meddela allmänna föreskrifter om organiseringen av fondens förvaltning, skötseln av fondens ekonomi och om placeringen av fondens tillgångar. Finansinspektionen ska meddela behövliga närmare föreskrifter om organiseringen av kärnavfallshaneringsfondens placeringsverksamhet och om hanteringen av risker i samband med placeringsverksamheten, om riskhanteringen och förfarandena vid den, innehållet i insideranmälan och sättet att göra insideranmälan samt om innehållet i fondens insiderregister och hur uppgifterna ska registreras.

9 Ikraftträdande

9.1 Lagarnas ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 1 maj 2021.

9.2 Lag om ändring av kärnenergilagen

Bestämmelserna i 43 § 2 mom. i lagen om ändring av kärnenergilagen ska tillämpas först från och med den 1 januari 2022. Beslut enligt 43 § 2 mom. 1 punkten har samband med den tidtabell som anges i 88 § 2 mom. i kärnenergiförordningen och därför ska besluten ännu år 2021 fattas i enlighet med de bestämmelser som gäller vid lagens ikraftträdande. Eftersom ansvarsbeloppen för 2020 och 2021 ska fastställas för kalenderåren i fråga, ska 43 § 2 mom. 1 punkten år 2022 tillämpas så att ansvarsbeloppen fastställs endast för 2022. Från och med 2025 ska 43 § 2 mom. 1 punkten tillämpas fullt ut, och då ska besluten fattas samma år då avfallshanteringsschemat kompletteras med stöd av 88 § 2 mom. i kärnenergiförordningen. Eftersom 43 2 mom. 2 punkten i den föreslagna lagen ska motsvara 43 § 2 mom. i den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, fortsätter tillämpningen av bestämmelsen när det är fråga om en avfallshaneringsskyldig vars verksamhet är i initial- eller slutskedet eller om det finns någon annan grundad anledning därtill.

Bestämmelserna i 52 a–c § i lagen om ändring av kärnenergilagen ska tillämpas först från och med den 1 januari 2022. Besluten om de avfallshanteringsskyldigas rätt att få lån ur fonden år 2021 ska fattas våren 2021. Enligt övergångsbestämmelsen ska 52 a §, som gäller utlåningsverksamheten, tillämpas från och med 2022, men löptiden för de lån som år 2022 beviljas de avfallshanteringsskyldiga ska vara ett år i stället för tre år och 52 a § ska tillämpas fullt ut först från och med 2023. Då har beslutsfattandet enligt den nya 43 § 2 mom. 1 punkten och 52 a § 1 mom. samordnats tidsmässigt.

Samtidigt med bestämmelserna om utlåning av medlen i kärnavfallshanteringsfondens reserveringsfond i 52 a §, dvs. från och med ingången av 2022, ska också de övriga bestämmelserna om placeringsverksamhet i 52 b och 52 c § träda i kraft. För att en mer aktiv placering av reserveringsfondens medel enligt 52 b § ska kunna inledas förutsätts det att åtgärder vidtas, bl.a. att direktionen fattar beslut om placeringsplanen och att den nya placeringsdelegationen tillsätts. Först när den mer aktiva placeringsverksamheten inleds finns det skäl att börja tillämpa bestämmelserna i 52 c § om skyddet mot risker i samband med placeringsverksamheten, och t.ex. bufferten enligt 52 c § 1 mom. kommer att krävas första gången år 2022. I det nya 52 a § 5 mom.,

som träder i kraft från och med ingången av 2022, finns täckande bestämmelser om bemyndigande att utfärda förordning om reserveringsfondens utlåningsverksamhet. På motsvarande sätt ska 82 § 5 punkten i kärnenergilagen fram till utgången av 2021 tillämpas sådan den lyder vid ikraftträdandet av lagen om ändring av kärnenergilagen, och från ingången av 2022 ska bemyndigandet att utfärda förordning om utlåningsverksamhet i dess helhet finnas i 52 a § 5 mom.

I Statens kärnavfallshanteringsfonds bokslut för 2021 ska tillgångarna värderas i enlighet med det nya 41 § 4 mom. Enligt uppskattning skulle värderingen av finska statens skuldförbindelser till en notering enligt värdet vid dagens slut sannolikt leda till ett positivt resultat i 2021 års bokslut. De värderas nuförtiden enligt nettokostnadsmetoden. För tydlighetens skull ska det i övergångsbestämmelsen konstateras att eventuell vinst från 2021 ska användas till täckande av den buffert som avses i 52 c § och som införs vid ingången av 2022.

Paragraferna 53 a–53 e § i 7 a kap. i lagen on ändring av kärnenergilagen ska tillämpas först från och med den 1 januari 2023, liksom också det ändrade 75 § 5 mom. som har samband med nämnda paragrafer. Lagens 53 a–53 e § ska tillämpas åren 2021 och 2022 sådana de lyder vid ikraftträdandet av lagen om ändring av kärnenergilagen. De särskilda förmögenheterna ska sammanslås från och med den 1 januari 2023. Dessutom ska bestämmelsen om verkställighet av beslut i 75 § 7 mom. i lagen om ändring av kärnenergilagen tillämpas från och med den 1 januari 2022, och till den del den gäller den nya 53 b § från och med den 1 januari 2023.

En ny direktion ska utses för Statens kärnavfallshanteringsfond utan dröjsmål efter det att lagen om ändring av kärnenergilagen har trätt i kraft. När en ny direktion utses ska hänsyn tas till att direktionens uppgifter har ändrats och att aktiv placeringsverksamhet ska inledas, och i synnerhet det nya kravet enligt 38 a § 2 mom. att direktionen ska ha tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet och riskhantering. Den nuvarande direktionen ska fortsätta tills en ny direktion har tillsatts. Den nya direktionens ordförande och övriga medlemmar ska göra insideranmälan i enlighet med 38 c §, dvs. senast inom en månad från det att beslutet om utnämning fattades.

Kärnavfallshanteringsfondens verkställande direktör och övriga personal ska förordnas till sina uppgifter i enlighet med 38 b § 1 mom. utan dröjsmål efter ikraftträdandet av lagen om ändring av kärnenergilagen. När verkställande direktören och dennes ställföreträdare utnämns ska hänsyn tas till att verkställande direktörens uppgifter har ändrats och ansvar har utvidgats samt att aktiv placeringsverksamhet ska inledas. Den verkställande direktören och övriga personalen ska fortsätta tills den nya verkställande direktören och övriga personalen har förordnats till sina uppgifter i enlighet med 38 b § 1 mom. Verkställande direktören och den person som avses i 38 c § 1 mom. ska göra insideranmälan i enlighet med 38 c §, dvs. senast inom 14 dagar från förordnandet till uppdraget.

Enligt övergångsbestämmelsen ska dessutom i 38 c § 1 mom. 1 punkten avsedda revisorer och tjänstemän hos en revisionssammanslutning göra en insideranmälan inom tre månader från lagens ikraftträdande.

9.3 Lag om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

Lagen om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift ska träda i kraft mitt under året. Därför ska tillsynsavgiften under det år lagen träder i kraft tas ut enligt övergångsbestämmelsen i proportion till hur lagen är i kraft under ikraftträdandeåret.

10 Samband med andra propositioner

Riksdagen behandlar för närvarande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kärnenergilagen, av 21 § i säkerhetsutredningslagen och av gruvlagen (RP 8/2020 rd). I den propositionen liksom också i den proposition som nu överlämnas ingår ett förslag till ändring av 75 § i kärnenergilagen.

11 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Statens kärnavfallshanteringsfond är en i 87 § i grundlagen avsedd fond utanför statsbudgeten. Statens kärnavfallshanteringsfond inrättades den 1 mars 1988 när kärnenergilagen trädde i kraft. Vid sidan av kärnavfallshanteringsfondens reserveringsfond inrättades den 1 januari 2004 två särskilda förmögenheter. Enligt propositionen ska ändamålen med reserveringsfonden och de särskilda förmögenheterna kvarstå oförändrade, och ingen sådan ändring som avses i 87 § i grundlagen föreslås i dem. Syftet med reserveringsfonden ska också fortsättningsvis vara reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering. Enligt propositionen ska bestämmelserna om kärnavfallshanteringsfondens förvaltning och reserveringsfondens placeringsverksamhet i 7 kap. i kärnenergilagen revideras. Det föreslås i propositionen att de särskilda förmögenheterna enligt 7 a kap. i kärnenergilagen ska sammanslås, men deras syfte ska också fortsättningsvis vara att säkerställa tillgången till sakkunskap och annat kunnande i samband med kärnsäkerheten och kärnavfallshanteringen. De ändringar som föreslås kan med avseende på 87 § i grundlagen innehållsmässigt närmast betraktas som preciseringar och tekniska korrigerar, och de innebär ingen större utvidgning av kärnavfallshanteringsfonden (se GrUU 35/2017 rd). De föreslagna ändringarna kan inte anses vara problematiska med tanke på 87 § i grundlagen.

Enligt 119 § 2 mom. i grundlagen ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Med de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ avses närmast enhetens namn, ansvarsområde och huvudsakliga uppgifter samt dess behörighet (se RP 1/1998 rd, s. 174/II). Till de allmänna grunderna hör också enligt utskottets mening en eventuell tidsbegränsning för organets mandatperiod (GrUU 12/2004 rd). Förslaget till lag om ändring av kärnenergilagen uppfyller detta krav. Uppgifterna för direktionen och verkställande direktören för Statens kärnavfallshanteringsfond omfattar utövning av offentlig makt, t.ex. fattande av beslut som gäller de avfallshanteringsskyldigas rättigheter och skyldigheter. Enligt propositionen ska sådana bestämmelser om kärnavfallshanteringsfondens förvaltning och organisation som nuförtiden finns på författningsnivån överföras till kärnenergilagen (se 38 a, 38 b och 52 § i första lagförslaget).

I propositionen har också i övrigt beaktats regleringsbehoven i anslutning till utövningen av offentlig makt och tryggandet av god förvaltning enligt 21 § 2 mom. i grundlagen. Eftersom kärnavfallshanteringsfondens verkställande direktör vid sitt beslutsfattande ska utöva offentlig makt, ska uppgiften vara ett tjänsteförhållande (se 38 b § 1 mom. i första lagförslaget). Besluten ska fattas på föredragning, vilket främjar tillräckligheten i utredningen av sak- och rättsfrågor och prövningen av beslutets lagenlighet (se 38 b § 3 mom. i första lagförslaget). Också föredragandena ska vara tjänstemän (se 38 b § 1 mom. i första lagförslaget). I 118 § i grundlagen föreskrivs det om tjänsteansvar.

Innehavarna av kärnanläggningar och de avfallshanteringsskyldiga ska också fortsättningsvis vara skyldiga att årligen betala avgifter som utökar den särskilda förmögenheten enligt 7 a kap. i kärnenergilagen. Inga ändringar föreslås i avgifterna för 2023–2025. Det sammanlagda beloppet av avgifter som samlas in hos innehavare av kärnanläggningar och de avfallshanteringsskyldiga kommer att minska åren 2026–2032. Dessutom ska strukturen hos den avgift som åren 2026–2032 samlas in hos innehavare av kärnanläggningar ändras så att avgiften ska bestå av en

grundavgift och en andel som räknas fram utifrån megawatt av den termiska effekten. Bestämmelserna ska bedömas i ljuset av 81 § 1 mom. i grundlagen. I det ovan nämnda lagrummet föreskrivs det att om statsskatt bestäms genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt om de skattskyldigas rättsskydd. Av en skattelag ska entydigt framgå skattskyldighetens omfattning. Regleringarna ska vara såtillvida exakt utformade att den prövningsrätt som de tillämpande myndigheterna har när det gäller att bestämma skattens storlek ska vara bunden till sin natur (se t.ex. GrUU 48/2010 rd, GrUU 37/2009 rd och GrUU 67/2002 rd). I den föreslagna 53 b § som ingår i det första lagförslaget finns entydiga bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och om skattskyldighetens omfattning och om grunderna för skattens storlek och enligt 38 § 1 mom. är kärnavfallshanteringsfondens uppgift att sörja för att de avgifter som fastställs enligt 7 a kap. tas ut. Med tanke på den skattskyldiges rättsskydd är rätten att begära omprövning av kärnavfallshanteringsfondens beslut av central betydelse. Det föreslås att 75 § i kärnenergilagen ska ändras i enlighet med den proposition som behandlas i riksdagen (RP 8/2020 rd) så att enligt 2 mom. tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Enligt den ändring som i föreslås i 75 § 5 mom. i propositionens första lagförslag ska det vara möjligt att först begära omprövning av ett beslut som kärnavfallshanteringsfornden fattat med stöd av 53 b §. Statens kärnavfallshanteringsfonds prövningsrätt ska vara bunden enligt 53 b §. Det första lagförslag som ingår i propositionen kan anses uppfylla de krav som ställs på en skattelag.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om ändring av kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kärnenergilagen (990/1987) 82 § 5 punkten, sådan den lyder i lag 342/2008,

ändras 37 § 6 och 7 punkten, 38 §, 41 § 1 mom. 1 punkten, 42 § 2 mom., 43 § 2 mom., det inledande stycket i 45 § 1 mom. och 45 1 mom.1 punkten, 51, 52, och 53 a–53 e § samt 75 §,

av dem 38 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1131/2003 och 342/2008, 42 § 2 mom. och 51 § sådana de lyder i lag 1078/1996, 43 § 2 mom. sådant det lyder i lag 410/2012, 52 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1078/1996 och 1077/1998, 53 a § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1131/2003, 676/2015 och 905/2017, 53 b § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1131/2003 och 676/2015, 53 c och 53 e § sådana de lyder i lagarna 1131/2003 och 342/2008, 53 d § sådan den lyder i lag 905/2017, samt 75 § sådan den lyder i lag 1019/2015 samt

fogas till 37 § nya 8–10 punkter, till 41 § nya 4 och 5 moment och till lagen nya 38 a–38 d § och 52 a–52 d § som följer:

37 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

— —

6) *täckningsandel* det belopp som enligt vad Statens kärnavfallshanteringsfond fastställer vid respektive tidpunkt ska hållas avskilt i fonden för att användas för hantering av kärnavfall som den avfallshanteringsskyldige ålagts att överlåta till staten;

7) *fondens vinst* det belopp, med vilket det sammanlagda beloppet av ränteinkomsterna för Statens kärnavfallshanteringsfond och de ersättningar som erhållits för medel som funnits hos statsverket samt vinsten från placeringsverksamheten överstiger det sammanlagda beloppet av de utgifter och kreditförluster som förvaltningen av fonden och skötseln av dess kapital medfört;

8) *fondens förlust* det belopp, med vilket det sammanlagda beloppet av ränteinkomsterna för Statens kärnavfallshanteringsfond och de ersättningar som erhållits för medel som funnits hos statsverket samt förlusten från placeringsverksamheten understiger det sammanlagda beloppet av de utgifter och kreditförluster som förvaltningen av fonden och skötseln av dess kapital medfört;

9) *buffert* det belopp som läggs till den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för kalenderåret;

10) *tilläggsbuffert* säkerheter som motsvarar det belopp som beräknas utifrån den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för kalenderåret och som fonden vid behov kan kräva med tanke på överraskande och oförutsedda risker som är förenade med placeringsverksamheten.

38 §

Statens kärnavfallshanteringsfond

För reserveringen för kärnavfallshanteringen finns utanför statsbudgeten Statens kärnavfallshanteringsfond som lyder under arbets- och näringsministeriet och förvaltas av ministeriet. Fondens uppgift är att sörja för att de avgifter som fastställs enligt detta kapitel och 7 a kap. tas ut och att förvalta de medel som på detta sätt samlats in samt att sköta fondens övriga uppgifter enligt detta kapitel och 7 a kap. Bestämmelser om principerna för god förvaltning, som ska tillämpas i fondens verksamhet, finns i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Den allmänna styrningen av och tillsynen över Statens kärnavfallshanteringsfond ankommer på arbets- och näringsministeriet. Ministeriet har rätt att meddela allmänna föreskrifter om organiseringen av fondens förvaltning, skötseln av fondens ekonomi och placeringen av fondens medel. Ministeriet har rätt att av fonden få de uppgifter och utredningar som ministeriet behöver.

Närmare bestämmelser om fondens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 a §

Direktionen vid Statens kärnavfallshanteringsfond

Statens kärnavfallshanteringsfond har en direktion som har till uppgift att

1) ha hand om fondens förvaltning och se till att ekonomin och verksamheten ordnas på ett ändamålsenligt sätt,

2) besluta om ärenden som är betydande och vittsyftande med tanke på fondens ekonomi och verksamhet,

3) leda och övervaka fondens placeringsverksamhet och fatta besluten i anslutning till den i enlighet med 52 §,

4) besluta om vidtagande av sådana åtgärder enligt 48–50 § som i lagstiftningen inte har ålagts statsrådet eller arbets- och näringsministeriet,

5) besluta om beviljande av understöd till ett forsknings- eller infrastrukturprojekt, om stödets belopp överstiger 200 000 euro, och besluta om återkrav av beviljat understöd,

6) se till att fondens bokföring, interna kontroll och riskhantering ordnas på ett ändamålsenligt sätt,

7) avgöra begäranden om omprövning av fondens beslut och avge bemötande i besvärsärenden som gäller fondens beslut,

8) besluta om fondens verksamhets- och ekonomiplan och göra framställning till arbets- och näringsministeriet om fondens årliga budget,

9) sörja för fondens likviditet,

10) godkänna och underteckna fondens bokslut inklusive verksamhetsberättelsen och lämna dem till arbets- och näringsministeriet.

Direktionen tillsätts av statsrådet för tre år i sänder. Direktionen består av utöver ordföranden en vice ordförande och högst fem andra medlemmar. En av medlemmarna ska utses bland de personer som arbets- och näringsministeriet har föreslagit och en medlem bland de personer som finansministeriet har föreslagit. Direktionen ska ha tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet och riskhantering och annan sakkunskap som direktionen behöver för att fullgöra sina uppgifter. Finansinspektionen ska på begäran av arbets- och näringsministeriet avge utlåtande om sakkunskapen om placeringsverksamhet och riskhantering hos de personer som föreslås bli utnämnda till medlemmar i direktionen. Arbets- och näringsministeriet kan befria en direktionsmedlem från uppdraget. Arbets- och näringsministeriet bestämmer arvodena för direktionens medlemmar och fastställer fondens arbetsordning på framställning av direktionen.

Direktionen är beslutför när fyra medlemmar är närvarande. Av de närvarande ska en vara ordföranden eller vice ordföranden. Varje medlem har en röst. Ärendena avgörs med enkel majoritet. Om rösterna faller lika, avgör mötesordförandens röst.

På direktionens ordförande och de övriga medlemmarna i direktionen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när dessa utför uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Närmare bestämmelser om direktionens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 b §

Verkställande direktör och annan personal vid Statens kärnavfallshanteringsfond

Statens kärnavfallshanteringsfond har en verkställande direktör, en ställföreträdare för verkställande direktören och föredraganden som är tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet och som ministeriet förordnar till uppdrag hos fonden. På verkställande direktörens ställföreträdare tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om verkställande direktören. Också tjänstemän som är anställda vid ett annat statligt ämbetsverk kan utföra uppdrag åt fonden. En tjänsteman vid annat ämbetsverk förordnas till sitt uppdrag på begäran av arbets- och näringsministeriet av det ämbetsverk hos vilket tjänstemannen har utnämnts till en tjänst eller ett tjänsteförhållande.

Verkställande direktören ska ha hand om fondens löpande förvaltning i enlighet med direktionens anvisningar och föreskrifter samt följa placeringsportföljens utveckling och vid behov vidta åtgärder i fråga om den. Verkställande direktören svarar för att fondens bokföring är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska ge direktionen och dess medlemmar de upplysningar som direktionen behöver för att fullgöra sina uppgifter.

Verkställande direktören avgör efter föredragning de ärenden som ska avgöras av fonden, om inte beslutanderätten ankommer på direktionen. Verkställande direktören får dock vidta åtgärder som är betydande och vittsyftande med tanke på fondens ekonomi och verksamhet endast i en situation där direktionens beslut inte kan inväntas utan väsentlig olägenhet för fondens verksamhet. I sådana fall ska direktionen så snart som möjligt underrättas om åtgärderna.

Närmare bestämmelser om ordnandet av fondens förvaltning, om fondens personal och om ersättande av kostnader till arbets- och näringsministeriet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 c §

Insideranmälan

En insider i Statens kärnavfallshanteringsfond är skyldig att lämna de uppgifter som avses i 2 mom. till fondens i 38 d § avsedda insiderregister *(insideranmälan*). Med en *insider* avses

1) ordförande för fondens direktion, övriga medlemmar i direktionen, fondens verkställande direktör samt revisorer och de anställda hos en revisionssammanslutning som är huvudansvariga för revisionen av fonden,

2) andra anställda hos fonden som har möjlighet att påverka beslut om placering av fondens tillgångar eller som på något annat sätt regelbundet får tillgång till insiderinformation om sådana aktier eller finansiella instrument.

I insideranmälan ska nämnas

1) omyndig vars intressebevakare insidern är,

2) sammanslutningar och stiftelser där insidern eller en omyndig som avses i 1 punkten direkt eller indirekt har bestämmande inflytande,

3) insiderns samt en i 1 punkten avsedd omyndigs och en i 2 punkten avsedd sammanslutnings eller stiftelses innehav av aktier och sådana finansiella instrument vars värde bestäms utifrån aktierna i fråga, när de är föremål för handel på en reglerad marknad eller en multilateral handelsplattform i Finland.

I insideranmälan ska finnas de uppgifter som behövs för att identifiera personen, sammanslutningen eller stiftelsen i fråga samt uppgifter om aktierna och övriga finansiella instrument.

De uppgifter som avses i 2 mom. 2 och 3 punkten behöver inte uppges till den del de gäller bostadsaktiebolag, ömsesidiga fastighetsaktiebolag enligt 28 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009), ideella föreningar, ekonomiska föreningar eller sådana sammanslutningar som drivs utan vinstsyfte. Om en sammanslutning bedriver regelbunden handel med finansiella instrument, ska emellertid uppgifter om denna sammanslutning lämnas.

Insideranmälan ska göras inom fjorton dagar från det att insidern har utnämnts eller förordnats till ett uppdrag som avses i 1 mom. En insider ska medan uppdraget pågår inom sju dagar underrätta fonden om

1) förvärv och avyttringar av sådana aktier och finansiella instrument som avses i 2 mom. 3 punkten, om förändringen i innehavet uppgår till minst 5 000 euro,

2) andra förändringar i de uppgifter som avses i denna paragraf än sådana som avses i 1 punkten.

Om aktier eller finansiella instrument som avses i 2 mom. 3 punkten har överförts till värdeandelssystemet kan fonden organisera ett förfarande som gör det möjligt att hämta uppgifterna ur värdeandelssystemet. I detta fall behöver en separat insideranmälan inte göras.

Närmare bestämmelser om insideranmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 d §

Insiderregister

I syfte att förhindra marknadsmissbruk ska Statens kärnavfallshanteringsfond föra ett register över insideranmälningar (*insiderregister*), av vilket det för varje insider framgår de aktier och finansiella instrument som innehas av insidern, en omyndig som avses i 38 c § 2 mom. 1 punkten eller en sammanslutning eller stiftelse som avses i 2 punkten, och som är av det slag som avses i det nämnda momentet samt förvärv och avyttringar specificerade. Om uppgifterna fås på det sätt som anges i 38 c § 6 mom. kan insiderregistret till denna del bildas av uppgifter från värdeandelssystemet.

Uppgifterna i insiderregistret ska bevaras i fem år från registreringen. Var och en har rätt att mot ersättning av kostnaderna få utdrag ur och kopior av uppgifterna i registret. Rätten att få uppgifter gäller dock inte fysiska personers personbeteckning eller adress eller andra fysiska personers än insiders namn.

Närmare bestämmelser om insiderregistret får utfärdas genom förordning av statsrådet.

41 §

Den avfallshanteringsskyldiges fondandel

Till fondandelen ska hänföras

1) den avfallshanteringsskyldiges senast fastställda fondandel där den andel som motsvarar fondandelen av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar värderas i enlighet med 4 mom.,

— —

Lagen om statsbudgeten (423/1988) tillämpas på Statens kärnavfallshanteringsfond. Fondens tillgångar värderas dock i bokföringen och i annan uppföljning i anknytning till den, i bokslutet och redovisningen enligt följande:

1) lånen till de avfallshanteringsskyldiga eller deras ägare värderas till nominellt värde, dock högst till det sannolika värdet,

2) finansiella tillgångar i euro värderas till nominellt värde och annan valuta till den valutakurs som publiceras av Europeiska centralbanken,

3) aktier och andra finansiella instrument, masskuldebrevslån och andra värdepapper som baserar sig på förbindelse som gäldenären ingått och som är föremål för offentlig handel på en myndighetsövervakad marknad i Finland eller utomlands värderas till en notering som motsvarar värdet vid dagens slut samt andelarna i placeringsfonder till marknadsvärdet,

4) andra tillgångar än de som avses i 2 och 3 punkten värderas till bokföringsvärdet, dock högst till det sannolika värdet.

Närmare bestämmelser om värderingen av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

Avgifterna för kärnavfallshantering samt överskottet

— —

Är kalenderårets fonderingsmål mindre än fondandelen den sista december det föregående året, ska detta överskott återbäras till den avfallshanteringsskyldige senast den första vardagen i april samma kalenderår till den del det överstiger det belopp som behövs som buffert. Den fordran som fonden har på den avfallshanteringsskyldige får användas för att ett överskott som ska återbäras till honom ska kunna kvitteras som betalt enligt villkoren för det lån som den avfallshanteringsskyldige har fått.

43 §

Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål

— —

Arbets- och näringsministeriet

1) fastställer med tre års mellanrum i slutet av kalenderåret i fråga varje avfallshanteringsskyldigs ansvarsbelopp för de tre följande kalenderåren, ansvarsbelopp för det löpande kalenderåret och de två föregående kalenderåren samt fattar beslut om ansvarsbeloppet för de tre följande åren, eller

2) kan i initial- eller slutskedet av den avfallshanteringsskyldiges verksamhet eller av annan grundad anledning med avvikelse från 1 punkten i slutet av varje kalenderår fastställa den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för det följande året och ansvarsbelopp för det löpande kalenderåret samt fatta beslut om ansvarsbeloppet för de två följande åren.

— —

45 §

Säkerheter

Som säkerhet kan arbets- och näringsministeriet godkänna endast

1) en kreditförsäkring som meddelats av ett i 1 § i lagen om försäkringsbolag (521/2008) avsett försäkringsbolag;

— —

51 §

Statens kärnavfallshanteringsfonds vinst och förlust

Med kalenderårets vinst från Statens kärnavfallshanteringsfond krediteras och med fondens förlust debiteras fondandelarna och täckningsandelarna den sista december under kalenderåret

i samma förhållande som det i vilket motsvarande fondandelar och täckningsandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden. Med kalenderårets vinst krediteras dock fondandelarna endast till den del som vinsten överstiger det belopp som behövs som buffert. I stället för kreditering av fondandelarna kan fonden dra av samma belopp från den avfallshanteringsavgift som den avfallshanteringsskyldige enligt 42 § 1 mom. är skyldig att betala. När relationstalen beräknas dras från fondandelen eller täckningsandelen vid denna tidpunkt den ränta som har upplupit på den avfallshanteringsskyldiges lån från fonden under de föregående åren men som vid denna tidpunkt ännu inte har betalats.

52 §

Ledning av Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringsverksamhet

Direktionen har till uppgift i anslutning till placeringen av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar att

1) besluta om beviljande och uppsägning av lån, om realisering av säkerheter vid behov och om de detaljerade villkoren för lån,

2) besluta om de principer som ska iakttas i placeringsverksamheten och vid riskhanteringen för placeringarna,

3) besluta om placeringsformer som används i placeringsverksamheten,

4) besluta om hur placeringarna ska fördelas mellan olika placeringsformer och om avkastningsmålen för dem,

5) årligen godkänna en plan för placering av tillgångarna i fonden där fondens karaktär och kraven angående placeringsverksamheten samt de föreskrifter som arbets- och näringsministeriet meddelat med stöd av 38 § 2 mom. särskilt ska beaktas,

6) besluta om de principer som ska följas vid valet av tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten,

7) besluta om medelsförvaltare och aktörer som producerar sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten samt om de avtal som ingås med dem,

8) vid behov besluta om ibruktagande av en tilläggsbuffert och om dess belopp för varje avfallshanteringsskyldig samt om återbetalning av de säkerheter som överlämnats för den.

9) godkänna skriftliga verksamhetsprinciper med avseende på de förfaranden som ska iakttas vid identifiering och förebyggande av intressekonflikter.

Direktionen har dessutom till uppgift att fastställa principer för hur fondens rättigheter som grundar sig på innehav i andra sammanslutningar ska utövas i fråga om de målsammanslutningar, vars aktier är föremål för handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*principer för ägarstyrningen*). Av ägarstyrningsprinciperna ska i fråga om målsammanslutningarna på ett allmänt plan framgå vilket samband ägarstyrningen har med placeringsstrategin, förfarandena för uppföljning av målsammanslutningarnas verksamhet i ärenden som är relevanta för placeringsstrategin, förfarandena för utövande av rösträtt och andra aktierelaterade rättigheter i målsammanslutningarna, hur fonden för en dialog med målsammanslutningarna samt med deras övriga aktieägare och intressentgrupper. Fonden ska offentliggöra principerna för ägarstyrningen eller en redogörelse för orsakerna till delvis eller total avvikelse från offentliggörandet.

Vid Statens kärnavfallshanteringsfond finns en placeringsdelegation som med tanke på direktionen utarbetar rådgivande principer att följas vid fondens placeringsverksamhet och vid riskhanteringen för placeringarna samt rekommendationer om utveckling av placeringsverksamheten, fördelning av placeringarna mellan olika placeringsformer, tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten. Arbets- och näringsministeriet utser för tre år i sänder en ordförande, en vice ordförande och högst sex andra medlemmar till delegationen. Av medlemmarna ska en företräda arbets- och näringsministeriet, en finansministeriet och högst tre de avfallshanteringsskyldiga. Medlemmarna i delegationen ska

ha god sakkunskap om placeringsverksamhet eller riskhantering. Finansinspektionen ska på begäran av arbets- och näringsministeriet avge utlåtande över sakkunskapen om placeringsverksamhet och riskhantering hos de personer som föreslås som medlemmar i placeringsdelegationen. Arbets- och näringsministeriet bestämmer medlemmarnas arvoden.

52 a §

Utlåning av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar

En avfallshanteringsskyldig vars fonderingsmål har fastställts för de tre följande åren har rätt att mot betryggande säkerheter erhålla lån ur Statens kärnavfallshanteringsfond för tre år i sänder. Den avfallshanteringsskyldige ska meddela om sin avsikt att utnyttja rätten att låna ur fonden senast den dag som fonden uppgivit. Det belopp som är utlånat från fonden till en avfallshanteringsskyldig får uppgå till högst 60 procent av det belopp som fås genom att dennes andel av de kostnader som enligt uppskattning under kalenderåret uppstår för förvaltningen av fonden och skötseln av fondens kapital dras av från den avfallshanteringsskyldiges fastställda fonderingsmål. Om de fonderingsmål som fastställts för de följande tre åren avviker från varandra i fråga om belopp används det fonderingsmål som är det lägsta. Om medel har lånats med stöd av 48 § 2 mom. minskar den avfallshanteringsskyldiges rätt att få lån med motsvarande belopp.

Den avfallshanteringsskyldiges aktieägare har rätt att använda den avfallshanteringsskyldiges rätt enligt 1 mom. till den del som denne inte själv gör det. Det belopp som vid respektive tidpunkt kan utges som lån från fonden till aktieägarna ska lånas ut till de aktieägare som kräver det, vid behov i förhållande till deras aktieinnehav, på det sätt som närmare bestäms av fonden.

Minst 20 procent av fondens tillgångar, som fås genom att de avfallshanteringsskyldigas fonderingsmål enligt kalkylen i 1 mom. och de fonderingsmål som fastställts enligt 43 § 2 mom. 2 punkten räknas samman och att det från denna summa dras av de kostnader som enligt uppskattning under kalenderåret uppstår för förvaltningen av fonden och skötseln av fondens kapital, står till statens förfogande och kan placeras i finska statens skuldförbindelser eller i statsbudgeten överföras från fonden till statsverket på viss tid. Om medel har överförts till statsverket, ska det i statsbudgeten årligen intas ett anslag för återbetalning av de medel som respektive år ska återföras till fonden, och för betalning av en sådan ersättning till fonden som till beloppet motsvarar den i 4 mom. föreskrivna låneräntan, för den tid under vilken medel ur fonden varit överförda till statsverket. Att kravet angående minimiandel uppfylls ska säkerställas kalenderårsvis enligt den situation som råder den 1 april.

När lån med stöd av 1 eller 2 mom. ges från fonden ska lånets ränta bindas vid en referensränta som allmänt noteras på marknaden. Den referensränta som ska tillämpas utökas med en särskild räntemarginal när detta krävs för att värdet på kapitalet i fonden ska kunna bibehållas och avkastningen tryggas.

Närmare bestämmelser om utlåning av medel, den tillämpliga referensräntan på lån och den räntemarginal som ska läggas till den och om andra allmänna villkor för lån samt om överföring av medel till statsverket utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 b §

Annan placering av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar

Av de tillgångar i Statens kärnavfallshanteringsfond som avses i 52 a § 3 mom. ska minst 20 procent placeras på något annat sätt än det som anges i 52 a § och då ska det ses till att placeringarna är tryggade, ger avkastning och kan omvandlas i pengar samt att de är ändamålsenligt spridda. När det gäller tryggandet av placeringarna ska särskild uppmärksamhet fästas vid att

fondens likviditet är tryggad på ett med hänsyn till fondens verksamhet tillräckligt sätt. Att kravet angående minimiandel uppfylls ska säkerställas kalenderårsvis enligt den situation som råder den 1 april.

Fondens tillgångar får dock inte placeras i sådana företags masskuldebrevslån, aktier, andelar, skuldförbindelser eller dylika instrument vars verksamhetsområde omfattar användningen av kärnenergi. Detta hindrar inte att fondens tillgångar placeras i sådana placeringsfonder som avses i 13 kap. i lagen om placeringsfonder (213/2019) eller i motsvarande instrument för kollektiva investeringar där andelen placeringar i ovan avsedda företags instrument är liten.

52 c §

Skydd mot risker i anslutning till placeringsverksamheten

Till den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för kalenderåret läggs en buffert på tre procent. Bufferten täcks i första hand med det överskott som avses i 42 § och den vinst som avses i 51 §. Den avfallshanteringsskyldige ska dessutom till Statens kärnavfallshanteringsfond överlämna säkerheter som uppfyller villkoren enligt 45 § så att det sammanlagda beloppet av säkerheter den sista mars motsvarar bufferten till den del det överförda överskottet och den överförda vinsten inte täcker den. På motsvarande sätt ska de säkerheter som den avfallshanteringsskyldige tidigare överlämnat och som inte längre behövs för täckande av bufferten återlämnas till den avfallshanteringsskyldige senast den första vardagen i april samma kalenderår.

Fonden ska följa utvecklingen av värdet av fondens tillgångar tillräckligt effektivt. Om den avfallshanteringsskyldiges fondandel vid något tillfälle under kalenderåret sjunker mer än fem procent jämfört med fonderingsmålet för kalenderåret, ska den avfallshanteringsskyldige inom en månad från att denne fått uppgift om saken till fonden överlämna säkerheter som uppfyller villkoren enligt 45 § så att det sammanlagda beloppet av säkerheter och de säkerheter som lämnats för täckande av bufferten och det överskott och den vinst som överförts till den tillsammans med det återstående värdet av fondandelen motsvarar fonderingsmålet för kalenderåret.

Den avfallshanteringsskyldiges fondandel får vid utgången av kvartalet vara högst tre procent lägre än fonderingsmålet för kalenderåret. Om andelen har minskat mer, ska den avfallshanteringsskyldige inom en månad från att denne fått uppgift om saken till fonden överlämna säkerheter som uppfyller villkoren enligt 45 § så att det sammanlagda beloppet av säkerheter och de säkerheter som lämnats för täckande av bufferten och det överskott och den vinst som överförts till den tillsammans med det återstående värdet av fondandelen motsvarar fonderingsmålet för kalenderåret utökat med bufferten.

Om fonden konstaterar plötsliga och oförutsedda förlustrisker i anslutning till placeringsverksamheten eller sådan exceptionell variation eller osäkerhet hos marknadspriserna som har ökat eller kan öka prisvariationerna, kan fonden kräva att de avfallshanteringsskyldiga inom en månad från det att kravet framställdes till fonden överlämnar säkerheter för tilläggsbufferten. Säkerheterna ska uppfylla villkoren enligt 45 § och deras sammanlagda belopp ska motsvara två procent av fonderingsmålet för kalenderåret. Fonden ska återlämna de säkerheter som överlämnats för tilläggsbufferten till den avfallshanteringsskyldige när fonden bedömer att de inte längre behövs.

Fonden fastställer den buffert och den tilläggsbuffert som den avfallshanteringsskyldige vid respektive tidpunkt har i fonden. På beräkningen av dem tillämpas bestämmelserna i 41 § om beräkning av fondandelen.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid täckande av bufferten och tilläggsbufferten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 d §

Tillsyn över placeringsverksamheten

Finansinspektionen utövar tillsyn över utlåningen av medel ur Statens kärnavfallshanteringsfond och fondens övriga placeringsverksamhet, skyddet mot risker i samband med placeringsverksamheten samt över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan. Finansinspektionen ska underrätta arbets- och näringsministeriet om brister som den upptäckt vid tillsynen. Bestämmelser om tillsynen finns dessutom i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om organiseringen av placeringsverksamheten och hanteringen av risker i samband med placeringsverksamheten, innehållet i insideranmälan och sättet att göra insideranmälan samt om innehållet i fondens insiderregister och hur uppgifterna ska registreras.

Bestämmelser om tillsynsavgiften finns i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008).

53 a §

Finansiering av forsknings- och forskningsinfrastrukturprojekt

Statens kärnavfallshanteringsfond kan bevilja understöd för sådan forskning vars syfte är att främja en säker drift av kärnanläggningar och utvecklingen av kunskapen om kärnsäkerhet och kärnavfallshanteringslösningar samt att säkerställa att myndigheter, innehavare av kärnanläggningar och avfallshanteringsskyldiga har tillgång till tillräcklig och heltäckande sakkunskap och annat kunnande på områdena i fråga. Fonden kan dessutom bevilja understöd för forskningsinfrastruktur som främjar sådan forskning och för högre utbildning som främjar målen enligt ovan.

53 b §

Avgifter som ska samlas in hos innehavaren av en kärnanläggning och den avfallshanteringsskyldige

En verksamhetsidkare som har tillstånd att driva en sådan kärnanläggning med stor allmän betydelse som avses i 11 § 2 mom. 1 punkten eller tillstånd att uppföra en sådan kärnanläggning, men som ännu inte har tillstånd att driva anläggningen eller den på vars ansökan statsrådet har fattat ett principbeslut om en sådan kärnanläggning och beslutet är i kraft, men tillstånd att uppföra anläggningen utifrån detta beslut inte har beviljats, är skyldig att till Statens kärnavfallshanteringsfond betala en årlig avgift för finansiering av verksamheten enligt 53 a §. Avgiften bestäms den 1 januari varje år. Om verksamhetsidkaren då innehar ett giltigt principbeslut eller tillstånd att uppföra eller tillstånd att driva en kärnanläggning är verksamhetsidkaren skyldig att betala avgift för året i fråga. Ett meddelande om att ett sådant projekt som avses i ett principbeslut eller ett tillstånd att uppföra en kärnanläggning inte genomförs kan lämnas till arbets- och näringsministeriet före utgången av året, varvid skyldigheten att betala avgift gäller ännu för följande år.

Beloppet av avgiften enligt 1 mom. är

1) åren 2023–2025 (*avgiftsperiod 1*) 390 euro för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndet eller för varje megawatt av den största termiska effekt som har angetts i principbeslutet eller, om tillstånd att uppföra en anläggning har sökts med stöd av principbeslutet, för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndsansökan,

2) åren 2026–2032 (*avgiftsperiod 2*)

a) 320 000 euro för varje verksamhetsidkare som enligt 1 mom. är skyldig att betala avgift, samt

b) 285 euro för varje i 1 punkten avsedda megawatt av den termiska effekten.

En verksamhetsidkare för vilken ett ansvarsbelopp har fastställts i enlighet med 43 § 2 mom. är skyldig att till Statens kärnavfallshanteringsfond betala en årlig avgift för finansiering av verksamheten enligt 53 a §. Under avgiftsperiod 1 är avgiften 0,10 procent och under avgiftsperiod 2 är avgiften 0,09 procent av det ansvarsbelopp som fastställts för det år som föregår året i fråga.

När avgiftsperioden i fråga har gått ut, ska oanvända medel återbetalas till de avgiftsskyldiga i relation till de avgifter dessa betalat.

53 c §

Särskild förmögenhet

De avgifter som samlats in i enlighet med 53 b § 1–3 mom. bildar en särskild förmögenhet som ska hållas åtskild från Statens kärnavfallshanteringsfonds övriga tillgångar.

Den särskilda förmögenheten minskas av

1) beviljade understöd till den del som de har betalats,

2) de medel som i enlighet med 53 b § 4 mom. har återbetalts till de avgiftsskyldiga,

3) kostnaderna för deponering, skötsel och administrering av förmögenheten,

4) kostnaderna för beredningen av understödsbeslut samt för styrningen och administreringen av de projekt som fått understöd.

Den särskilda förmögenheten ökas utöver avgifterna också av

1) de extraordinära intäkter som fåtts av förmögenheten,

2) beviljade understöd till den del som fonden har återkrävt dem,

3) beviljade understöd till den del de inte har använts på grund av förändrade projektkostnader eller av någon annan motsvarande orsak.

53 d §

Beviljande och utbetalning av understöd

Statens kärnavfallshanteringsfond kan årligen bevilja understöd högst till ett belopp som motsvarar den tillgängliga särskilda förmögenheten, till den del förmögenheten inte har bundits genom redan fattade understödsbeslut och det i förmögenheten inte ingår fordringar som uppstått för fonden.

Fonden beslutar på basis av inkomna ansökningar om beviljande av understöd så att de projekt som beviljas understöd är vetenskapligt högtstående och att de som helhet betraktat på ett ändamålsenligt sätt främjar de mål som anges i 53 a §. Företräde ges projekt som bedöms generera sådana forskningsdata som kan utnyttjas på bred front. Understöd kan dock inte beviljas sådana projekt som direkt anknyter till i denna lag avsedd tillsyn över användningen av kärnenergi, behandling av tillstånd eller beredning av material i anslutning till ansökan om tillstånd. Ansökningarna om understöd lämnas in till arbets- och näringsministeriet.

Understödet betalas ut på ansökan i efterskott i den takt som projektet framskrider och enligt uppkomna, betalda kostnader. Ansökan lämnas in till arbets- och näringsministeriet.

53 e §

Kompletterande bestämmelser om understöd

I fråga om understöd tillämpas dessutom statsunderstödslagen (688/2001).

Statens kärnavfallshanteringsfond fattar i statsunderstödslagen avsedda beslut om beviljande, utbetalning och återkrav av statsunderstöd och har hand om de ärenden som gäller sökande av

ändring i statsbidragsmyndighetens beslut. I övrigt sköter arbets- och näringsministeriet de uppgifter som i statsunderstödslagen föreskrivs för statsbidragsmyndigheten.

75 §

Sökande av ändring och verkställighet av beslut

Omprövning av ett besiktningsorgans beslut får begäras. Bestämmelser om begäran av omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Den lagen tillämpas dock på ändringssökande endast om inte något annat följer av Euratomfördraget.

Om statsrådet har fattat ett principbeslut med stöd av 11 § eller ett beslut med stöd 46 §, får det inte överklagas genom besvär.

På besvärsrätten i råga om sådana beslut av statsrådet som gäller verksamhet enligt 2 § 1 mom. 2 punkten och på vilka gruvlagen tillämpas ska dock bestämmelserna om besvärsrätt i 165 § i gruvlagen tillämpas.

Omprövning av Statens kärnavfallshanteringsfonds beslut om uttag av i 53 b § avsedd avgift får begäras. Bestämmelser om omprövning finns i förvaltningslagen. På sökande av ändring i beslut som Statens kärnavfallshanteringsfond fattat med stöd av 53 d § tillämpas 34 och 35 § i statsunderstödslagen.

I fråga om sökande av ändring i beslut som Statens kärnavfallshanteringsfond fattat ska fonden innan ett ärende som gäller begäran om omprövning avgörs eller bemötande avges i ett besvärsärende begära ett utlåtande av arbets- och näringsministeriet.

Beslut som meddelats med stöd av 42 §, 43 § 2 eller 3 mom., 44 eller 47 §, 49 § 1 mom., 63 § 1 mom. 5 punkten, 66 eller 68 § samt beslut som gäller en sak om vilken det föreskrivs i 52 a § 1–3 mom., 52 b, 52 c, och 53 b § får verkställas trots att ändring har sökts. I ett beslut som meddelats med stöd av 65 § får det bestämmas att beslutet får verkställas trots att ändring har sökts.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 43 § 2 mom. och 52 a–c § tillämpas dock först från och med den 1 januari 2022, 53 a–53 e § och 75 § 5 mom. från och med den 1 januari 2023 samt 75 § 7 mom. från och med den 1 januari 2022 och, till den del det gäller 53 b §, från och med den 1 januari 2023. Bestämmelsen i 82 § 5 punkten, som upphävs genom denna lag, tillämpas till och med den 31 december 2021. År 2022 fastställs ansvarsbeloppet enligt 43 § 2 mom. 1 punkten i denna lag endast för det löpande kalenderåret och löptiden för det lån som den avfallshanteringsskyldige beviljats i enlighet med 52 a § är ett år. Om Statens kärnavfallshanteringsfonds resultat för 2021 är positivt krediteras med vinsten fondandelar endast till den del vinsten överstiger det belopp som behövs som buffert 2022.

Statens kärnavfallshanteringsfonds nuvarande direktion fortsätter tills en ny direktion har tillsatts i enlighet med 38 a § i denna lag. På motsvarande sätt fortsätter fondens verkställande direktör och övriga personal tills en ny verkställande direktör och övrig personal har förordnats i enlighet med 38 b § i denna lag.

I 38 c § 1 mom. 1 punkten i denna lag avsedda revisorer och tjänstemän hos en revisionssammanslutning ska göra en insideranmälan enligt 38 c § inom tre månader från ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 4 och 71 § i lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 4 § 6 mom., sådant det lyder i lag 1442/2016, samt

fogas till 71 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 752/2012, 611/2014, 651/2014, 1198/2014, 505/2015, 520/2016, 1442/2016, 446/2017, 1071/2017, 402/2018, 574/2019 och 569/2020, en ny 11 f punkt som följer:

4 §

Tillsynsobjekt

— —

Finansinspektionen utövar tillsyn över statens pensionsfonds och Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringsverksamhet samt över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan, tillsyn över planeringen av pensionsanstalten Kevas finansieringsverksamhet och över placeringsverksamheten samt över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan och tillsyn över kyrkans pensionsfond. Bestämmelser om tillsynsuppgifterna finns dessutom i lagen om statens pensionsfond (1297/2006), kärnenergilagen (990/1987), lagen om Keva (66/2016) och kyrkolagen (1054/1993).

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information till

— —

11 f) arbets- och näringsministeriet för fullgörande av ministeriets uppgifter enligt 7 kap. i kärnenergilagen,

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) 1 § 1 mom. 1 punkten, 4 § 1 mom. och 5 § 1 mom.,

sådana de lyder, 1 § 1 mom. 1 punkten i lag 302/2019 samt 4 § 1 mom. och 5 § 1 mom. i lag 1076/2017, som följer:

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

1) tillsynsobjekt enligt 4 § 1 mom., utländska tillsynsobjekts filialer enligt 4 § 5 mom., fonder och pensionsanstalter enligt 4 § 6 mom. och företag i tredjeländer som tillhandahåller tjänster utan filialetablering enligt 5 § 36 punkten i lagen om Finansinspektionen (878/2008),

— —

4 §

Proportionell tillsynsavgift

Avgiftsgrunden för en proportionell tillsynsavgift, avgiften i procent av avgiftsgrunden och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Avgiftsgrund	Avgiftsbelopp i procent av avgiftsgrunden
inlåningsbank enligt kreditinstitutslagen (610/2014)	balansomslutning	0,0027
kreditföretag enligt kreditinstitutslagen	balansomslutning	0,0027
andra betalningsinstitut enligt lagen om betalningsinstitut än institut för elektroniska pengar	omsättning	0,24
institut för elektroniska pengar enligt lagen om betalningsinstitut	balansomslutning	0,0027
skadeförsäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen (521/2008)	balansomslutning x 4	0,0027
livförsäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen	balansomslutning	0,0027
specialföretag enligt försäkringsbolagslagen	balansomslutning	0,0027
arbetspensionsförsäkringsbolag enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997)	balansomslutning	0,0027
försäkringsförening enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987)	balansomslutning x 4	0,0027
pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser	balansomslutning	0,0027
pensionskassa enligt lagen om försäkringskassor	balansomslutning	0,0027

sjukkassa enligt lagen om försäkringskassor	balansomslutning x 4	0,0027
annan försäkringskassa enligt lagen om försäkringskassor än pensionskassa eller sjukkassa	balansomslutning	0,0027
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006)	balansomslutning	0,0027
Sjömanspensionskassan enligt lagen om sjömanspensioner (1290/2006)	balansomslutning x 0,4	0,0027
arbetslöshetsförsäkringsfonden enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) och Utbildningsfonden	balansomslutning	0,0027
Olycksfallsförsäkringscentralen, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen, Miljöförsäkringscentralen och stödkassan för arbetslöshetskassorna enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984)	balansomslutning x 4	0,0027
statens pensionsfond enligt lagen om statens pensionsfond (1297/2006), Statens kärnavfallshanteringsfond enligt kärnenergilagen (990/1987), pensionsanstalten Keva enligt lagen om Keva (66/2016) och kyrkans pensionsfond enligt kyrkolagen (1054/1993)	balansomslutning x 0,4	0,0027
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori I	kalkylmässig balansomslutning för filialer till EES-kreditinstitut	0,0009
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori II	kalkylmässig balansomslutning för filialer till EES-kreditinstitut	0,0014
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori III	kalkylmässig balansomslutning för filialer till EES-kreditinstitut	0,0018
filialer till tredjeländers kreditinstitut	kalkylmässig balansomslutning för filialer till tredjeländers kreditinstitut	0,0027
filialer till andra utländska betalningsinstitut än betalningsinstitut som motsvarar institut för elektroniska pengar vars hemstat hör till EES	omsättning	0,10
filialer till utländska betalningsinstitut som motsvarar institut för elektroniska pengar vars hemstat hör till EES	balansomslutning	0,0009

fondbolag enligt lagen om placeringsfonder	de av fondbolaget i Finland förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0021
tilläggsavgift för fondbolag som tillhandahåller kapitalförvaltning eller investeringsrådgivning	kapitalförvaltningens och investeringsrådgivningens omsättning	0,32
auktoriserade AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	de av AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0021
tilläggsavgift för AIF-förvaltare som tillhandahåller tjänster enligt 3 kap. 2 § 2 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller anknytande tjänster enligt lagens 3 kap. 3 §	omsättningen från dessa funktioner	0,32
företag som med auktorisation i Finland förvaltar både placeringsfonder och AIF-fonder	de av företaget i Finland förvaltade placeringsfondernas och AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0021
börser enligt lagen om handel med finansiella instrument	omsättning	1,24 och minst 50 000 euro
andra värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster (747/2012) än sådana som avses i 6 kap. 1 § 3–6 mom. i den lagen	omsättning	0,32
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 3–5 mom. i lagen om investeringstjänster	omsättning	0,10
arbetslöshetskassor enligt lagen om arbetslöshetskassor	medlemsavgiftsintäkter	0,63
filialer till utländska EES-värdepappersföretag	omsättning	0,14
filialer till värdepappersföretag i tredjeländer	omsättning	0,32
filialer till utländska EES-fondbolag som inte förvaltar en placeringsfond i Finland	omsättning	0,14
filialer till utländska EES-fondbolag som förvaltar en placeringsfond i Finland	de av det utländska fondbolaget i Finland förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0017
utländska EES-fondbolag som inte har filial i Finland och som förvaltar en placeringsfond i Finland	de av det utländska fondbolaget i Finland förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0017
tilläggsavgift för AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder etablerade i en EES-stat eller ett tredjeland	de av AIF-förvaltaren utomlands förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0010

filialer till EES-baserade AIF-förvaltare som inte förvaltar AIF-fonder i Finland	omsättning	0,14
filialer till EES-baserade AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder i Finland	de av den EES-baserade AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0017
EES-baserade AIF-förvaltare som inte har filial i Finland och som förvaltar AIF-fonder i Finland	de av den EES-baserade AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0017
filialer till AIF-förvaltare etablerade i tredjeland	omsättning	0,32
filialer till tredjeländers försäkringsbolag	premieintäkter	0,029

— —

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Beloppet i euro av den grundavgift som ska betalas utöver den i 4 § avsedda proportionella tillsynsavgiften och de avgiftsskyldiga bestäms enligt följande:

Avgiftsskyldiga	Grundavgift i euro
affärsbank enligt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), sparbanksaktiebolag enligt sparbankslagen (1502/2001) och andelsbanksaktiebolag enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013)	6 420
annat kreditinstitut	2 140
tilläggsavgift för kreditinstitut vars provisionsintäkter överstiger finansnetto	9 630
betalningsinstitut	2 140
försäkringsbolag	6 420
specialföretag enligt försäkringsbolagslagen	2 140
försäkringsföreningar	1 070
pensionsstiftelser och pensionskassor	1 284
andra försäkringskassor än pensionskassor	856
arbetslöshetskassor	6 420
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Sjömanspensionskassan, arbetslöshetsförsäkringsfonden och Utbildningsfonden	6 420
Olycksfallsförsäkringscentralen, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen, Miljöförsäkringscentralen och stödkassan för arbetslöshetskassorna	1 284
statens pensionsfond, Statens kärnavfallshanteringsfond, pensionsanstalten Keva och kyrkans pensionsfond	16 050
filialer till tredjeländers kreditinstitut	3 210
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori I	2 140
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori II	3 210

filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori III	4 301
fondbolag	4 280

Denna lag träder i kraft den 20 .

Statens kärnavfallshanteringsfonds tillsynsavgift år 2021 tas ut i proportion till den tid lagen är i kraft år 2021.

Helsingfors den 15 oktober 2020

Statsminister

Sanna Marin

Näringsminister Mika Lintilä

Bilaga
Parallelltexter

1.

Lag

om ändring av kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kärnenergilagen (990/1987) 82 § 5 punkten, sådan den lyder i lag 342/2008,

ändras 37 § 6 och 7 punkten, 38 §, 41 § 1 mom. 1 punkten, 42 § 2 mom., 43 § 2 mom., det inledande stycket i 45 § 1 mom. och 45 1 mom.1 punkten, 51, 52, och 53 a–53 e § samt 75 §,

av dem 38 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1131/2003 och 342/2008, 42 § 2 mom. och 51 § sådana de lyder i lag 1078/1996, 43 § 2 mom. sådant det lyder i lag 410/2012, 52 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1078/1996 och 1077/1998, 53 a § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1131/2003, 676/2015 och 905/2017, 53 b § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1131/2003 och 676/2015, 53 c och 53 e § sådana de lyder i lagarna 1131/2003 och 342/2008, 53 d § sådan den lyder i lag 905/2017, samt 75 § sådan den lyder i lag 1019/2015 samt

fogas till 37 § nya 8–10 punkter, till 41 § nya 4 och 5 moment och till lagen nya 38 a–38 d § och 52 a–52 d § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
37 §	37 §
Definitioner	*Definitioner*
I detta kapitel avses med	I detta kapitel avses med
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
6) *täckningsandel* det belopp som enligt vad statens kärnavfallshanteringsfond fastställer vid respektive tidpunkt skall hållas avskilt i fonden för att användas för hantering av kärnavfall som den avfallshanteringsskyldige ålagts att överlåta till staten; *samt med*	6) *täckningsandel* det belopp som enligt vad Statens kärnavfallshanteringsfond fastställer vid respektive tidpunkt ska hållas avskilt i fonden för att användas för hantering av kärnavfall som den avfallshanteringsskyldige ålagts att överlåta till staten;
7) *fondens vinst* ***eller förlust*** det belopp, med vilket det sammanlagda beloppet av ränteinkomsterna för Statens kärnavfallshanteringsfond och de ersättningar, som erhållits för medel som funnits hos statsverket, över- *eller under*stiger det sammanlagda beloppet av de utgifter och kreditförluster som förvaltningen av fonden och skötseln av dess kapital medfört.	7) *fondens vinst* det belopp, med vilket det sammanlagda beloppet av ränteinkomsterna för Statens kärnavfallshanteringsfond och de ersättningar som erhållits för medel som funnits hos statsverket *samt vinsten från placeringsverksamheten* överstiger det sammanlagda beloppet av de utgifter och kreditförluster som förvaltningen av fonden och skötseln av dess kapital medfört*;*
	8) ***fondens förlust*** *det belopp, med vilket det sammanlagda beloppet av ränteinkomsterna för Statens kärnavfallshanteringsfond och de*

Gällande lydelse

38 §

Statens kärnavfallshanteringsfond

För reserveringen för kärnavfallshanteringen finns utanför statsförslaget Statens kärnavfallshanteringsfond som lyder under handels- och industriministeriet och förvaltas av ministeriet.

Utöver de uppgifter om vilka bestäms i 1 mom. har Statens kärnavfallshanteringsfond till uppgift att sörja för att de avgifter som fastställs enligt 7 a kap. tas ut och att de medel som samlats in på detta sätt delas ut.

Fonden har en direktion som utses av statsrådet för tre kalenderår i sänder. Närmare bestämmelser om fondens uppgifter *och förvaltning* utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

ersättningar som erhållits för medel som funnits hos statsverket samt förlusten från placeringsverksamheten understiger det sammanlagda beloppet av de utgifter och kreditförluster som förvaltningen av fonden och skötseln av dess kapital medfört;

9) ***buffert*** *det belopp som läggs till den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för kalenderåret;*

10) ***tilläggsbuffert*** *säkerheter som motsvarar det belopp som beräknas utifrån den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för kalenderåret och som fonden vid behov kan kräva med tanke på överraskande och oförutsedda risker som är förenade med placeringsverksamheten.*

38 §

Statens kärnavfallshanteringsfond

För reserveringen för kärnavfallshanteringen finns utanför stats*budgeten* Statens kärnavfallshanteringsfond som lyder under *arbets- och näringsministeriet* och förvaltas av ministeriet. *Fondens uppgift är att sörja för att de avgifter som fastställs enligt detta kapitel och 7 a kap. tas ut och att förvalta de medel som på detta sätt samlats in samt att sköta fondens övriga uppgifter enligt detta kapitel och 7 a kap. Bestämmelser om principerna för god förvaltning, som ska tillämpas i fondens verksamhet, finns i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.*

Den allmänna styrningen av och tillsynen över Statens kärnavfallshanteringsfond ankommer på arbets- och näringsministeriet. Ministeriet har rätt att meddela allmänna föreskrifter om organiseringen av fondens förvaltning, skötseln av fondens ekonomi och placeringen av fondens medel. Ministeriet har rätt att av fonden få de uppgifter och utredningar som ministeriet behöver.

Närmare bestämmelser om fondens uppgifter *får* utfärdas genom förordning av statsrådet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

38 a §

Direktionen vid Statens kärnavfallshanteringsfond

Statens kärnavfallshanteringsfond har en direktion som har till uppgift att

1) ha hand om fondens förvaltning och se till att ekonomin och verksamheten ordnas på ett ändamålsenligt sätt,

2) besluta om ärenden som är betydande och vittsyftande med tanke på fondens ekonomi och verksamhet,

3) leda och övervaka fondens placeringsverksamhet och fatta besluten i anslutning till den i enlighet med 52 §,

4) besluta om vidtagande av sådana åtgärder enligt 48–50 § som i lagstiftningen inte har ålagts statsrådet eller arbets- och näringsministeriet,

5) besluta om beviljande av understöd till ett forsknings- eller infrastrukturprojekt, om stödets belopp överstiger 200 000 euro, och besluta om återkrav av beviljat understöd,

6) se till att fondens bokföring, interna kontroll och riskhantering ordnas på ett ändamålsenligt sätt,

7) avgöra begäranden om omprövning av fondens beslut och avge bemötande i besvärsärenden som gäller fondens beslut,

8) besluta om fondens verksamhets- och ekonomiplan och göra framställning till arbets- och näringsministeriet om fondens årliga budget,

9) sörja för fondens likviditet,

10) godkänna och underteckna fondens bokslut inklusive verksamhetsberättelsen och lämna dem till arbets- och näringsministeriet.

Direktionen tillsätts av statsrådet för tre år i sänder. Direktionen består av utöver ordföranden en vice ordförande och högst fem andra medlemmar. En av medlemmarna ska utses bland de personer som arbets- och näringsministeriet har föreslagit och en medlem bland de personer som finansministeriet har föreslagit. Direktionen ska ha tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet och riskhantering och annan sakkunskap som direktionen behöver för att fullgöra sina uppgifter. Finansinspektionen ska på begäran av arbets-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

och näringsministeriet avge utlåtande om sakkunskapen om placeringsverksamhet och riskhantering hos de personer som föreslås bli utnämnda till medlemmar i direktionen. Arbets- och näringsministeriet kan befria en direktionsmedlem från uppdraget. Arbets- och näringsministeriet bestämmer arvodena för direktionens medlemmar och fastställer fondens arbetsordning på framställning av direktionen.

Direktionen är beslutför när fyra medlemmar är närvarande. Av de närvarande ska en vara ordföranden eller vice ordföranden. Varje medlem har en röst. Ärendena avgörs med enkel majoritet. Om rösterna faller lika, avgör mötesordförandens röst.

På direktionens ordförande och de övriga medlemmarna i direktionen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när dessa utför uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Närmare bestämmelser om direktionens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 b §

Verkställande direktör och annan personal vid Statens kärnavfallshanteringsfond

Statens kärnavfallshanteringsfond har en verkställande direktör, en ställföreträdare för verkställande direktören och föredraganden som är tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet och som ministeriet förordnar till uppdrag hos fonden. På verkställande direktörens ställföreträdare tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om verkställande direktören. Också tjänstemän som är anställda vid ett annat statligt ämbetsverk kan utföra uppdrag åt fonden. En tjänsteman vid annat ämbetsverk förordnas till sitt uppdrag på begäran av arbets- och näringsministeriet av det ämbetsverk hos vilket tjänstemannen har utnämnts till en tjänst eller ett tjänsteförhållande.

Verkställande direktören ska ha hand om fondens löpande förvaltning i enlighet med direktionens anvisningar och föreskrifter samt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

följa placeringsportföljens utveckling och vid behov vidta åtgärder i fråga om den. Verkställande direktören svarar för att fondens bokföring är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska ge direktionen och dess medlemmar de upplysningar som direktionen behöver för att fullgöra sina uppgifter.

Verkställande direktören avgör efter föredragning de ärenden som ska avgöras av fonden, om inte beslutanderätten ankommer på direktionen. Verkställande direktören får dock vidta åtgärder som är betydande och vittsyftande med tanke på fondens ekonomi och verksamhet endast i en situation där direktionens beslut inte kan inväntas utan väsentlig olägenhet för fondens verksamhet. I sådana fall ska direktionen så snart som möjligt underrättas om åtgärderna.

Närmare bestämmelser om ordnandet av fondens förvaltning, om fondens personal och om ersättande av kostnader till arbets- och näringsministeriet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 c §

Insideranmälan

En insider i Statens kärnavfallshanteringsfond är skyldig att lämna de uppgifter som avses i 2 mom. till fondens i 38 d § avsedda insiderregister (insideranmälan). Med en insider avses

1) ordförande för fondens direktion, övriga medlemmar i direktionen, fondens verkställande direktör samt revisorer och de anställda hos en revisionssammanslutning som är huvudansvariga för revisionen av fonden,

2) andra anställda hos fonden som har möjlighet att påverka beslut om placering av fondens tillgångar eller som på något annat sätt regelbundet får tillgång till insiderinformation om sådana aktier eller finansiella instrument.

I insideranmälan ska nämnas

1) omyndig vars intressebevakare insidern är,

2) sammanslutningar och stiftelser där insidern eller en omyndig som avses i 1 punkten

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

direkt eller indirekt har bestämmande inflytande,

3) insiderns samt en i 1 punkten avsedd omyndigs och en i 2 punkten avsedd sammanslutnings eller stiftelses innehav av aktier och sådana finansiella instrument vars värde bestäms utifrån aktierna i fråga, när de är föremål för handel på en reglerad marknad eller en multilateral handelsplattform i Finland.

I insideranmälan ska finnas de uppgifter som behövs för att identifiera personen, sammanslutningen eller stiftelsen i fråga samt uppgifter om aktierna och övriga finansiella instrument.

De uppgifter som avses i 2 mom. 2 och 3 punkten behöver inte uppges till den del de gäller bostadsaktiebolag, ömsesidiga fastighetsaktiebolag enligt 28 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009), ideella föreningar, ekonomiska föreningar eller sådana sammanslutningar som drivs utan vinstsyfte. Om en sammanslutning bedriver regelbunden handel med finansiella instrument, ska emellertid uppgifter om denna sammanslutning lämnas.

Insideranmälan ska göras inom fjorton dagar från det att insidern har utnämnts eller förordnats till ett uppdrag som avses i 1 mom. En insider ska medan uppdraget pågår inom sju dagar underrätta fonden om

1) förvärv och avyttringar av sådana aktier och finansiella instrument som avses i 2 mom. 3 punkten, om förändringen i innehavet uppgår till minst 5 000 euro,

2) andra förändringar i de uppgifter som avses i denna paragraf än sådana som avses i 1 punkten.

Om aktier eller finansiella instrument som avses i 2 mom. 3 punkten har överförts till värdeandelssystemet kan fonden organisera ett förfarande som gör det möjligt att hämta uppgifterna ur värdeandelssystemet. I detta fall behöver en separat insideranmälan inte göras.

Närmare bestämmelser om insideranmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	38 d §
	Insiderregister
	I syfte att förhindra marknadsmissbruk ska Statens kärnavfallshanteringsfond föra ett register över insideranmälningar (insiderregister), av vilket det för varje insider framgår de aktier och finansiella instrument som innehas av insidern, en omyndig som avses i 38 c § 2 mom. 1 punkten eller en sammanslutning eller stiftelse som avses i 2 punkten, och som är av det slag som avses i det nämnda momentet samt förvärv och avyttringar specificerade. Om uppgifterna fås på det sätt som anges i 38 c § 6 mom. kan insiderregistret till denna del bildas av uppgifter från värdeandelssystemet.
	Uppgifterna i insiderregistret ska bevaras i fem år från registreringen. Var och en har rätt att mot ersättning av kostnaderna få utdrag ur och kopior av uppgifterna i registret. Rätten att få uppgifter gäller dock inte fysiska personers personbeteckning eller adress eller andra fysiska personers än insiders namn.
	Närmare bestämmelser om insiderregistret får utfärdas genom förordning av statsrådet.
41 §	41 §
Den avfallshanteringsskyldiges fondandel	*Den avfallshanteringsskyldiges fondandel*
Till fondandelen skall hänföras	Till fondandelen ska hänföras
1) den avfallshanteringsskyldiges senast fastställda fondandel;	1) den avfallshanteringsskyldiges senast fastställda fondandel *där den andel som motsvarar fondandelen av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar värderas i enlighet med 4 mom.,*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Lagen om statsbudgeten (423/1988) tillämpas på Statens kärnavfallshanteringsfond. Fondens tillgångar värderas dock i bokföringen och i annan uppföljning i anknytning till den, i bokslutet och redovisningen enligt följande:
	1) lånen till de avfallshanteringsskyldiga eller deras ägare värderas till nominellt värde, dock högst till det sannolika värdet,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) finansiella tillgångar i euro värderas till nominellt värde och annan valuta till den valutakurs som publiceras av Europeiska centralbanken,

3) aktier och andra finansiella instrument, masskuldebrevslån och andra värdepapper som baserar sig på förbindelse som gäldenären ingått och som är föremål för offentlig handel på en myndighetsövervakad marknad i Finland eller utomlands värderas till en notering som motsvarar värdet vid dagens slut samt andelarna i placeringsfonder till marknadsvärdet,

4) andra tillgångar än de som avses i 2 och 3 punkten värderas till bokföringsvärdet, dock högst till det sannolika värdet.

Närmare bestämmelser om värderingen av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

Avgifterna för kärnavfallshantering samt överskottet

— — — — — — — — — — — — — — —

Är kalenderårets fonderingsmål mindre än fondandelen den sista december det föregående året, skall detta överskott återbäras till den avfallshanteringsskyldige senast den första vardagen i april samma kalenderår. Den fordran som fonden har på den avfallshanteringsskyldige får användas för att ett överskott som ska återbäras till honom ska kunna kvitteras som betalt enligt villkoren för det lån som den avfallshanteringsskyldige har fått.

42 §

Avgifterna för kärnavfallshantering samt överskottet

— — — — — — — — — — — — — — —

Är kalenderårets fonderingsmål mindre än fondandelen den sista december det föregående året, ska detta överskott återbäras till den avfallshanteringsskyldige senast den första vardagen i april samma kalenderår *till den del det överstiger det belopp som behövs som buffert.* Den fordran som fonden har på den avfallshanteringsskyldige får användas för att ett överskott som ska återbäras till honom ska kunna kvitteras som betalt enligt villkoren för det lån som den avfallshanteringsskyldige har fått.

43 §

Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål

— — — — — — — — — — — — — — —

I slutet av varje kalenderår fastställer arbets- och näringsministeriet varje avfallshanteringsskyldigs ansvarsbelopp för det löpande kalenderåret och fattar beslut om ansvarsbeloppet för de två följande åren. Ministeriet

43 §

Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål

— — — — — — — — — — — — — — —

Arbets- och näringsministeriet

1) fastställer med tre års mellanrum i slutet av kalenderåret i fråga varje avfallshanteringsskyldigs ansvarsbelopp för de tre föl-

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
fastställer samtidigt fonderingsmålet för det följande året. Ministeriet kan avvika från tidtabellen ovan, om det finns grundad anledning till det.	*jande kalenderåren, ansvarsbelopp för det löpande kalenderåret och de två föregående kalenderåren samt fattar beslut om ansvarsbeloppet för de tre följande åren, eller* *2) kan i initial- eller slutskedet av den avfallshanteringsskyldiges verksamhet eller av annan grundad anledning med avvikelse från 1 punkten i slutet av varje kalenderår fastställa den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för det följande året och ansvarsbelopp för det löpande kalenderåret samt fatta beslut om ansvarsbeloppet för de två följande åren.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
45 §	45 §
Säkerheter	*Säkerheter*
Som säkerhet kan handels- och industriministeriet godkänna endast 1) av ett i 1 § lagen om försäkringsbolag (1062/79) nämnt försäkringsbolag meddelad kreditförsäkring;	Som säkerhet kan *arbets- och näringsministeriet* godkänna endast 1) en kreditförsäkring som meddelats av ett i 1 § i lagen om försäkringsbolag (*521/2008*) avsett försäkringsbolag;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
51 §	51 §
Statens kärnavfallshanteringsfonds vinst och förlust	*Statens kärnavfallshanteringsfonds vinst och förlust*
Med kalenderårets vinst av Statens kärnavfallshanteringsfond krediteras och med fondens förlust debiteras fondandelarna och täckningsandelarna den sista december under kalenderåret i samma förhållande som det i vilket motsvarande fondandelar och täckningsandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden. När relationstalen beräknas dras från fondandelen eller täckningsandelen vid denna tidpunkt den ränta som har upplupit på den avfallshanteringsskyldiges lån från fonden under de föregående åren men som vid denna tidpunkt ännu inte har betalats.	Med kalenderårets vinst från Statens kärnavfallshanteringsfond krediteras och med fondens förlust debiteras fondandelarna och täckningsandelarna den sista december under kalenderåret i samma förhållande som det i vilket motsvarande fondandelar och täckningsandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden. *Med kalenderårets vinst krediteras dock fondandelarna endast till den del som vinsten överstiger det belopp som behövs som buffert. I stället för kreditering av fondandelarna kan fonden dra av samma belopp från den avfallshanteringsavgift som den avfallshanteringsskyldige enligt 42 § 1 mom. är skyldig att betala.* När relationstalen beräknas dras från fondandelen eller täckningsandelen vid denna tidpunkt den ränta som har upplupit på den avfallshanteringsskyldiges lån från

Gällande lydelse

52 §

Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar

Varje avfallshanteringsskyldig är berättigad att mot betryggande säkerheter erhålla lån på viss tid ur statens kärnavfallshanteringsfond. Det belopp som är utlånat till en avfallshanteringsskyldig får likväl inte överstiga 75 procent av hans senast fastställda fondandel. Den avfallshanteringsskyldiges aktieägare har rätt att använda den avfallshanteringsskyldiges ovan nämnda rätt till det belopp som denne inte själv utnyttjar. Det belopp som vid respektive tidpunkt kan utges som lån från fonden till aktieägarna ska lånas ut till de aktieägare som kräver det, vid behov i förhållande till deras aktieinnehav, på det sätt som närmare bestäms av fonden.

Det belopp av fondens medel som inte lånats ut med stöd av 1 mom. eller 48 § 2 mom. står till statens förfogande och kan i statsbudgeten överföras från fonden till statsverket på viss tid. Om medel har överförts till statsverket, ska i statsbudgeten årligen intas ett anslag för återbetalning av de medel som respektive år ska återföras till fonden, och för betalning av en sådan ersättning till fonden som till beloppet motsvarar den i 4 mom. föreskrivna räntan, för den tid under vilken medel ur fonden varit överförda till statsverket.

Staten har rätt att för en viss tid låna det belopp av fondens tillgångar som inte har lånats ut med stöd av 1 mom. eller 48 § 2 mom. eller som inte har överförts till statsverket med stöd av 2 mom. Staten skall avkorta sitt lån inom utgången av den kalendermånad som följer på begäran, alltid när fonden ber om detta för att kunna återbära ett fastställt överskott till en avfallshanteringsskyldig.

När lån med stöd av 1 eller 3 mom. ges från fonden skall lånets ränta bindas vid en ränta som allmänt noteras på marknaden. Genom statsrådets beslut bestäms särskilt vid vilken

Föreslagen lydelse

fonden under de föregående åren men som vid denna tidpunkt ännu inte har betalats.

52 §

Ledning av** Statens kärnavfallshanteringsfonds **placeringsverksamhet

Direktionen har till uppgift i anslutning till placeringen av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar att

1) besluta om beviljande och uppsägning av lån, om realisering av säkerheter vid behov och om de detaljerade villkoren för lån,

2) besluta om de principer som ska iakttas i placeringsverksamheten och vid riskhanteringen för placeringarna,

3) besluta om placeringsformer som används i placeringsverksamheten,

4) besluta om hur placeringarna ska fördelas mellan olika placeringsformer och om avkastningsmålen för dem,

5) årligen godkänna en plan för placering av tillgångarna i fonden där fondens karaktär och kraven angående placeringsverksamheten samt de föreskrifter som arbets- och näringsministeriet meddelat med stöd av 38 § 2 mom. särskilt ska beaktas,

6) besluta om de principer som ska följas vid valet av tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten,

7) besluta om medelsförvaltare och aktörer som producerar sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten samt om de avtal som ingås med dem,

8) vid behov besluta om ibruktagande av en tilläggsbuffert och om dess belopp för varje avfallshanteringsskyldig samt om återbetalning av de säkerheter som överlämnats för den.

9) godkänna skriftliga verksamhetsprinciper med avseende på de förfaranden som ska iakttas vid identifiering och förebyggande av intressekonflikter.

Direktionen har dessutom till uppgift att fastställa principer för hur fondens rättigheter som grundar sig på innehav i andra samman-

Gällande lydelse

marknadsränta lånen binds. Statsrådet kan besluta att den marknadsränta som skall tillämpas utökas med en särskild räntemarginal när detta krävs för att värdet på kapitalet i fonden skall kunna bibehållas och avkastningen tryggas.

Förblir fondens medel oanvända så som anges i 1-3 mom., skall fonden mot betryggande säkerheter placera de oanvända medlen på något annat sätt, så att bästa möjliga avkastning erhålls.

Angående de allmänna villkoren för de lån som ges en avfallshanteringsskyldig beslutar statsrådet på framställning av vederbörande ministerium. Samma villkor gäller i tillämpliga delar också de lån som getts med stöd av 3 mom.

Föreslagen lydelse

slutningar ska utövas i fråga om de målsammanslutningar, vars aktier är föremål för handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (principer för ägarstyrningen). Av ägarstyrningsprinciperna ska i fråga om målsammanslutningarna på ett allmänt plan framgå vilket samband ägarstyrningen har med placeringsstrategin, förfarandena för uppföljning av målsammanslutningarnas verksamhet i ärenden som är relevanta för placeringsstrategin, förfarandena för utövande av rösträtt och andra aktierelaterade rättigheter i målsammanslutningarna, hur fonden för en dialog med målsammanslutningarna samt med deras övriga aktieägare och intressentgrupper. Fonden ska offentliggöra principerna för ägarstyrningen eller en redogörelse för orsakerna till delvis eller total avvikelse från offentliggörandet.

Vid Statens kärnavfallshanteringsfond finns en placeringsdelegation som med tanke på direktionen utarbetar rådgivande principer att följas vid fondens placeringsverksamhet och vid riskhanteringen för placeringarna samt rekommendationer om utveckling av placeringsverksamheten, fördelning av placeringarna mellan olika placeringsformer, tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten. Arbets- och näringsministeriet utser för tre år i sänder en ordförande, en vice ordförande och högst sex andra medlemmar till delegationen. Av medlemmarna ska en företräda arbets- och näringsministeriet, en finansministeriet och högst tre de avfallshanteringsskyldiga. Medlemmarna i delegationen ska ha god sakkunskap om placeringsverksamhet eller riskhantering. Finansinspektionen ska på begäran av arbets- och näringsministeriet avge utlåtande över sakkunskapen om placeringsverksamhet och riskhantering hos de personer som föreslås som medlemmar i placeringsdelegationen. Arbets- och näringsministeriet bestämmer medlemmarnas arvoden.

52 a §

Utlåning av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

En avfallshanteringsskyldig vars fonderingsmål har fastställts för de tre följande åren har rätt att mot betryggande säkerheter erhålla lån ur Statens kärnavfallshanteringsfond för tre år i sänder. Den avfallshanteringsskyldige ska meddela om sin avsikt att utnyttja rätten att låna ur fonden senast den dag som fonden uppgivit. Det belopp som är utlånat från fonden till en avfallshanteringsskyldig får uppgå till högst 60 procent av det belopp som fås genom att dennes andel av de kostnader som enligt uppskattning under kalenderåret uppstår för förvaltningen av fonden och skötseln av fondens kapital dras av från den avfallshanteringsskyldiges fastställda fonderingsmål. Om de fonderingsmål som fastställts för de följande tre åren avviker från varandra i fråga om belopp används det fonderingsmål som är det lägsta. Om medel har lånats med stöd av 48 § 2 mom. minskar den avfallshanteringsskyldiges rätt att få lån med motsvarande belopp.

Den avfallshanteringsskyldiges aktieägare har rätt att använda den avfallshanteringsskyldiges rätt enligt 1 mom. till den del som denne inte själv gör det. Det belopp som vid respektive tidpunkt kan utges som lån från fonden till aktieägarna ska lånas ut till de aktieägare som kräver det, vid behov i förhållande till deras aktieinnehav, på det sätt som närmare bestäms av fonden.

Minst 20 procent av fondens tillgångar, som fås genom att de avfallshanteringsskyldigas fonderingsmål enligt kalkylen i 1 mom. och de fonderingsmål som fastställts enligt 43 § 2 mom. 2 punkten räknas samman och att det från denna summa dras av de kostnader som enligt uppskattning under kalenderåret uppstår för förvaltningen av fonden och skötseln av fondens kapital, står till statens förfogande och kan placeras i finska statens skuldförbindelser eller i statsbudgeten överföras från fonden till statsverket på viss tid. Om medel har överförts till statsverket, ska det i statsbudgeten årligen intas ett anslag för återbetalning av de medel som respektive år ska återföras till fonden, och för betalning av en sådan ersättning till fonden som till beloppet motsvarar den i 4 mom. föreskrivna låneräntan, för den tid under vilken medel ur fonden varit

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

överförda till statsverket. Att kravet angående minimiandel uppfylls ska säkerställas kalenderårsvis enligt den situation som råder den 1 april.

När lån med stöd av 1 eller 2 mom. ges från fonden ska lånets ränta bindas vid en referensränta som allmänt noteras på marknaden. Den referensränta som ska tillämpas utökas med en särskild räntemarginal när detta krävs för att värdet på kapitalet i fonden ska kunna bibehållas och avkastningen tryggas.

Närmare bestämmelser om utlåning av medel, den tillämpliga referensräntan på lån och den räntemarginal som ska läggas till den och om andra allmänna villkor för lån samt om överföring av medel till statsverket utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 b §

Annan placering av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar

Av de tillgångar i Statens kärnavfallshanteringsfond som avses i 52 a § 3 mom. ska minst 20 procent placeras på något annat sätt än det som anges i 52 a § och då ska det ses till att placeringarna är tryggade, ger avkastning och kan omvandlas i pengar samt att de är ändamålsenligt spridda. När det gäller tryggandet av placeringarna ska särskild uppmärksamhet fästas vid att fondens likviditet är tryggad på ett med hänsyn till fondens verksamhet tillräckligt sätt. Att kravet angående minimiandel uppfylls ska säkerställas kalenderårsvis enligt den situation som råder den 1 april.

Fondens tillgångar får dock inte placeras i sådana företags masskuldebrevslån, aktier, andelar, skuldförbindelser eller dylika instrument vars verksamhetsområde omfattar användningen av kärnenergi. Detta hindrar inte att fondens tillgångar placeras i sådana placeringsfonder som avses i 13 kap. i lagen om placeringsfonder (213/2019) eller i motsvarande instrument för kollektiva investeringar där andelen placeringar i ovan avsedda företags instrument är liten.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

52 c §

Skydd mot risker i anslutning till placeringsverksamheten

Till den avfallshanteringsskyldiges fonderingsmål för kalenderåret läggs en buffert på tre procent. Bufferten täcks i första hand med det överskott som avses i 42 § och den vinst som avses i 51 §. Den avfallshanteringsskyldige ska dessutom till Statens kärnavfallshanteringsfond överlämna säkerheter som uppfyller villkoren enligt 45 § så att det sammanlagda beloppet av säkerheter den sista mars motsvarar bufferten till den del det överförda överskottet och den överförda vinsten inte täcker den. På motsvarande sätt ska de säkerheter som den avfallshanteringsskyldige tidigare överlämnat och som inte längre behövs för täckande av bufferten återlämnas till den avfallshanteringsskyldige senast den första vardagen i april samma kalenderår.

Fonden ska följa utvecklingen av värdet av fondens tillgångar tillräckligt effektivt. Om den avfallshanteringsskyldiges fondandel vid något tillfälle under kalenderåret sjunker mer än fem procent jämfört med fonderingsmålet för kalenderåret, ska den avfallshanteringsskyldige inom en månad från att denne fått uppgift om saken till fonden överlämna säkerheter som uppfyller villkoren enligt 45 § så att det sammanlagda beloppet av säkerheter och de säkerheter som lämnats för täckande av bufferten och det överskott och den vinst som överförts till den tillsammans med det återstående värdet av fondandelen motsvarar fonderingsmålet för kalenderåret.

Den avfallshanteringsskyldiges fondandel får vid utgången av kvartalet vara högst tre procent lägre än fonderingsmålet för kalenderåret. Om andelen har minskat mer, ska den avfallshanteringsskyldige inom en månad från att denne fått uppgift om saken till fonden överlämna säkerheter som uppfyller villkoren enligt 45 § så att det sammanlagda beloppet av säkerheter och de säkerheter som lämnats för täckande av bufferten och det överskott och den vinst som överförts till den tillsam-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

mans med det återstående värdet av fondandelen motsvarar fonderingsmålet för kalenderåret utökat med bufferten.

Om fonden konstaterar plötsliga och oförutsedda förlustrisker i anslutning till placeringsverksamheten eller sådan exceptionell variation eller osäkerhet hos marknadspriserna som har ökat eller kan öka prisvariationerna, kan fonden kräva att de avfallshanteringsskyldiga inom en månad från det att kravet framställdes till fonden överlämnar säkerheter för tilläggsbufferten. Säkerheterna ska uppfylla villkoren enligt 45 § och deras sammanlagda belopp ska motsvara två procent av fonderingsmålet för kalenderåret. Fonden ska återlämna de säkerheter som överlämnats för tilläggsbufferten till den avfallshanteringsskyldige när fonden bedömer att de inte längre behövs.

Fonden fastställer den buffert och den tilläggsbuffert som den avfallshanteringsskyldige vid respektive tidpunkt har i fonden. På beräkningen av dem tillämpas bestämmelserna i 41 § om beräkning av fondandelen.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid täckande av bufferten och tilläggsbufferten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 d §

Tillsyn över placeringsverksamheten

Finansinspektionen utövar tillsyn över utlåningen av medel ur Statens kärnavfallshanteringsfond och fondens övriga placeringsverksamhet, skyddet mot risker i samband med placeringsverksamheten samt över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan. Finansinspektionen ska underrätta arbets- och näringsministeriet om brister som den upptäckt vid tillsynen. Bestämmelser om tillsynen finns dessutom i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om organiseringen av placeringsverksamheten och hanteringen av risker i samband med placeringsverksamheten, innehållet i insideranmälan och sättet att göra in-

Gällande lydelse

53 a §

Avgift som ska samlas in hos innehavaren av en kärnanläggning

Skyldigheten enligt 1 mom. fullgörs genom att det till Statens kärnavfallshanteringsfond årligen betalas en avgift som 2016–2020 är 570 euro och 2021–2025 är 390 euro för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndet eller för varje megawatt av den största termiska effekt som har angetts i principbeslutet eller, om tillstånd att uppföra en anläggning har sökts med stöd av ett principbeslut, för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndsansökan. Samma skyldighet har den som har tillstånd att uppföra en sådan kärnanläggning, men som ännu inte har tillstånd att driva anläggningen, samt den på vars ansökan statsrådet har fattat ett principbeslut som gäller en sådan kärnanläggning och som är i kraft, men där ett sådant tillstånd att uppföra anläggningen som grundar sig på detta beslut inte har beviljats.

Skyldigheten enligt 1 mom. fullgörs genom att det till Statens kärnavfallshanteringsfond årligen betalas en avgift som 2016–2020 är 570 euro och 2021–2025 är 390 euro för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndet eller för varje megawatt av den största termiska effekt som har angetts i principbeslutet eller, om tillstånd att uppföra en anläggning har sökts med stöd av ett principbeslut, för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndsansökan. Bestämmelser om sänkning av de ovan angivna beloppen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

De avgifter som samlats in i enlighet med 2 mom. skall hållas åtskilda från Statens kärnavfallshanteringsfonds övriga medel.

Föreslagen lydelse

sideranmälan samt om innehållet i fondens insiderregister och hur uppgifterna ska registreras.

Bestämmelser om tillsynsavgiften finns i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008).

53 a §

Finansiering av forsknings- och forskningsinfrastrukturprojekt

Statens kärnavfallshanteringsfond kan bevilja understöd för sådan forskning vars syfte är att främja en säker drift av kärnanläggningar och utvecklingen av kunskapen om kärnsäkerhet och kärnavfallshanteringslösningar samt att säkerställa att myndigheter, innehavare av kärnanläggningar och avfallshanteringsskyldiga har tillgång till tillräcklig och heltäckande sakkunskap och annat kunnande på områdena i fråga. Fonden kan dessutom bevilja understöd för forskningsinfrastruktur som främjar sådan forskning och för högre utbildning som främjar målen enligt ovan.

Gällande lydelse

Kärnsäkerhetsavgiften bestäms den 1 januari varje år. Om verksamhetsidkaren då innehar ett giltigt principbeslut eller ett tillstånd att uppföra eller ett tillstånd att driva en kärnanläggning är verksamhetsidkaren skyldig att betala avgift för året i fråga. Ett meddelande om att ett projekt i enlighet med ett principbeslut eller ett tillstånd att uppföra en kärnanläggning inte genomförs, kan lämnas till arbets- och näringsministeriet före utgången av året, varvid verksamhetsidkaren är skyldig att betala en kärnsäkerhetsavgift också för det följande året.

53 b §

Avgift som skall samlas in hos den avfallshanteringsskyldige

För att den allmänna princip som anges i 5 § ska uppfyllas, ska den för vilken ett ansvarsbelopp har fastställts i enlighet med 43 § 2 mom. delta i finansieringen av sådan forskning, forskningsinfrastruktur och fortbildning vars syfte är att säkerställa att myndigheterna till sitt förfogande har tillräcklig och täckande kärnteknisk sakkunskap och annan beredskap som behövs vid bedömning av olika genomföringssätt och metoder för kärnavfallshanteringen.

Den skyldighet som anges i 1 mom. fullgörs genom att det till Statens kärnavfallshanteringsfond årligen betalas en avgift, vars storlek 2016–2020 är 0,13 procent och 2021–2025 är 0,10 procent av det ansvarsbelopp som fastställts i enlighet med 43 § 2 mom.

De avgifter som samlats in i enlighet med 2 mom. skall hållas åtskilda från Statens kärnavfallshanteringsfonds övriga medel.

Föreslagen lydelse

53 b §

*Avgift**er** som ska samlas in hos **innehavaren av en kärnanläggning och** den avfallshanteringsskyldige*

En verksamhetsidkare som har tillstånd att driva en sådan kärnanläggning med stor allmän betydelse som avses i 11 § 2 mom. 1 punkten eller tillstånd att uppföra en sådan kärnanläggning, men som ännu inte har tillstånd att driva anläggningen eller den på vars ansökan statsrådet har fattat ett principbeslut om en sådan kärnanläggning och beslutet är i kraft, men tillstånd att uppföra anläggningen utifrån detta beslut inte har beviljats, är skyldig att till Statens kärnavfallshanteringsfond betala en årlig avgift för finansiering av verksamheten enligt 53 a §. Avgiften bestäms den 1 januari varje år. Om verksamhetsidkaren då innehar ett giltigt principbeslut eller tillstånd att uppföra eller tillstånd att driva en kärnanläggning är verksamhetsidkaren skyldig att betala avgift för året i fråga. Ett meddelande om att ett sådant projekt som avses i ett principbeslut eller ett tillstånd att uppföra en kärnanläggning inte genomförs kan lämnas till arbets- och näringsministeriet före utgången av året, varvid skyldigheten att betala avgift gäller ännu för följande år.

Beloppet av avgiften enligt 1 mom. är

1) åren 2023–2025 (avgiftsperiod 1) 390 euro för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndet eller för varje megawatt av den största termiska effekt som har angetts i principbeslutet eller, om

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tillstånd att uppföra en anläggning har sökts med stöd av principbeslutet, för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndsansökan,

2) åren 2026–2032 (avgiftsperiod 2)

a) 320 000 euro för varje verksamhetsidkare som enligt 1 mom. är skyldig att betala avgift, samt

b) 285 euro för varje i 1 punkten avsedda megawatt av den termiska effekten.

En verksamhetsidkare för vilken ett ansvarsbelopp har fastställts i enlighet med 43 § 2 mom. är skyldig att till Statens kärnavfallshanteringsfond betala en årlig avgift för finansiering av verksamheten enligt 53 a §. Under avgiftsperiod 1 är avgiften 0,10 procent och under avgiftsperiod 2 är avgiften 0,09 procent av det ansvarsbelopp som fastställts för det år som föregår året i fråga.

När avgiftsperioden i fråga har gått ut, ska oanvända medel återbetalas till de avgiftsskyldiga i relation till de avgifter dessa betalat.

53 c §

Särskilda förmögenheter

De två särskilda förmögenheter som bildats i enlighet med *53 a* och 53 b § minskas av

1) de medel om vilkas utdelning från ifrågavarande särskilda förmögenhet har beslutats och vilka har betalts ut,

2) de medel som i enlighet med 53 e § 4 mom. har återbetalts till de betalningsskyldiga,

3) kostnaderna för deponeringen, skötseln och administreringen av ifrågavarande särskilda förmögenhet, *samt*

4) kostnaderna för beredningen av beslut *som gäller finansiering av forskningsprojekt* samt för styrningen och administreringen av projekten.

De två särskilda förmögenheter *som bildats i enlighet med 53 a och 53 b §* ökas utöver av avgifter också av

53 c §

Särskild förmögenhet

De *avgifter som samlats in* i enlighet med 53 b § *1–3 mom. bildar en särskild förmögenhet som ska hållas åtskild från Statens kärnavfallshanteringsfonds övriga tillgångar.*

Den särskilda förmögenheten minskas av

1) beviljade understöd till den del som de har betalats,

2) de medel som i enlighet med 53 *b* § 4 mom. har återbetalts till de avgiftsskyldiga,

3) kostnaderna för *deponering, skötsel och administrering av förmögenheten*,

4) kostnaderna för beredningen av *understöds*beslut samt för styrningen och administreringen av de *projekt som fått understöd*.

Den särskilda förmögenhete*n* ökas utöver avgifterna också av

Gällande lydelse

1) ifrågavarande särskilda förmögenhets extraordinära intäkter, samt

2) de medel som har delats ut för finansiering av forskningsprojekt och som fonden har beslutat återkräva.

Vardera av de särskilda förmögenheterna kan delas ut för finansiering av forskningsverksamhet till den del den inte har bundits genom sådana beslut om finansiering av forskningsprojekt som avses i 53 d § 1 mom. och när i den inte ingår fordringar som uppstått för fonden. Om medel som bundits genom beslut om finansiering blir oanvända till följd av ändrade projektkostnader eller av andra motsvarande skäl, kan medlen i fråga användas det följande året för finansiering av forskningsverksamhet.

Föreslagen lydelse

1) *de extraordinära intäkter som fåtts av förmögenheten*,

2) *beviljade understöd till den del som fonden har återkrävt dem,*

3) beviljade understöd till den del de inte har använts på grund av förändrade projektkostnader eller av någon annan motsvarande orsak.

53 d §

Finansiering av forsknings-, forskningsinfrastruktur- och fortbildningsprojekt

Statens kärnavfallshanteringsfond finansierar projekt enligt denna paragraf med de medel som är utdelbara under varje år på så sätt att

1) en projekthelhet som ska finansieras med en särskild förmögenhet enligt 53 a § 3 mom. på ett ändamålsenligt sätt stöder syftet med forskningen och forskningsinfrastrukturen enligt 1 mom. i den paragrafen,

2) en projekthelhet som ska finansieras med en särskild förmögenhet enligt 53 b § 3 mom. på ett ändamålsenligt sätt stöder syftet med forskningen, forskningsinfrastrukturen och fortbildningen enligt 1 mom. i den paragrafen.

De forskningsprojekt som avses i 1 mom. ska vara vetenskapligt högtstående och resultaten av dem ska kunna publiceras. Forskningsinfrastrukturprojekten ska främja beredskapen för forskningen enligt 53 a § 1 mom. och 53 b § 1 mom. Fortbildningen ska på ett effektivt sätt främja engagemanget av nya personer i sakkunniguppgifter inom kärnavfallshanteringen. De projekt som finansieras får inte vara sådana forskningsprojekt som har en direkt anknytning till i denna lag avsedd till-

53 d §

Beviljande och utbetalning av understöd

Statens kärnavfallshanteringsfond kan årligen bevilja understöd högst till ett belopp som motsvarar den tillgängliga särskilda förmögenheten, till den del förmögenheten inte har bundits genom redan fattade understödsbeslut och det i förmögenheten inte ingår fordringar som uppstått för fonden.

Fonden beslutar på basis av inkomna ansökningar om beviljande av understöd så att de projekt som beviljas understöd är vetenskapligt högtstående och att de som helhet betraktat på ett ändamålsenligt sätt främjar de mål som anges i 53 a §. Företräde ges projekt som bedöms generera sådana forskningsdata som kan utnyttjas på bred front. Understöd kan dock inte beviljas sådana projekt som direkt anknyter till i denna lag avsedd tillsyn över användningen av kärnenergi, behandling av tillstånd eller beredning av material i anslutning till ansökan om tillstånd. Ansökningarna om understöd lämnas in till arbets- och näringsministeriet.

Understödet betalas ut på ansökan i efterskott i den takt som projektet framskrider och enligt uppkomna, betalda kostnader. Ansökan lämnas in till arbets- och näringsministeriet.

Gällande lydelse

syn över användningen av kärnenergi, behandling av tillstånd eller beredning av material i anslutning till ansökan om tillstånd.

53 e §

Ansökan om, beviljande och återkrav av forskningsfinansiering

Arbets- och näringsministeriet gör en framställning till fonden om utdelning av de medel som avses i 53 d § 1 mom. för finansiering av projekt. Ministeriet ska innan det gör sin framställning begära ett utlåtande om framställningen av Strålsäkerhetscentralen.

Forskningsfinansiering beviljas på ansökan. Ansökan ställs till handels- och industriministeriet. På det förfarande som gäller ansökan om och beviljande av forskningsfinansiering tillämpas dessutom statsunderstödslagen (688/2001).

På återkrav av finansiering som beviljats för forskningsprojekt tillämpas statsunderstödslagen. Framställning till fonden om att beviljad finansiering skall återkrävas görs av handels- och industriministeriet.

Om handels- och industriministeriet föreslår att det med tanke på syftet med den betalningsskyldighet om vilken föreskrivs i 53 a eller 53 b § inte är motiverat att använda alla medel som enligt 53 c § 3 mom. är utdelbara för finansiering av forskningsprojekt som avses i 53 d § 1 mom., skall fonden lämna en motsvarande del av medlen outdelade. De medel som inte delas ut skall återbetalas till betalarna i relation till de avgifter de betalt.

Angående de förfaranden som gäller utdelning och återbetalning av medel samt ansökan om och återkrav av forskningsfinansiering föreskrivs vid behov närmare genom förordning av handels- och industriministeriet.

75 §

Sökande av ändring och verkställighet av beslut

Om statsrådet har fattat ett principbeslut med stöd av 11 § eller ett beslut med stöd 46 §, får det inte överklagas genom besvär.

Föreslagen lydelse

53 e §

Kompletterande bestämmelser om understöd

I fråga om understöd tillämpas dessutom statsunderstödslagen (688/2001).

Statens kärnavfallshanteringsfond fattar i statsunderstödslagen avsedda beslut om beviljande, utbetalning och återkrav av statsunderstöd och har hand om de ärenden som gäller sökande av ändring i statsbidragsmyndighetens beslut. I övrigt sköter arbets- och näringsministeriet de uppgifter som i statsunderstödslagen föreskrivs för statsbidragsmyndigheten.

75 §

Sökande av ändring och verkställighet av beslut

Omprövning av ett besiktningsorgans beslut får begäras. Bestämmelser om begäran av om-prövning finns i förvaltningslagen.

Gällande lydelse

Ändring i andra än i 1 mom. nämnda beslut av statsrådet, arbets- och näringsministeriet eller Strålsäkerhetscentralen får sökas på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat följer av Euratomfördraget. På besvärsrätten i fråga om sådana beslut av statsrådet som gäller verksamhet enligt 2 § 1 mom. 2 punkten och på vilka gruvlagen tillämpas ska bestämmelserna om besvärsrätt i 165 § i gruvlagen tillämpas på motsvarande sätt.

Ändring i Statens kärnavfallsfonds beslut om fastställande av avgift som fattats med stöd av 53 a § 2 mom. och 53 b § 2 mom., beslut om återbetalning av medel som fattats med stöd av 53 e § 4 mom. och beslut om återkrav av finansiering som fattats med stöd av 53 e § 3 mom. får sökas på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. På ett beslut om finansiering av projekt som fonden fattat med stöd av 53 d § tillämpas 34 och 35 § i statsunderstödslagen. Innan ett ärende som gäller begäran om omprövning avgörs eller bemötande avges i ett besvärsärende ska fonden begära ett utlåtande i ärendet av arbets- och näringsministeriet.

Omprövning av ett besiktningsorgans beslut får begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen. Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beslut som meddelats med stöd av 42 §, 43 § 2 eller 3 mom., 44 eller 47 §, 49 § 1 mom.*, 52 § 1–3 eller 5 mom., 53 a § 2 mom., 53 b § 2 mom.,* 63 § 1 mom. 5 punkten eller 66 eller 68 § samt beslut som meddelats med stöd av 65 §, om så har bestämts i beslutet, får verkställas oberoende av ändringssökande.

82 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Den lagen tillämpas dock på ändringssökande endast om inte något annat följer av Euratomfördraget.

Om statsrådet har fattat ett principbeslut med stöd av 11 § eller ett beslut med stöd 46 §, får det inte överklagas genom besvär.

På besvärsrätten i råga om sådana beslut av statsrådet som gäller verksamhet enligt 2 § 1 mom. 2 punkten och på vilka gruvlagen tillämpas ska dock bestämmelserna om besvärsrätt i 165 § i gruvlagen tillämpas.

Omprövning av Statens kärnavfallshanteringsfonds beslut om uttag av i 53 b § avsedd avgift får begäras. Bestämmelser om omprövning finns i förvaltningslagen. På sökande av ändring i beslut som Statens kärnavfallshanteringsfond fattat med stöd av 53 d § tillämpas 34 och 35 § i statsunderstödslagen.

I fråga om sökande av ändring i beslut som Statens kärnavfallshanteringsfond fattat ska fonden innan ett ärende som gäller begäran om omprövning avgörs eller bemötande avges i ett besvärsärende begära ett utlåtande av arbets- och näringsministeriet.

Beslut som meddelats med stöd av 42 §, 43 § 2 eller 3 mom., 44 eller 47 §, 49 § 1 mom., 63 § 1 mom. 5 punkten*,* 66 eller 68 § samt beslut som *gäller en sak om vilken det föreskrivs i 52 a § 1–3 mom., 52 b, 52 c, och 53 b § får verkställas trots att ändring har sökts. I ett beslut* som meddelats med stöd av 65 § *får det bestämmas att* beslutet får verkställas *trots att ändring har sökts.*

82 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om	Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
5) utlåning av medel i Statens kärnavfallshanteringsfond och överföring av medel till statsverket på de grunder som anges i 52 §,	*5) (upphävs)*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Denna lag träder i kraft den 20 .
	Lagens 43 § 2 mom. och 52 a–c § tillämpas dock först från och med den 1 januari 2022, 53 a–53 e § och 75 § 5 mom. från och med den 1 januari 2023 samt 75 § 7 mom. från och med den 1 januari 2022 och, till den del det gäller 53 b §, från och med den 1 januari 2023. Bestämmelsen i 82 § 5 punkten, som upphävs genom denna lag, tillämpas till och med den 31 december 2021. År 2022 fastställs ansvarsbeloppet enligt 43 § 2 mom. 1 punkten i denna lag endast för det löpande kalenderåret och löptiden för det lån som den avfallshanteringsskyldige beviljats i enlighet med 52 a § är ett år. Om Statens kärnavfallshanteringsfonds resultat för 2021 är positivt krediteras med vinsten fondandelar endast till den del vinsten överstiger det belopp som behövs som buffert 2022.
	Statens kärnavfallshanteringsfonds nuvarande direktion fortsätter tills en ny direktion har tillsatts i enlighet med 38 a § i denna lag. På motsvarande sätt fortsätter fondens verkställande direktör och övriga personal tills en ny verkställande direktör och övrig personal har förordnats i enlighet med 38 b § i denna lag.
	I 38 c § 1 mom. 1 punkten i denna lag avsedda revisorer och tjänstemän hos en revisionssammanslutning ska göra en insideranmälan enligt 38 c § inom tre månader från ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 4 och 71 § i lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 4 § 6 mom., sådant det lyder i lag 1442/2016, samt

fogas till 71 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 752/2012, 611/2014, 651/2014, 1198/2014, 505/2015, 520/2016, 1442/2016, 446/2017, 1071/2017, 402/2018, 574/2019 och 569/2020, en ny 11 f punkt som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	4 §
Tillsynsobjekt	*Tillsynsobjekt*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Finansinspektionen utövar tillsyn över statens pensionsfonds placeringsverksamhet samt över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan, tillsyn över planeringen av pensionsanstalten Kevas finansieringsverksamhet och över placeringsverksamheten samt över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan och tillsyn över kyrkans pensionsfond. Bestämmelser om tillsynsuppgifterna finns dessutom i lagen om statens pensionsfond (1297/2006), lagen om Keva (66/2016) och i kyrkolagen (1054/1993).	Finansinspektionen utövar tillsyn över statens pensionsfonds *och Statens kärnavfallshanteringsfonds* placeringsverksamhet samt över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan, tillsyn över planeringen av pensionsanstalten Kevas finansieringsverksamhet och över placeringsverksamheten samt över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan och tillsyn över kyrkans pensionsfond. Bestämmelser om tillsynsuppgifterna finns dessutom i lagen om statens pensionsfond (1297/2006), *kärnenergilagen (990/1987),* lagen om Keva (66/2016) och kyrkolagen (1054/1993).
71 §	71 §
Rätt och skyldighet att lämna ut information	*Rätt och skyldighet att lämna ut information*
Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information till	Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information till
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	11 f) arbets- och näringsministeriet för fullgörande av ministeriets uppgifter enligt 7 kap. i kärnenergilagen,
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) 1 § 1 mom. 1 punkten, 4 § 1 mom. och 5 § 1 mom.,

sådana de lyder, 1 § 1 mom. 1 punkten i lag 302/2019 samt 4 § 1 mom. och 5 § 1 mom. i lag 1076/2017, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

1) tillsynsobjekt enligt 4 § 1 mom., utländska tillsynsobjekts filialer enligt 4 § 5 mom., *pensions*fonder och pensionsanstalter enligt 4 § 6 mom. och företag i tredjeländer som tillhandahåller tjänster utan filialetablering enligt 5 § 36 punkten i lagen om Finansinspektionen (878/2008),

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Proportionell tillsynsavgift

Avgiftsgrunden för en proportionell tillsynsavgift, avgiften i procent av avgiftsgrunden och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Föreslagen lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

1) tillsynsobjekt enligt 4 § 1 mom., utländska tillsynsobjekts filialer enligt 4 § 5 mom., fonder och pensionsanstalter enligt 4 § 6 mom. och företag i tredjeländer som tillhandahåller tjänster utan filialetablering enligt 5 § 36 punkten i lagen om Finansinspektionen (878/2008),

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Proportionell tillsynsavgift

Avgiftsgrunden för en proportionell tillsynsavgift, avgiften i procent av avgiftsgrunden och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Avgiftsgrund	Avgiftsbelopp i procent av avgiftsgrunden

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*	
inlåningsbank enligt kreditinstitutslagen (610/2014)	balansomslutning	0,0027
kreditföretag enligt kreditinstitutslagen	balansomslutning	0,0027
andra betalningsinstitut enligt lagen om betalningsinstitut än institut för elektroniska pengar	omsättning	0,24
institut för elektroniska pengar enligt lagen om betalningsinstitut	balansomslutning	0,0027
skadeförsäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen (521/2008)	balansomslutning x 4	0,0027
livförsäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen	balansomslutning	0,0027
specialföretag enligt försäkringsbolagslagen	balansomslutning	0,0027
arbetspensionsförsäkringsbolag enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997)	balansomslutning	0,0027
försäkringsförening enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987)	balansomslutning x 4	0,0027
pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser	balansomslutning	0,0027
pensionskassa enligt lagen om försäkringskassor	balansomslutning	0,0027
sjukkassa enligt lagen om försäkringskassor	balansomslutning x 4	0,0027
annan försäkringskassa enligt lagen om försäkringskassor än pensionskassa eller sjukkassa	balansomslutning	0,0027
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006)	balansomslutning	0,0027
Sjömanspensionskassan enligt lagen om sjömanspensioner (1290/2006)	balansomslutning x 0,4	0,0027
arbetslöshetsförsäkringsfonden enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) och Utbildningsfonden	balansomslutning	0,0027
Olycksfallsförsäkringscentralen, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen, Miljöförsäkringscentralen och stödkassan för arbetslöshetskassorna enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984)	balansomslutning x 4	0,0027
statens pensionsfond enligt lagen om statens pensionsfond (1297/2006), *Statens kärnavfalls-*	balansomslutning x 0,4	0,0027

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*	
hanteringsfond enligt kärnenergilagen (990/1987), pensionsanstalten Keva enligt lagen om Keva (66/2016) och kyrkans pensionsfond enligt kyrkolagen (1054/1993)		
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori I	kalkylmässig balansomslutning för filialer till EES-kreditinstitut	0,0009
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori II	kalkylmässig balansomslutning för filialer till EES-kreditinstitut	0,0014
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori III	kalkylmässig balansomslutning för filialer till EES-kreditinstitut	0,0018
filialer till tredjeländers kreditinstitut	kalkylmässig balansomslutning för filialer till tredjeländers kreditinstitut	0,0027
filialer till andra utländska betalningsinstitut än betalningsinstitut som motsvarar institut för elektroniska pengar vars hemstat hör till EES	omsättning	0,10
filialer till utländska betalningsinstitut som motsvarar institut för elektroniska pengar vars hemstat hör till EES	balansomslutning	0,0009
fondbolag enligt lagen om placeringsfonder	de av fondbolaget i Finland förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0021
tilläggsavgift för fondbolag som tillhandahåller kapitalförvaltning eller investeringsrådgivning	kapitalförvaltningens och investeringsrådgivningens omsättning	0,32
auktoriserade AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	de av AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0021
tilläggsavgift för AIF-förvaltare som tillhandahåller tjänster enligt 3 kap. 2 § 2 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller anknytande tjänster enligt lagens 3 kap. 3 §	omsättningen från dessa funktioner	0,32
företag som med auktorisation i Finland förvaltar både placeringsfonder och AIF-fonder	de av företaget i Finland förvaltade placeringsfondernas och AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0021
börser enligt lagen om handel med finansiella instrument	omsättning	1,24 och minst 50 000 euro

Gällande lydelse *Föreslagen lydelse*

andra värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster (747/2012) än sådana som avses i 6 kap. 1 § 3–6 mom. i den lagen	omsättning	0,32
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 3–5 mom. i lagen om investeringstjänster	omsättning	0,10
arbetslöshetskassor enligt lagen om arbetslöshetskassor	medlemsavgiftsintäkter	0,63
filialer till utländska EES-värdepappersföretag	omsättning	0,14
filialer till värdepappersföretag i tredjeländer	omsättning	0,32
filialer till utländska EES-fondbolag som inte förvaltar en placeringsfond i Finland	omsättning	0,14
filialer till utländska EES-fondbolag som förvaltar en placeringsfond i Finland	de av det utländska fondbolaget i Finland förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0017
utländska EES-fondbolag som inte har filial i Finland och som förvaltar en placeringsfond i Finland	de av det utländska fondbolaget i Finland förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0017
tilläggsavgift för AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder etablerade i en EES-stat eller ett tredjeland	de av AIF-förvaltaren utomlands förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0010
filialer till EES-baserade AIF-förvaltare som inte förvaltar AIF-fonder i Finland	omsättning	0,14
filialer till EES-baserade AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder i Finland	de av den EES-baserade AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0017
EES-baserade AIF-förvaltare som inte har filial i Finland och som förvaltar AIF-fonder i Finland	de av den EES-baserade AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0017
filialer till AIF-förvaltare etablerade i tredjeland	omsättning	0,32
filialer till tredjeländers försäkringsbolag	premieintäkter	0,029

— —

Gällande lydelse

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Avgiftsgrunden för en proportionell tillsynsavgift, avgiften i procent av avgiftsgrunden och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Föreslagen lydelse

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Beloppet i euro av den grundavgift som ska betalas utöver den i 4 § avsedda proportionella tillsynsavgiften och de avgiftsskyldiga bestäms *enligt* följande:

Avgiftsskyldiga	Grundavgift i euro
affärsbank enligt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), sparbanksaktiebolag enligt sparbankslagen (1502/2001) och andelsbanksaktiebolag enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013)	6 420
annat kreditinstitut	2 140
tilläggsavgift för kreditinstitut vars provisionsintäkter överstiger finansnetto	9 630
betalningsinstitut	2 140
försäkringsbolag	6 420
specialföretag enligt försäkringsbolagslagen	2 140
försäkringsföreningar	1 070
pensionsstiftelser och pensionskassor	1 284
andra försäkringskassor än pensionskassor	856
arbetslöshetskassor	6 420
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Sjömanspensionskassan, arbetslöshetsförsäkringsfonden och Utbildningsfonden	6 420
Olycksfallsförsäkringscentralen, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen, Miljöförsäkringscentralen och stödkassan för arbetslöshetskassorna	1 284
statens pensionsfond, *Statens kärnavfallshanteringsfond*, pensionsanstalten Keva och kyrkans pensionsfond	16 050
filialer till tredjeländers kreditinstitut	3 210
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori I	2 140
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori II	3 210
filialer till utländska EES-kreditinstitut, kategori III	4 301
fondbolag	4 280

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Statens kärnavfallshanteringsfonds tillsynsavgift år 2021 tas ut i proportion till den tid lagen är i kraft år 2021.